

AMAKA GA KYĀLA UKWĀNDŪLA

 Ndaga ugwe, nkundwe. [Nkundwe Carl Williams ikuyoba, “Nalōli lukayaga nalōlilōli lusako ukuya nu Nkundwe Branham ikwīsa kingikingi fiyo ku Phoenix. Une ngwīnogōna umwēne ikwīsa ku Phoenix ukukīnda kulikōsa. Kangi uswe tukulōnda umwēne ukūmilisya ukwīsa, itolo akabalilo kalikōsa aka une ndipo apa, mulimōsa. Kyāla akusaye ugwe, Nkundwe Branham.”—Nsimbi.] Ndaga—ndaga ugwe, Nkundwe Williams.

Ulubunju lununu, mwebinangu. Une ne... Iki kyo kya kikolo kya Shakarian, Nkundwe Williams na Kalumbu Williams na bīngi ba bēne bamēnyēpo isya kyēne. Une nākibwēne ikyēne na mboniboni, kifuki ifyīnja fibili pamo fitatu ifi fikīndilēpo bo umwēne akāli ukuya mbine, kangi ikyēne kyābōnike.

² Kangi ikyīnja iki kikīndīle akabalilo kāko uswe twāli apa, une ngwītīka ikyēne kyāli mu Januari, ku lukōmāno lukulūmba, akēne kāli kabalilo kāko umpūti yula (Ngimba ingamu yāke yo ywāni? Une ngwībwa ingamu yāke lilino.) āli apa. [Umunduyumo ikuyoba, “Stanley.”—Nsimbi.] Stanley, Bishopu Stanley, ukufuma ku kipānga Kyakatolika. Umwe mukukūmbukīla akabalilo kāko umwēne ālindwālīle i Bāngēli, umwe mumenye, kangi umwēne āyobīle kwa une . . .

Ikyēne kyāli kusolola ukukīndānekīndāne, “Mwanundīndwana gwāngu, ugwe ubumbulisigwe.”

³ Kangi umwēne āmēnye ukuti imboniboni yāyobīle ukuti umwe atisakuyaga kanunu mma. “Umwēne āyāga pakufwa pakati pa sala ibili pamo itatu pa koloko ku lubunju.” Kumbukilaga ikyo? [Yumo ikuyoba, “Ena.”—Nsimbi.] Popāpo, isala ya bubili pamo ya butatu pa koloko.

⁴ Kangi une ndinkutoligwa ukumbula u Demos. Kangi palema une nālīmbūlīle unna gwāke ugwakummwāga, palapala nkyūmba mula, palapala ukukilania ubuyo apa. Une ndinkuti, “Umwēne atisa kukayaga kanunu mma.”

Nka. Shakarian alinkuti, “Mulimosa, aligwēsa ikusolola.”

⁵ Une ndinkuti, “Ena, une mbagīle ukuya nsōbi, nīmwēne, lōli une nāyobīle ikyēne. Umwēne atisa kuyaga kanunu mma.”

⁶ Une nābabūlīle bīngi ba abēne, kifuki ifyīnja fitatu ifi fikīndīle, “Une nālīmbwēne umwēne ukubōpa ukuti apoke ubumī bwāke, kangi umwēne alinkubūka nkitala. Kangi umwēne āfyūsīsye ifiboko fyāke nukukūta kwa une, bo ulo. Kangi une—une ndinkutoligwa nukutoligwa ukumfila umwēne. Kangi polelo une nālīmbwēne umwēne ikufwa. Kangi une nākētīle, kangi kyālipō ikīndukīmo, yālipō i koloko, kangi iyēne

yāyobíle akēne kāli kandukamo pakati pa sala ibili na itatu pa koloko.”

⁷ Kangi popāpo u bishopu alinkuti, “Mulimosa, une itolo gwisakukētésya nukukēta ikyo kikwīsa ukuboneka.” Popāpo ikyēne nalōli kyābonike.

⁸ Uswe twe nalōli tusuluménie. Une ngwīpilíka ikipānga kitāgíle u mūndu unkulumba, mwa Kalumbu Florence Shakarian. Lōli, umwēne āli mwīmbi unkulumba, umwēne āli nkíkúlu mwīsusígwe-na-Mbepo.

⁹ Une nāli nunna gwāke; unna gwāke āli yumo mwa bākufikiláko bākwánda une nali nabo ku Kiloboko Bwīngilílo, akabalilo kāko u māma gwāke ābūmbulusígwe. Akabalilo kāko abagānga. . .Umwēne āsilíke, nukutupa mōsa. Kangi popāpo u—u ngānga uyu ālipo pala ālimbūlile une, ātíle, “Lilino uyēge nalōli kimyemye akabalilo kāko ugwe kwīpúta. Komma ukuténdeka unjwēgo. Unkíkúlu yula ikufwa.”

Une ndinkuti, “Ena, nkulumba.”

¹⁰ Kangi umwēne alinkuti, polelo, alinkūmilisya itolo ukumbūla une. Kangi, mulimōsa, une ngāli nālo nukuya nalo ulusako ukwígúla akanwa kāngu, ngati.

¹¹ Popāpo, umwēne āli Nkundwe Demos ālimbūlile une ukukīndilíla nukubūka kula nukwakunkēta umwēne.

¹² Popāpo, une nābūkíle mwanya mwa kiyūmba. Kangi Florence āfugéme pa kipālo, akabalilo kāla undindwana ummogi unnini, na bakíkúlu bamo abakōngelelāpo. Kangi nābūkíle kula nukwīpútila umwēne, kangi ukumbula ikyēne. Kangi umwēne āsilíke. Kangi ukumbūla umwēne ukuti umwēne ikuyaga kanunu kāngi. Kangi umwēne ābōmbíle. Ifyīnja fibili kunkyēne, umwēne āfwíle. Kangi lilino Kyāla ikwāmula inyīpúto syītu.

¹³ Kangi uswe tumēnye ikyo, uswe tukwītíka ukuti uswe twēsa twísíle apa panongwa ya bwígáne bwa Kyāla, kangi uswe tukusókápo mu njila yilayila. Yumoywene na yumoywene, uswe aligwesa gwa uswe twisakukilania ikipata kila. Kangi iyo yo nongwa uswe tuli apa ulubunju ulu, twībūngénie palikimo m Bulilansi bwa Christian Business Men ubu, ko kuyoba isya fīndu ifi, nukwītēndekesya ku fyēne, ’nongwa yakuti uswe tumēne ifyēne fisisimikísye ukwīsa.

¹⁴ Lilino Kalumbu Florence yo nkíkúlu nkeke, ifyīnja malongo-mana-na-fibili mbukusi, Nkundwe Williams itolo āmbūlile une, kangi nkeke fiyo. Lōli bo bakāli abēne. . . umwēne āmēnye ukuti umwēne āli ni mbūngo iyi, fiki, une nāyibwéne imboniboni iya umwēne, nukumbula une isyakukōnga sya umwēne. Polelo, ikyēne āngáli kikuya. . . Kyāla amēnye fyōsa ifya ikyēne, kangi umwēne ukumbona Yeso nkyūmba bo umwēne akāli ukusókápo. Uswe itolo tutikulōnda ukummwīputila umwēne, panongwa yakuti uswe tubōmbíle ikyo fiyo. Uswe itolo tukulōnda

ukupālisya Kyāla panongwa ya būmi ubu bwāli pakati pa uswe, ubu bwātusōngága uswe twēsa, bo Kalumbu Shakarian.

¹⁵ Kangi uswe tukulōnda ukummwīputīla Nkundwe Demos, Kalumbu Rose. Kangi kumbukilága, abēne bafumile pakuya nukutika ukukafu ukutlisye mbūmi bwābo, pabutasi bwa . . . umwene yo tāta gwāke, kangi kalumbu gwake lilino mu fyāke . . . ifyīnja fyabumalikisyo. [Umunduyumo ikuyoba kwa Nkundwe Branham—Nsimbi.] Lōli, kangi, ena, bo gikakīndápo . . . bo gikakīndápo, imyēsi kalongo; kangi Kalumbu—Kalumbu Edna, yōpe.

¹⁶ Popāpo, une mmēnye akapelelo ka kīsa nu Nkundwe Demos. Une nāli nayo tāta, nnuguna, nkasi, nu mwāna, ukubuka nkati mwa masiku manini ukulekana, popāpo une—une mmenye mūmo umwēne ikwīpilikīla ulubunju ulu. Ugwe kumanya pene pāpo ugwe kwīma mu filato fila, apo po pāpo ugwe kumanya akapelelo ka kīsa. Kangi . . .

¹⁷ [Ifyakuyobelapo fikuywēga unjwēgo—Nsimbi.] Une nābōmbil ikyo nīmwe. Nhobokela une. Une nātīkīle akombo kamo pāsi apa pabuyobumo, ni kiboko kyāngu. Popāpo une ne—une nsulumēnie une nkitēndīke ikyēne ukuywēga fiyo, kangi kisitakumanya.

¹⁸ Polelo unko uswe twīme lilino bo uswe . . . linga ugwe ubagile, linga ikylene kyo . . . Unko twinamisye imitu gyitu.

¹⁹ Tāta Gwākumwānya, uswe twībūngénie apa ulubunju ulu ukukwīpūta Ugwe, nukukupa Ugwe imbālīsyo nu lutufyo, panongwa ya kutuma Yeso u Ntabuli gwītu, ukuti uswe tuli nu lusūbīlo ukufuma pāpo ubūmi ubu bumalike, bo tukukēta ukuti ukwēne kukaya kususimikisigwe ukuti uswe tuli nu būmi apa akabalilo kosa. Kāngi, Tāta, ukukēta inyīkalīlo imbelakisa isi imibili igi gibagīle ukubūkāmo, uswe tuli basangalufu uswe tutikufimbilisigwa ukwitūgāsya apa akabalilo kōsa. Ugwe utēndīke injila iya kubopelamo, ukusuluka pāsi ukukīnda ikikoga kya bufwe.

²⁰ Kangi, Tata, uswe tukupalisya kwa Ugwe ulubunju ulu, kabuno ka u bumi yumo uyu ālīmīle na uswe, kikakīnda ni kyīnja mma, ikwīmba indūfyo Syāko; Kalumbu Florence Shakarian, mūmo uswe twālimmānyīle umwēne. Kangi Ugwe utubūlīle uswe ngāni pabutali, mōpo mfyīnja, ukuti iki kisakuboneka, ukuti ikyēne āngali kitikuya fiyo kyakunyomosa kwa uswe. Kangi uswe tumēnye iki Ugwe kuyoba kyo kyabwanalōli. Kangi polelo i Lisyu Lyāko likuyoba, “U mūndu uyu apāpīgwe nu nkīkūlu, īswīle na masiku manini kangi īswīle ni ndamyō.” Uswe tumēnye ikyo kyo kyābwanalōli, kyōpe, Ntwa. Uswe tumēnye uswe twēsa tukufimbilisigwa ukusuluka pāsi pa kikoga kila. Popāpo uswe tukupalisya Ugwe panongwa ya būmi bwāke ubu bwāli apa pa kīsu. Kangi ukwītika ukwīsīla mu lwītīko, ukuti lilino, ulubunju ulu, umwēne akilēnie ukufuma ku kipelakisa

ikyumba kyātufwīngīli, ukubūka mu mbili gwālwmīko ugu gukabagilāmo siku ukubina. Kangi ifikūngilwa fyāke ifya kwīmba, ilisyu ili umwēne āli nalyo, kangi u mbepo gwāke fiyo nkābi mu lipyāna na Kristi! Ukuti umwēne abagile ukugomokela ulubunju ulu, umwe akabagila ukubōmba ikyēne mu njila yiliyōsa; umwēne angali ikufimbilisigwa ukwēndelāmo mu kyōsa iki kāngi. Iki, lilino kimalike, umwēne ali nunna gwāke na gwīse. Abēne bankōlīle u mwānike gwābo ku kāya. Popāpo, uswe—uswe tukupālisya Ugwe.

²¹ Uswe nūswe tukulōnda ukusūmila ulusūbīso, kuli Nkundwe gwītu Shakarian, u nkundwe gwītu unganigwa umpala, tumēnye u—u būmi ubu umwēne itūgēsye, kangi ingubilwo umwēne ikwēndelamo mmasiku ga bumalikisyo aga, kangi mūmo umwēne ayīlīle; ukunkēta umwēne ikikāngāla, kangi inywīli syāke sikuselemuka, kangi ifibega fyāke fikuniongalila pāsi, kangi lōli ikugela ukwītūgāsya pa ngūnda panongwa ya Kyāla. Kyala, mpaga umwēne amaka umwisyugu. Uswe tukusuma, Kyala, ukuti Ugwe kupaga ikyene. Ku bōsa bala bābo bafwīlīwe panongwa ya kubūka kwāke, uswe tukusūma kuli aligwēsa gwa bēne.

²² Kangi unko uswe, Ntwa, bo uswe tukwīnogōna isya iki, tukūmbukilēga ukuti uswe nūswe tukufimbilisigwa ukubūka ilisiku limo. Bo uswe twitūgesye palikimo apa mu Kuyapo kwa Ntwa Yeso, uswe tubagile ukusūma ukuti Ugwe ubagile ukutwāla iki kipupwāno ku bukūmbukilo bwītu. Kangi unko uswe twikētēsye mōsa, mūmo ikyēne kyāyīlīle, pamo ukwiyāgania isya myūmi gyītu twībēne, ukuti uswe tuli pasi pa Lilopa kangi mu Lwitiko. Paga ikyene, Ntwa.

²³ Lilino bo une ngugela pāsi fyakubonekela ifi ukutwāla akandumi akanini ku bāndu, umwīsyūgu, une ngusūma Ugwe kwisakundūlāga une, Ntwa. Ngasyāga namaka une, kabuno une—une—une mfūmbilwe ikyēne, Ntwa. Kangi une ngusūmba ukuti Ugwe kwisakupāga ikyēne. Kangi kiliyobigwāga ikindukimo iki kisa itolo ukuyīndika Ugwe. Kangi linga babagile ukuyapo pa kōgo ka lisyu lyītu ulubūnju ulu, aba bakītēndekēsya ukwāgāna ni sala iyi yilāmbalēle pa nkyēni pābo, kaliyaga aka ko kabalilo akākuti ko kabalilo kāko abēne bisakwiyipāga ku Mwēne Yūyo āyobīle, “Une ne Njila, u Būmi, kangi u Bwanalōli,” uyu yo Ntwa Yeso Kristi. Kabuno uswe tukusuma ikyene mu Ngamu Yake. Ameni. (Umwē mubagile ukwitūgāsya.)

²⁴ [Yumo pa kigemo ikuyoba kwa Nkundwe Branham—Nsimbi.] Unkundwe apa ikulōnda ukumanya linga aligwēsa abagile ukupilika kanunu. Umwēne ali nafyo ifyakuyobelāpo fibili fyākīle. Ngimba fyōsa fili kanunu? Ngimba umwe mubagile ukupilika? Fyusya amaboko ginu linga ugwe ubagile. Ngimba mubagile ukupilika? Fyusya ifiboko fyinu. Filikanunu.

25 Une nsuluménie uswe tukaya nabo ubuyo bwa kwītūgasyāmo kuli aligwēsa ulubunju ulu. Kangi uswe tukusūbila ukuti une ndisakutūgasya pamwanya apa akabalilo katali fiyo, itolo ukufwanikisya ukuti lumo ukutwāla uswe lumo ukubala kwa Lisyu; ukuti u Ntwa Kyāla isakuyīndika i Lisyu Lyāke ili likubaligwa, kangi isakupa uswe isya lipyāna Lyāke, ukuti uswe tubagīle ukumbōmbēla Umwēne muli ikyēne.

26 Lilino une mbūlīle na Billy Paul, ulubunju ulu, ukuti ikyēne kibagīle ukuya kyākubōmbīgwa ukuti uswe tukuyobaga Pandungu ugu gukwīsa ku Gantway Assembly of God, mu Tucson. Linga alipo aligwēsa apa ukufuma ku Tucson, une lumo ngabagīla ukwāga'na nanūmwē undungu ugu. Une nisakuyāga ku Gantway Assembly of God, Pandungu ugu gukwīsa.

27 Popāpo lilino uswe itolo tugomwike ukufuma ku Busōkelo, kangi mu luko lumo nīkatésye panini, mukwīsīla mu kulya ukukīndapo fiyo, ni kisa ikīndilisi ikya bāndu pāsi mula mfyāmba. Kangi—kangi une ndinkuya mbine, popāpo une ngipilika kanunu undungu ugu. PopāPo, umwe munyīpūtīlēge une. Kangi . . .

28 [Yumo ikuyoba, “Aba posamu bīngi fiyo.”—Nsimbi.] Ngimba kuyoba fiki? [“Aba posamu bīngi fiyo.”] Nkundwe Carl Williams ni seko syāke, kangi une ngwīnogōna uswe tukufūmbwa isyēne lululu ulu, umwēne ayobīle, “Aba posamu bīngi fiyo.” Une ngamanya isya ikyo, Nkundwe Carl, lōli ikibugutili ikunywāmu kya ba lukoti.

29 Popāpo ugwe kulonda ukwiputila yumo ulubunju ulu, fiki, une—une nalōlīlōli ngupālisya linga ikyēne kyābagīle ukuya simo mwa nyīpūto kuli une, panongwa yakuti une—une mfūmbīlwe ulwēne.

Lilino uswe tukulōnda ukubūka nakalinga mu Lisyu.

30 Kangi une ndikulōnda ukubakyūnga umwe apa akabalilo katali fiyo, panongwa yakuti une ngwītika bulipo ubupinyanio bwa ma telefoni ukukilania ikīsu, pa iki ulubunju ulu, kukubūka injila yosa ukufuma ku Kiloboko kya Bwingil'ilusuba ukubūka ku Kiloboko kya Busōkel'ilisuba, ukufuma ku Kululu ukubuka Kwītōngo. Fingi, fingi ifilūndīlo fili nakyo iki ikyakubīkīgwa mūmo umwe mwāli nakyo apa ukufuma ku kipānga. Ikyēne kyōpe kipinyénie mōsa mula mu Phoenix, ukuti kulikōsa ingomano siliko, ikyēne kikwīsa mulamula nkati ukubūka ku . . .Kangi abēne bikwībūngania mfipānga kangi ntwāya, ni findu bo ifyo, ukwisila mu kayiga akasekele fiyo. Abēne bikuyoba ikyēne kyo kangi kinunupo ukukīnda ukufumusya kwa pa rediyo. Ikyēne kyo mbinyanio sya ma telefoni, abēne bikubīka ikyākwāmbīlīla pamo ikyakuyobelāpo, pamo kilikyōsa ikyēne kili, mu kyūmba. Kangi abēne . . . Unkasi gwāngu āyobīle, tukwīsa ukufuma ku Indiana undungu ugu gukīndīle, ukubuka ku Tucson, ikyēne kyāfwēne itolo nukwīma itolo mulamula

mu kyūmba. Popāpo uswe tukusūma ukuti Kyāla isakusayāga bala pānja pa lugoye ulubunju ulu, kulikōsa abēne baliko. Mmwanja mu New York lilino icyēne kisakuyaga, o, pamūsi, kangi utubalilo utukīndāne bo ulwēne lukukilania ikīsu.

³¹ Lilino mwa Buku gwa Baroma, untu gwa 12, kangi amanandi ga 1 na ga 2, kangi uswe tukulonda—uswe tukulōnda ukubala i Lisimbo ili.

Une ngubalāmba umwe polelo, bakundwe, ukwisila mu kisa kya Kyāla, *ukuti umwe twālāga imibili gyīnu ukuya likēmo ilyābūmi, mīkēmo kangi gyākūwītikisigwa kwa Kyāla, iki kyo bubōmbelo bwīnu bwakūwītikisigwa.*

Kangi mulingayāga bafwāne ni kīsa iki: lōli muyege umwe bānduligwe ukwisila mu kwāndusya kāngi kwa līnogōno lyīnu, ukuti umwe mubagīle ukwisisimikisya iki kyo kinunu kila, kangi kipelelesye. . . kinunu, kyākūwītikisigwa, kangi kipelelesye, bwīgāne bwa Kyāla.

³² Lilino, linga u Ntwa ikwitikisya, une ngulōnda ukwēga ikimanyisyo kuli ulubunju ulu, pa: *Amaka Ga Kyāla Ukwāndūla.*

Ukuti umwe mulingayaga *bafwanikisane ku kīsi iki: lōli muyege. . . bānduligwe ukwisila mu kwānduka kāngi kwa līnogōno lyīnu, lilino, kangi sisimikisya kila iki kyo kinunu kila, kipelelesye, kangi bwītikisigwe, bwīgāne bwa Kyāla.*

³³ Ikyēne kyo masimbo agaiyolo agakwisibiligwa aga bīngi batīmi bīnu babōmbīle imbombo ukusuluka ukukīnda nkabalilo. Ilyēne libōmbelīgwe imbombo ukufumu pāpo Ilyēne lyāsīmīgwe. Lōli pōpe, ikindu kimokyēne isya Lisyu lya Kyāla, Ilyēne litikukāngalāmo mma, panongwa yakuti Ilyēne lyo Kyāla. Ilyēne litikukāngalāmo mma. Ukukīnda mu ngulilo yiliyōsa lilino, kifuki, ukufwāna fyīnja bamia malongo mabili-na-lwēle, pamo kinunupo, i Lisyu lya Kyāla ili libalīgwa na bāndu, abapūti, na fyōsa bo ifyo, kangi nasiku Ilyēne ukukāngalāmo mma. Une mbalile Ilyēne, nīmwēne, ku fyīnja fimi malongo matatu. Kangi akabalilo kalikōsa une ngubala Ilyēne, une ngwāgāmo ikindukimo ikipyā iki une nakikilēnie akabalilo ka kwānda. Panongwa yakuti, Ilyēne lyo lipūtīgwe, Ilyēne yo Kyāla mu bubūmbe bwa kalata. Muketile, Ilyēne lyo fyakumbāgilīla fya Kyāla fikuyoba panja, kangi libīkīgwe pa kikalatasi.

³⁴ Utubalilo twingi, umundu āyobīle, “Ena, lilino, umundu asimbile i Bāngēli.” Umma. I Bāngēli likuyoba, Lyēne, ukuti Kyāla alinkusimba i Bāngēli. Ilyene lyo Lisyu lya Kyāla.

³⁵ Kangi Ilyēne litisakutoligwamo siku. Yeso aatile, “Kumwanja na pasi fisakumalikaga, loli i Lisyu Lyāngu litisakutoligwamo siku.” Kangi Ilyēne likabagila ukutoligwa, kangi ukuya Kyāla, panongwa Ilyēne lyo kiyabo kya Mwēne.

³⁶ Kangi polelo ugwe pakuya mwanundūmiána nu mwanundīndwána Gwāke, umwe muli kiyabo kya Ilyēne, kangi ikyo kikupela umwe ukuya kiyabo kya Mwēne. Popāpo iyo yo nongwa uswe tukwīsa pa bulilanisi palikimo ukusyūngutīla i Lisyu lya Kyāla.

³⁷ Lilino ilisyu ili *ukwāndulika*, une ngētēsisye mwa dikisyonale, mmayolo. Akabalilo kāko, une kifuki nātāgile ubukōngésye bwa kabalilo ukuti une nābagile ukuya kuno, akabalilo kāko une nālōndesyāga ubusīmbe, kangi une nālyāgile i lisyu ili, pamo ubusīmbe ubu, ndigi, i Lisimbo. Kangi mwa dikisyonale ilyēne likuyoba ukuti ikyēne kyo “kindukimo iki kisanusígwe.” Ikyēne kyo kikuyaga pa “kusanusígwa.” *Kwānduligwa*, “kitēndekígwa kikīndāne na mūmo ikyēne kyāyīlīle, ikyēne kyo kili...akayīli kāke na kilikyōsa kisanusígwe mu kyēne,” *ukwāndula*.

³⁸ Kangi une ngwinogóna ulubunju ulu, ku Bwandilo 1. Ikīsu iki kyāli kisita bubūmbe, kāngi ikyēne kyāli ngelebune, kangi ingīsi yāli pamwanya pa kīsu kya pāsi; nakimo lōli ubufuluganike lōsa. Kangi akabalilo kāko ikīsu iki kyāli nkayīlo kala, u Mbepo gwa Kyāla alinkwendendeka pa kisyo kya mīsi, kangi ikibonekelo kyōsa kyālyāndulīke; ukufuma ku bufuluganike, ukubūka u ngunda hwa Edeni. Ago go maka gākwāndūla ga Kyāla, aga gabagile ukwēga ikindukimo iki kyo nakimo kangi nukutēndēka ikindukimo ikimogi ukufuma ku kyēne. Amaka gākwāndula ga Kyāla!

³⁹ Kangi uswe tukupilikisya ukuti, ukwisila mu kubala kwa Masimbo, ukuti Kyāla āli mu fyīnja maelifu mahano-na-kimo—mahano-na-kimo mu kutēndekwa u lutēndēko ulu kuli u Edeni uyu. Lilino, Umwene lumo akāli nu butali bula mma; lōli itolo ukusakikisya, kangi ukwēga ikyēne ukufuma mu Lisimbo kūko Ilyēne lyāyobīle, “ilisiku limolyēne na Kyāla, yo fyīnja elifu yumo pa kīsu,” ikyo kyo, linga Kyāla abagile ukubala akabalilo. Kangi tuyobe ukuti ikyēne kyāli ifyīnja maelifu mahano-na-kimo Umwēne āli nafyo ukutēndēka i kīsu, kangi Umwēne ābyēle pa kīsu imbeyu syōsa innunu. Fyālipo itolo kilikyōsa kyāli kipelelesye.

⁴⁰ Une ngwīnogóna, utubalilo twīngi, akabalilo kāko abalōndabusōbi bikwānda ukubala u Būku gwa Bwāndilo, abēne bikwānda ukuywēlula Ilyēne, panongwa yakuti ikyēne kikuboneka ngati Ilyēne likwiyāndisya Lyēne, pamo likubasópela umwe panja apa na pala.

⁴¹ Lōli linga uswe twābagile itolo ukukētēsya pa kabalilo, bo uswe tukāli ukwīsamo mu busīmbe bwītu, ukuti, Mōse āyibwēne imboniboni. Kangi Kyāla āyobīle ku mwēne. Kyāla āyobīle kwa Mōse kisyo ku kisyo, undomo ku mbulukutu. Lilino, Umwene akāyobilemo siku ku mūndu aligwesa bo lula, mūmo Umwene abombile kwa Mōse. Lilino, Mōse āli nkulumba, yumo mwa

basololi abakulumba bōsa. Umwēne āli kyākwegeléla kya Kristi. Kangi lilino Kyala abagile ukuyoba, Umwene ali ni lisyu. Ilyene lipilikígwe. Kyala abagile ukuyoba.

⁴² Kangi Kyāla abagile ukusimba. Kyāla āsimbile i Ndagilo kalongo nu lōbe Lwāke Mwēne. Umwēne āsimbile pa kibumba kya—kya Babuloni akabalilo kamo, nu lōbe Lwāke. Umwēne alinkwīnāma pāsi kangi alinkusimba mu nsānga akabalilo kamo, nu lōbe Lwāke. Kyāla abagile ukuyoba. Kyāla abagile ukubala. Kyala abagile ukusimba.

⁴³ Kyāla yo Nyībúko ya lipyāna lyōsa na Maka, kangi isya gōsa amahala Gabwakyala, sili mwa Kyāla. Popāpo polelo, ukumanya ikyo, Umwēne yo mwēne Mpele uyu alikō. Akayako nayumo umpeli uyūngi lōli Kyāla. Sētāno akabagile ukupela, napanandi, umwēne itolo ikuniongasya iki kitalile kipelígwe. Lōli Kyāla yo mwēne Mpele.

⁴⁴ Polelo, Umwēne alinkupela ukwisila mu Lisyu Lyake. Umwene ātumile i Lisyu Lyāke. Popāpo syōsya imbeyu syāke isi Umwēne āsibikile pa kīsu, Umwēne ābūmbile imbeyu sila ni Lisyu Lyāke Lyēne, kabuno kikāliko nakimo ikīngi ikyakutēndekéla imbeyu ukufumako. Umwēne āsibikile isyēne, kangi isyēne syāli pāsi pa mīsi. Umwēne itoli alinkuyoba, “Unko kuyeko *iki*, kangi unko kuyeko *kila*.”

⁴⁵ Lilino uswe tukusyāgānia ukuti, utubalilo twīngi, ikyēne kikuboneka ngati i Bāngéli likwiyānisya pamo likuyoba ikindikimo ku iki Ilyēne litikuyoba. Nukwēgeléla itolo, mwa Bwāndilo 1 uswe tukwāga ukuti, “Kyāla āpelile u mūndu mu kifwāni Kyāke Mwēne, mu kifwāni kya Kyāla alinkumpela Umwēne mwēne; nkinyāmbala kangi kikikūlu alinkupela Umwēne abēne.” Kangi polelo Umwēne ikukīndilila nkyēne, kangi ifindu fīngi fyābonike pa kīsu.

⁴⁶ Polelo uswe tukwisa ukusyāgānia, akāliko u mūndu gwakulima umfu. “Polelo Kyāla alinkumpela u mūndu ukufuma ku lufūmbi lwa kīsu.” Yula āli mūndu unkīndāne. “Kāngi Umwēne alinkutūyilāmo umbepo gwa būmi mwa mwēne, kangi umwēne alinkuya moyo gwa būmi.”

⁴⁷ U mūndu ugwākwānda yula āli nkifwani kya Kyāla, uyu yo Mbepo. Yohani 4, ikuyoba, “Kyāla yo Mbepo, kangi abene bābo bikummwīpūta Umwene bikufimbilisigwa ukummwīpūta Umwēne mwa Mbepo na Mbwanaloli.” Loli Kyāla yo Mbepo. Kangi u mūndu gwākwānda, uyu Umwēne āpelile, āli mundumbepo, kangi umwēne āli mu kifwāni kangi mbufwānefwāne bwa Kyāla.

⁴⁸ Kangi polelo Umwēne alinkumbika u mūndu uyu mu mbili, kangi u mūndu āgwile. Popāpo polelo Kyāla alinkwisa pāsi nukuya nkifwāni kya mūndu, ukuti Umwēne abagile ukutabula umūndu ungwāno yula. Ako ko kapāngo kanaloliloli ka Nongwainunu, ku bwāngu—ku bwāngu ubwīnogonélo.

⁴⁹ Lilino, Kyāla, mu fyinja maelifu mahano na limo, ābyēle imbeyu syōsya inoge isi, pamo Umwēne āyobīle i Lisyu Lyāke. “Ikyēne kisakuyaga injila *iyi*. Ugu umpiki gwisakuga. Iki kisakuyaga.” Kilikyōsa kyāli kipelelesye. Ikyēne kyāli itolo kinunu. Kangi Umwēne alinkulagīla yiliyōsa ya mbeyu sila ukuti isyēne syābagīle ukuya, isyēne syābagīle ukwiyāndula syēne ukwisa ukuya fibyāle ifya luko luki ulwa būmi ulu i Lisyu Iya Kyāla lyāyobīle my fyēne ukuti fibagīle ukuya. Linga ikyēne gwāli mpiki nsyūnguti, ikyēne kyāyaga pakutwāla pānja u nsyūnguti. Linga ugwe gwāli nkoma, ugwēne gwayaga pakutwāla pānja u nkōma.

⁵⁰ Panongwa yakuti, u Mpeli ātumīle itolo pānja i Lisyu Lyake, kangi i mbeyu Lisyu lyāli pala bo i mbeyu yanaloliloli yikālimo siku ukubūmbígwa. Kangi i Lisyu lyābūmbīle i mbeyu. Muketile, “Umwēne ātēndīke i kīsu ukufuma ku findu ifi fikuboneka.” Muketile, Umwēne—Umwēne ātēndīke i kīsu ukwisila mu Lisyu Lyāke. Kyāla āyobīle kilikyōsa mu kuyapo.

⁵¹ Kangi ukuya Kyāla, u Mpeli, ikuyoba i findu fyōsa mu kuyapo, ikyēne kyābagīle ukuya kīsu ikipelelesye. Ubwēne bwāli u—u ubuyo ubumogi. Ubwēne bwa u—u paradiso yūyo ugwanaloliloli apa pa kīsu.

⁵² Lilino, ukuya, ubuyo bulibōsa bubagīle ukuya ni likúlumba kubuyobumo. Ulwībūngáno ulu luli ni likúlumba, kangi untu ugu guli nalyo ilikúlumba, kangi i kipānga kili nalyo ilikúlumba. Kāngi Kyāla ali nalyo ilikúlumba. Kangi bōpe u buyo ubukulumba iki, ikīsu iki uswe tukwitūgasyāmo, ikyēne kili nalyo ilikúlumba. Kangi yōpe u Edeni unkulumba uyu āli nalyo ilikúlumba, kangi ilikúlumba lyāke Iya nuntu ku ngūnda gwa Edeni, pamo mwa Edeni, kubusōkél’ilisuba kwa ngūnda.

⁵³ Kangi Kyāla alinkubīka pa mwanya pa iki, ukulagīla ikipeligwa Kyāke kyōsa ikikulumba apa pa kīsu, u mwanundumiana Gwāke nu nsingilígwa gwa mwanundumiana Gwāke, Adamu na Eva.

⁵⁴ Kyala āli Tāta gwa Adamu. “Adamu āli . . . mwanundumiana gwa Kyala,” ukufwana na Masimbo. Umwene āli mwanundumiana gwa Kyāla.

⁵⁵ Kangi Kyāla ālimpelīle umwēne umwīnāke-ntūli, ukufuma ku mbili gwāke mwēne; lumo ulubāambo ukufuma pamwanya pa ndūmbūla yāke, ukuti umwēne ābagīle ukuya kifuki kwa mwēne, kangi ukumpelēla umwēne umwīnāke-ntūli. Umwēne akāli nalolilōli nkasi gwāke tāsi mma, kisitakukīnda ukuti umwēne akāli nnyāmbāle tāsi; Umwēne akiyobile itolo ikyēne. Kangi apo po pāpo u lutamio lukwīsa, Sētāno ālimmwāgīle umwēne bo Adamu akāli. Popāpo, ilyēne lyāli itolo Lisyu Lyāke lyāyobīle.

⁵⁶ Une nguyoboba ikyo, une ndikulōnda ukutāga akabalilo kīngi fiyo pa kyēne. Lōli mwe bamo mwa umwe mubagīle

ukwisa ukuya bafuluganike panini, fiyofiyo bamo mwa bāndu pamwanya nkati mu—ukufuma Kwītōngo, bikuboneka bikukyāga iki kyakufuluganikana panini, pa Ndumi iyi une ndinayo ukufuma kwa Kyāla umwīsyūgu, ku bāndu, iyo ukufwāna nu luyūngu lwa liyōka. Kangi une ngubūka ku kāya, u Ntwa ikwītikīsyā, limo mwa masiku aga, ku Jeffersonville. Une ngulōnda kifuki indumi ya sala ihano-nayimo, nukugolosya kyōsa ikyo mōsa, muketile, ukuti ikyene kisakubīkāga mu bubūmbe ukuti ugwe ukumanya iki uswe tukuyobela. Kangi ikyene yo ISI SYO IKUTI U NTWA. Ikyēne kyo itolo kyābwanalōli mūmo ikyēne kyāyīlīle akabalilo kāko Ikyēne kyālimbwēne u Kalumbu gwītu Florence bo umwēne akāli akasōkāpo, ifyīngi fingipo. Muketile, Ubwēne bo Bwanalōli. Kangi lilino, uswe. . . lumo ikyene kikapilikisigwa.

⁵⁷ Linga umunduyumo ābagīle ukwīsa kwa une, ikindukimo ikyākukīndāna, une angali nguya mu luko lwa kusitakupilikisya ikyēne, nīmwēne. Une angali ndikulōnda ukwagamo ubusobi iki aligwēsa ikuyoba. Uswe po fikuti tulingakemelanāga yumo nu nnine. Une ngaya ni nōngwa pa ikyo; une ngupālisya u Ntwa. Une ngemīle ubutulwanongwa nu kusitakwītika; lōli nayumo umūdu pamwenepamwene mma, muketile, une—une ndikubōmba. Uswe tuli—uswe tuli bakundwe na bākalūmbu, tukusukulika, uswe tukwīsa kula kūko Kalumbu Florence ālisīle mmayolo kulubūnju, muketile. Umwene. . . Uswe—uswe twesa tubagīle ukwīsa injila iyo. Kangi ikyēne kikaya bwīgane bwāngu uku—ukugela ukwāga ubusōbi mu nkūndwe pamo kalūmbu uyu akābagīle ukwītikisānia na ugwe. Umma, kubutāli ikyēne kiyēge ukufuma kwa une ukubōmba ikyo! Une ndikwīnogōna ugwe kwisakwāpo i tepi yimo siku iyi une nālinjōbīle ingamu ya yumo. Pāpo, une nīpilike ikyo utubalīlo twīngi u mūndu yula āli nsōbi, lōli ikyo kyo pakati pa mwēne na Kyāla. Lōli iki kyo kisōbi, mu njila ya butulwanongwa kangi. . . Kangi ukusitakupilikisānia utubalīlo tumo bukaya nukuya butulwanōngwa mma, ikyēne kyo itolo kusitakupilikisānia kwa bāndu. Kangi une—une ngwīnogōna aligwēsa gwa uswe ali nu bwābūke ukwīyobēla twībēne ku bupilikisyo bwītu.

⁵⁸ Lilino u Mpeli unkulumba uyu ābīkīle u mwanundumiana Gwāke umpelīgwa. Lilino, Adamu āli mwanundumiana umpelīgwa Gwāke ugwākwānda. Yeso āli Mwanundumiana Gwake *umpāpīgwe* ntiga, muketile, Umwene āpāpīgwe ukwisila mu nkikulū. Lōli Adamu āfumīle kulakula ukutalula ukufuma ku kiboko kya Kyāla, mu kipelīgwa.

⁵⁹ Lilino ilikulūmba, nu mwanundumiana Gwāke—Gwāke kangi nu nsīngiligwa gwa mwanundumiana Gwāke pamwanya pa fyōsa, ikyēne kyabonekāga kipelelesye fiyo. Pala ālipo u—u nnyāmbala, u ntū gwa kyōsa kya ikyēne, u mwanundumina Gwāke Mwēne nu nsīngiligwa gwāke.

⁶⁰ Kāngi imbeyu yiliyōsa yāli mbelelesye, i miposa, kangi i misyūnguti, kangi i līsu, kangi i njūni, kangi i finyamana. Kangi kilikyōsa kyāli mu lubātiko ulupelelesye ni Lulagilo lwa Kyāla, “Komma ukwāndūla ikipeligwa kyāko. Ukutwāla pānja ifya luko lwāke, imbeyu yiliyōsa! Unsyūnguti, komma ugwe nasiku uyege niongasigwe ukubuka ku mpiki gwa mpāpayu.” Muketile? “Mposa, komma ugwe uyege niongasigwe ukubūka ku kindukimo ikīngi. Lōli imbeyu yiliyōsa ukukōnga uluko lwāke!” Kangi Umwēne āli—Umwēne ākētēsise ikyēne ukukīnda ntubalilo.

⁶¹ Kangi Umwene āyobīle i Lisyu. Kangi a Gāke amakulumba a Maka agakupela gābūmbīle ifīndu ifi fyātupukāga, kangi yōpe yu nnyāmbāla nu nkīkūlu. Kangi abēne bāli go ntu panongwa yakuti abēne bāli.. abēne bāli bapamwanya ku iluko syōsa isīngi. Kangi Umwēne ābabīkīle abēne bōpe pāsi pa lupākīsyo lwa kindu kilakila iki Umwēne ābīkīle imipiki, ifinyamána, na fyōsa bo ifyo: i Lisyu Lyāke. Ifyēne filingisamo siku, mu njila yiliyōsa, ukubongotola i Lisyu lila. Ifyēne fikufimbilisigwa ikwitūgāsya Pala. “Komma nasiku ukwegako kalilkōsa ukufuma ku Lyēne, pamo ukōngelēla kalikōsa ku Lyēne! Ugwe kufimbilisigwa ukuya nu būmi ukwīsīla mu Lisyu ili.”

⁶² Kangi akabalilo kōsa ikipeligwa kila kyābagīle ukuyako no lula, Kalumbu Shakarian akabagīle ukufimbilisigwa ukubūka ulubūnju ulu, akabalilo kōsa ikyēne kyabagīle ukusyāla lulalula, ubukabi ubukulumba bwa Kyāla! Ikyēne kyo iki uswe tukwītīka ukuti uswe tukubūkāko ukugomokela kula. Uswe tukubūkāga ukugomokela ku kabuyo kala, ubuyo bulo.

⁶³ Kūko ulubūnju lwa buhano-na-bubili bula, akabalilo kāko Kyāla ākētīle pa kyēne kyōsa, kangi Umwēne alinkuti, “Ikyēne kyo kinunu. Une—Une nsangalwīke ni kyēne. Ena, Une—Une—Une nhobwīke Une mbōmbīle ikyēne. Kangi ikyēne kyo kyōsa kili pāsi pa bulagili. Kangi Une mbīkīle ulusūbīlo mwa mwanundumiana Gwāngu nu nkasi gwāke, ukuti—ukuti abēne bisa (kutēndēka abēne ntu gwa kyōsa kya ikyēne), ukuti abēne bisakukētēsya pamwanya ka ikyēne kyōsa nukukēta ukuti ikyēne kyo kyōsa kinunu, ukuti kilikyōsa kisakutwālāga pānja ikya luko lwāke. Lilino umwēne ali na maka ukubōmba ikyo.” Kyāla akabalilo kala alinkuti, “Mulimōsa, linga ikyēne kyo kyōsa kinunu fiyo, kangi ikyēne kikabagīle ukuya kindu kimo ikīngi, panongwa yakuti ubwēne bo bwīgāne Bwāngu Bwēne. Iyēne yo njila Une ngulōndēla ikyēne. Kangi Une nkiyobīle ikyēne injila yila, kangi a Masyu Gāngu gakitwēle ikyēne itolo katikati injila Une nākīlōndelāga ikyēne. Kangi pala ikyene kyo kilipo. Ikyene kyo kyōsa kinunu!” Popāpo i Bāngēli lyātīle, “Kyāla ātūsīsye ilisiku lya buhano na bubili, ukufuma ku mbombo Syāke syōsa.”

⁶⁴ Kangi kilikyōsa kili pāsi pa bulagili, ukutwāla panja ikya luko lwāke. Lilino kumbukilāga, “ukutwāla.” Akabalilo kāko Umwēne ābīkīle imbeyu nkīsu, imbeyu yibagīle ukusōka pānja na maka ga būmi nkati mu yēne, ukwāndūla iyēne ukufuma ku mbeyu ukubūka ku kimela, pamo kilikyōsa ikyēne kyo kili. Agāke amaka gakwāndula! Lilino, Kyāla ābīkīle imbeyu nkati mula, ni fyakubagilila ukuti iyēne yisakuyāga iki Umwēne āyobīle iyēne yisakuyāga. Kangi akabalilo kōsa iyēne yālitūgēsye mu buyabililo bwāke ubutalusye, iyēne yābagīle ukuya itolo katikati iki Kyāla āyobīle iyēne yikuyāga. Iyēne yāfimbilisigwāga ukuya injila yila, panongwa yakuti Umwēne ātēndīke iyēne injila yila, kangi ātēndīke unkolofwa. Ukuti, kalikōsa kasyālāga mu nkofolofwa Gwāke, mu bugoloke Bwāke bwa Lisyu, akēne kisafimbilisigwāga ukutwāla pānja katikati ngati Lisyu Lyāke lyāyobīle akēne kakubōmbāga. Akēne kakabagīla ukusuganika ukufuma pala mma. Akēne kalimunkolofwa itolo katikati mbutalusye. Popāpo, na kilikyōsa mu lusūbīlo mwa mwanundumiana Gwāke Mwēne, ukuti ikyēne kikuyāga injila yila, polelo Kyāla alinkuti, “Ikyene kyo kyōsa kinunu, popāpo une itolo ngutūsyāga. Kangi yiliyosa ya mbeyu sila yili na maka mu yēne, ikwiyāndūla yēne ukubuka mu luko ulu Une ngunyonywa iyēne ukuya. Ikyo kyo iki iyēne yikufimbilisigwa ukuya, panongwa yakuti Une njipēle imbeyu yilikyōsa amaka gākwāndulīla, ukutēndēka ukufuma ku yēne, mu fyākubagilīla fyāke lilino ukutēndēka ukufuma ku yēne katikati iki Une ngulōnda iyēne ukuya.”

⁶⁵ Kyāla akasanukamo siku. Itolo yulayala umwīsyūgu mūmo Umwēne āyīlīle akabalilo kala! Kyāla asisimikīsyē ukubōmba ikindukimo. Umwēne isakubōmba ikyēne. Nakimo kisakummwīmīka Umwēne. Umwēne isakubōmba ikyēne!

⁶⁶ Lilino ukufuma pāpo ikyēne kyo kyōsa kili kanunu fiyo kangi kibātīkīgwe mu lubātiko, Kyāla alinkwipilika nsisimikīsyē lilino ukuti iki kikuyāga mōsa kinunu, kangi polelo, akabalilo kāko Umwēne ābōmbīle, polelo mula alinkwīsa undugu. Une nguyaga pa... Kyāla āpēle a maka ukwāndūla. Kangi une ngumbilikilāga umwīnītu uyu, na maka komma uku—uku péla kangi, lōli une ngu... Umwēne āli na maka ukuniōngāsya, komma ukwāndūla; lōli ukuniōngāsya. Lilino, kalikōsa kaniōngasīgwe kēgīgwe ukufuma kububūmbīgwe ubwapabwāndilo, kilipo ikindukimo kiyīle nukuya kisobi ni kyēne.

⁶⁷ Ifyīnja fimo iyolo, ndi pakukētēsya, ngufyukila ukukīnda mmigūnda gya filombe, une mbagīle ukwinogōna isya, lwālipo ulusāmba lyapūtīgwe ukufuma mu mpiki, kangi lwāgwīlīle pamwanya pa libuba lya kilombe. Kangi ilibuba lila lyāgēlāga mbununu bwāke fiyo ukusumukila mmwanya ukugolaka ngati mūmo ilyēne lyābagīlīle ukuya, lōli ilyēne lyaniōngasīgwe

panongwa yakuti ikindukimo kyābonike. Kangi akapiki kālambaléle pamwanya pa lyéne.

⁶⁸ Polelo uswe tukwaga ulusāngani lwandisu mu ngūnda. Ulu, mwe bingi ba umwe banyāmbála apa, kangi bamo mwa umwe bakīkúlu. . .linga umwe mukufumila ku Kentucky. Abakīkúlu bikubōmbéla ilikūmbúlu kula lulalula bo banyāmbála, bikusōka panja mu ngūnda ni—ni likūmbúlu, uswe tukulibilikila likūmbúle lya likosi-lya-lisekwa, nukutipula i—ulusāngáni mōsa. Kabuno, linga ugwe ukāsōsisyémō ulusāngáni mula, kūko ikilōmbe kyāli mbubāmbé, bo *ulu*, polelo ulusāngáni lula lwābāgīle ukufikila, ukukamanania ikilombe kila, nu kwīniémba lwēne ukusyūngutīla panandipanandi, kimyēmye fiyo, nubukomo fiyo, ukuti ugwe kutoligwaga nukukēta ukuti ulwēne lukuniémba. Kangi kubumalikisyo ulwēne lukwīsa ukuya lwamakako kangi lwamakako, kangi ulwēne lukukwābania ikilombe kila mpaka ikyēne kikuniōngasígwa. Ukukwāba ikyēne kubwa kukyēne, lukuniémba ikyēne ukusyūngutīla umpesa gwāke gwēne; ukukuniōngásya ikyēne ukufuma ku iki ikyēne kyāli, ukubūka ku kindukimo ikīngi. Lōli ikyēne kyo kilombe, lōli ikyēne kyo kilombe ikiniōngasígwe.

⁶⁹ Kangi uswe tuli twēsa tukāli mu kifwāni kya Kyāla. Lōli bamo bo baniōngasígwe fiyo, ukuya banabalumiana ba Kyāla, ukuti bikwēnda ukulekana ni Lisyu Lyāke kangi ku njila iyi—iyi Umwēne ātubīkilémō uswe nukutupa uswe ukwēndāmo. Ukubika ikindukimo, ikisu kikuniōngásya uswe ukufuma ku njila yila, kikutukwābila uswe kifuki ni kyēne, kangi ukusōkamo ukufuma mula mbugoloke, akafinye akayila aka Umwēne ātubiyēlémō, ukuya banabalumiana kangi banabalīndwāna ba Kyāla. Ubutulwanongwa bubōmbīle ikindu ikibibi iki ku bababalumiana kangi banabalīndwāna ba Kyāla.

⁷⁰ U nniōngási! Une mmenye iki kikuboneka ukuya tutigi kihesya ukuyoba ikya ikyēne mu njila iyi, “uku—uku niōngásya,” lōli ikyo kyo iki umwēne āli; umwēne āniōngésye, pamo ukusyūmbutúsya. *Ukuniōngasya* kokuti “ukusanusya mōsa, ukutēndéka ikindukimo ikikīndáne.” Kangi *ukuniōngasigwa* kyo kīndu kimokyēne, ukuti ikyēne kyo kyāndulígwe mōsa kangi kiniōngasígwe, kangi “kitēndekígwe mu njila iyīngi.” Lōli ikyēne kyo kikāli mbeyu yilayila, lōli iyēne yiniōngasígwe.

⁷¹ Lilino uswe tukwāga ukuti unniōngási uyu yōpe āli nabo ubwīngi bwa kabalilo bulabula, ukuniōngasya, bo mūmo āli nabo ukwāndūla. Lilino umwēne ābyēle imbeyu yāke, pamo, akābyēlémō siku imbeyu yāke, umwēne. . .mu ngūnda gwa Edeni. Ukufuma akabalilo kala, umwēne ayīle ni fyīnja maelifu mahano na limo ifyakuniōngásya i Mbeyu ya Kyāla, i Lisyu lya Kyāla; ukuniōngásya Ilyēne, ukulitēndéka Ilyēne kindukimo ikikīndáne; akabalilo kāko umwēne. . . akabalilo kakwānda aka Eva āpilikísye ku mwēne, nukwikabīla mwēne itolo ilisyu limolyēne ilinīni.

⁷² Kumbukilága, ikyākwánda Sētáno ályāndísye i Lisimbo lila itolo nubwapabwélu múmo ilyéne lyābagíle ukuya, “Kyála ayobíle ukuti, ‘Ngimba umwe mulingísámo ukulya ikya mpiki guligōsa mu ngūnda gwa Edeni?’” Muketile? “Ngimba umwe mutisakulyamo mma ukufuma mu mpiki guligōsa?”

⁷³ Kangi kumbukilaga, Eva ātile, “Ena, uswe tubagíle ukulya ikya mpiki guligōsa; lōli u mpiki ugu guli pakati pa ngūnda, uswe tulingapalamasyága nukupalamasya ugwéne mma.” Lilino nkētésya umwēne, mu ndumi yāke, biōndola i Lisyu lila itolo panini panandi. Mu kuyoba...Eva alinkuti, “Kabuno Kyála ayobíle, ukuti, linga uswe tukubōmba iki, ilisiku lila uswe ‘tukufwa.’”

⁷⁴ Umwene alinkuti, “O, naloliloli umwe mutikufwága mma.” Muketile, umwēne āli u—u nnyāmbála, umwēne alinkuti, “Umwe—umwe bomba iki lilino. Kangi, umwe—umwe uli—umwe uli nu luko lumo ulwa bandu abasitakumanya. Umwe, naloliloli, mukafimanya ifindu fyōsa mma. Lōli linga umwe mukulyaga itolo ikya iki, polelo umwe mwisakuyaga na mahala, umwe mwisakuyaga nu bumanyi. Umwe mwisakukīndanisyága ubutalusu ukufuma ku busobi kangi ukuya bo bākyála, umwe, linga umwe mwisakulilanila itolo isya mahala isi une ndinasyo. Une mmenye, lōli umwe mukamanya.”

⁷⁵ Iki, ikyēne kyo kili kanunu ukuya nago amahala. Lōli linga amahala gikukīndána, linga amahala gakaya mahala matalusyē ukufuma kwa Kyála, amahano Gabunyakyála, kangi nukuya mahala ga kipeligwa; une ndikupása bo bwīngi buki sayansi uswe tuli nabo, kangi kilikyōsa—ukōngeléla, pamo ubumang’anyi, ikyēne kyo kya mōhési. Une ngwisakusisimikisyága ikyēne kwa umwe, u Ntwa itikisyége, mu mmaniti manini. Ikyēne kyo kya mōhési.

⁷⁶ Ubwīgufu bo bwa mōhési. Une mmalíle itolo ukulūmbilíla pa ikyo. U lwího lōsa nkísu, amaka gōsa ga sayansi, kangi kilikyōsa, kyo kya mōhési. Iyēne yo nongwainunu yāke iyi umwēne alūmbilíle, iya bumanyi, mu ngūnda gwa Edeni. Kangi umwēne ēgíle amahala gala, ubumanyi ubuniōngasígwe, ukulwána ni Lisyu nu bwígáne nu lubátíko lwa Kyála. Kangi lilino umwēne āli ni fyínja maelifu mahano na limo ukubōmba itolo katikati iki Kyála ābōmbíle, mwēne mu njila yabuniongafu, nukwēga ubwīngi bulabula ubwa kabalilo ukutwála Edeni gwāke mwēne nkati. Lilino umwēne ali nagwe Edeni yumo apa pa kísu, kangi ikyēne kīswíle na mahala, bumanyi. Yila yāli yo nongwainunu yāke ku bwāndilo, bumanyi, mahala, sayansi. Nasiku Kyála āpakikisyémo ku fya luko ulo. Kangi une—une ngulōnda umwe ukukētésya i miniti. Umwēne ābōmbíle iki, kangi panongwa yakuti umwēne āli nnyāmbála gwa mahala gākísu.

⁷⁷ Lilino, ikyene kukafu ukuyoba ikyo. Ikyēne kyo, ikyēne kyo kikafu, panongwa yakuti ukuyoba ku bāndu aba bikwīpilíka

mu njila yilayila bo mūmo une ngwīpilikīla, kangi mu njila une njilémo ku fyīnja fīngi. Lōli ukufuma ku bwīgūle bwa i Fungilo Ihano-na-ibili sila, isya Bāndūmi bala itolo kumbenu kwa kyāmba kwisīlya, *Ili* lisīle ukuya i Būku lipya. Ikyēne kyo findu ifi fifisigwe, fikusetuligwa mūmo Kyāla āfīngile kwa Busetuli bwa 10, Umwene ikubōmbága ikyene. Kangi uswe twe bāndu balusako aba Kyāla asalīle, ukufuma nkīsu, ukuti uswe tubagīle ukukēta nukupilikisya ifīndu ifi; iki kikaya līnogōno ilyakubutītu, ilyambili ilya mūndu yumo ikugela ukwāta ikyēne itolo. Ilyēne lyo Lisyu lya Kyāla libonesīgwe, lisisimikisīgwe, ukuti Ilyēne lyo litalusye. Lisisimikisīgwe, komma ukwīsīla mwa sayansi; lōli ukwīsīla mwa Kyāla, ukuti Ilyēne lyo litalusye. Kyala, bo une njobile mu ndumi yimo, Kyala atikulondigwa yumo mma ukuti alinganiege Ilisyu Lyake. Umwene yo Ndingáni gwa Yūyo Mwēne. Umwēne ikuyoba ikyēne kikubonekága, kangi ikyēne kikuboneka. Iki kyo, Umwēne—Umwēne ikusisimikisya ikyēne, ikyo kikulīngānia ikyēne.

⁷⁸ Ifyīnja fināndi iyolopu akabalilo kāko, uswe twe bāndu ba kipentekosti, akabalilo kāko i—i fipānga ifīngi fyātubūlīle uswe ukuti uswe twāli “balemafufu,” uswe “tukābagīle mma, u Mbepo Mwīkémō āli kīndu kyaiyolo.” Lōli uswe tukusyāgānia ukuti ulufīngo lwa Kyāla lwāli kwa aligwēsa yūyo ikwīgāna, kangi lilino uswe tumēnye ikikīndāne. Muketile, kangi ikyo kyo itolo panandi panandi, ikindu iki kigwīke.

⁷⁹ Kangi lilino Umwēne āfīngile ukuti ifyākubutītu ifi fyāfisīgwe mu sila, mu ngulilo sya fipānga syōsa sila, fisakusetulilwága kulakula kūsūlo kwa kabalilo. Kangi Umwēne ukutwītīkisya uswe ukumanya lilino. Uswe tuli kūsūlo kwa kabalilo. Uswe tuli apa lilino.

⁸⁰ Lilino, Sētāno yo mwāti gwa bwigufu. Umwēne yo mwāti gwa sayansi. Umwēne yo mwāti gwa bumanyi.

Ugwe kuyoba, “Ngimba isi syabwanaloli?”

⁸¹ Syosa silikanunu, unko uswe tukubale mu Lisyu lya Kyala lilino, Bwandilo 4, kangi unko uswe tugomokele kangi itolo ukukēta pa miniti limo. Une mmenye une mbagīle. . .linga une ngwēga akabalilo katali, Nkundwe Carl lumo isakumbūlāga une. Lōli, Bwāndilo, untu gwa 4, kangi amanandi ga 16, likukīndilīla ukutubūla apa, mbwāndīlo, iki Kyāla ābōmbīle, ukuti abīke ikigune pa nnyāmbāla nu nkīkūlu, kangi fyōsa ifi abēne bayaga pakubōmba; kangi komma *ikigune* pa bēne, lōli ukubabūla abēne iki kyāyāga pakuboneka, kangi ukuguna ikīsu panongwa ya Adamu. Kangi uswe tukusyāgānia apa lilino, ukuti Eva āli na bāmbasa babili. Kangi yumo mwa bēne āli gwa Sētāno, kangi yumo mwa bēne āli gwa Kyāla.

Lilino ugwe kuyoba, “Uu-o! Umma. Lilino, Nkundwe Branham!”

⁸² Itolo i miniti. Ugwe nyāgīla une i Lisimbo limolyēne palipōsa, ili likuyoba ukuti Kaini āli mwānundumiāna gwa Adamu. Une nisakunāngīsyā ugwe mu Lisimbo kūko Ilyēne likuyoba, “Kaini āli gwa umbībi yula,” komma Adamu.

⁸³ Lilino kētēsya akabalilo kāko umwēne āli nikifuba apa. Uswe tukwānda pa ntu gwa 4, ikyākwānda.

Kangi Adamu alinkummanya . . . unyasi gwake; kangi umwene alinkuya nikifuba, nukupāpa Kaini, kangi alinkuti, Une ngabile . . . umwene āyobīle lilino, Une ngabile u mwanundumiāna ukufuma kwa NTWA.

⁸⁴ Momūmo, ikyēne kyafimbilisigwāga ukuya. Kali līnga ikyēne āli ndogwe pamo kilikyōsa, ikyēne kyafimbilisigwāga ukufumila kwa Kyāla, muketile, panongwa yakuti iyo yo mbeyu Yāke, ulwene lo lulagilo lwa mbeyu Yāke, ikyēne kikufimbilisigwa ukutwāla pānja kali iyēne yo mbeyu imbwapuligwe, mbeyu iniōngasigwe, pamo kilikyōsa ikyēne kyo kili. Ikyēne kikufimbilisigwa ukutwāla pānja, mulimōsa. Ikyēne kyo bulagili Bwāke.

Kangi umwēne alinkupāpa kāngi unkundwe gwāke Abelo.

⁸⁵ Kukālīko ukummanya umwēne kangi mma. Adamu ālimmenye unyasi gwāke, kangi umwēne alinkupāpa Kaini kangi ukōngelelāpo alinkupāpa Abelo, abambasa. Sētāno āli palikimo nu mwēne ulubūnju lula, Adamu pamusi pala.

⁸⁶ Umwe muketile ukūmana ukunywāmu mfinyūzi apa, une ngwītika, mu Tucson lilino, isya nkikūlu yula ikutwāla pānja u mwāna ugwalāngi nu mwāna u mwēlu, pakabalilo kamokēne. Umwēne ālitūgēsye nu ndume gwāke ulubūnju lula, kangi u nnyāmbāla yula pamusi pala. Kangi u nnyāmbāla isakupakikisyāga isya . . . u nnyāmbāla umwēlu alinkuti umwēne ikukupākisyāga umwāna gwāke mwēne, lōli unnyāmbāla gwalāngi ikufimbilisigwāga ukupākisyā isya gwāke mwēne. Muketile? Une mmenye ukuti, mu kubāsānia kwa mbwa na fyosa bo ifyo, ikyēne naloliloli kisakuyaga, linga ikyēne kyo mu sala innini ukufuma apo. Iki kikusisimikisyā ikyēne.

⁸⁷ Lilino ukunāngisyā kūko ubwīgūfu bufumilēko lilino unko uswe tubale mwa Bwandilo pa bwa apa, mu ntu gwa 4 gwa Bwandilo kangi, nu muketile kūko. Amanandi ga 16.

Kangi u Kaini alinkubūka ukufuma kukuyapo kwa Kyāla, nukwakwītūgāsya ku kisu kya Nod, pa lubafu lwa busōkelolisuba lwa Edeni.

Kangi Kaini alinkummanya unyasi gwāke; kangi umwēne alinkuya ni kifuba, nukupāpa Enoki; kangi umwēne alinkuyēnga akāya, kangi alinkubilikila ingamu ya kāya, ukufuma . . . mwanundumiāna gwāke, Enoki.

⁸⁸ Ubwīgúfu bulinkwānda. Dokotala Scofield, apa mu i Bāngéli lyāngu lya Scofield, ilyēne likuyoba, “U bwīgúfu bwākwānda.” Kētésya, polelo umwēne alinkupāpa abanabalumiāna, kangī abēne balinkutēndekāga amalōnge na kimbílo. Unkōnge yumo alinkupāpa abānabalumiāna, kangī umwēne ukubōmba ifīndu ifīngi, ifiswīgo, ukuyēnga utwāya, kangī—kangī ukutēndēka ifyōmbo fwa mukuba, nu luko lōsa lwa fīndu. Muketile, ikyo kyo iki umwēne ābōmbīle, ukwīsa ukuya bwīgúfu bwākwānda, ubu bwāli Bwakikaini. Umwene abombile ikindu kilakila ukusuluka mu ngulilo.

⁸⁹ Lilino unko uswe tufiko kula ni linandi lwa 25, nukukētésya iki ilisímbo ilikōnge lyāli.

Kangī Adamu alinkumanya unkasi gwāke kāngi, lilino, kangī umwēne alinkupāpa umwanundumiana, kangī alinkumbilikila ingamu yāke Seti: Kabuno Kyāla, alinkuyoba umwēne, abōmbīle abīkilēpo pa une imbeyu iyīngi mbuyo bwa Abelo yūyo Kaini āgogīle.

Kangī Seti...Kangī kwa Seti, ku mwēne kōpe kulinkupāpīgwa u mwanundumiana; kangī umwēne alinkumbilikila ingamu yāke Enosi: kangī polelo balinkwānda abāndu ukubilikila pa ngamu ya NTWA (ukufuma ku lubafu lwa Seti, komma ku lubafu lwa Kaini).

⁹⁰ Muketile, ikyamahala ikinywāmu iki twēsa tukwībanilílako! Ngimba ikikomyunisti kyo fiku umwīsyūgu, ngimba u kyāla gwābo yo fiki? Ikyēne kyo kyamahala, sayansi. Ngimba uswe tukubōmba fiki, mulimōsa? Ngimba ko kūgu kūko uswe tukwitūgala? Inogona amasyu aga umwīsyūgu.

⁹¹ Lilino umwēne ali nu luko lwāke ulwa Edeni, Sētāno ali lilino. Mu fyīnja maelifu mahano na limo ifi, umwēne abūmbīle (komma ukupela), lōli, aniongēsye ikīsu kyōsa ikya Kyāla, ifipeligwa Fyāke, ifinyamana, ukupāpīsanīa, ukupāpīkana; imipiki, ifimela, ubūndu; kōpe ku bwīpūtī, i Bāngéli, ikipānga; mpaka umwēne iyāgīle mwēne ungūnda umfwāne ugwa Edeni, ugwa sayansi, kilikyōsa kikwēnda ukwīsīla mu sayansi. Amagali gītu, kilikyōsa iki uswe tuli nako, kyāpīgwe kwa uswe na sayansi, iki umūndu abōmbīle. Kangī umwēne amwāgīle Edeni gwāke unkulumba apa; ukusisimikīsyā i Ndumi yo yānkabalilo, ukusisimikīsyā ukuti ikyēne kyo kikaya ngulilo yimo iyīngi lōli Busetuli 10! Kēta ukupāpīkana umwīsyūgu, ukutēndeka ikinunupo, pamo, ikimogipo, komma ikinunupo. Kēta abāna abanini umwīsyūgu.

⁹² Une nālīntwēle umwanundīndwāna gwāngu ku ngangagwamīno, mmayolo, kangī umwēne alinkuti amīno gāke gāniongalāga. U nkūndwe pāsī mula mu Tucson, Nkūndwe Norman, āli nu mwana gwāke undīndwāna unnini, kangī amīno gāke gabyondokelāga pānja. Kangī u ngangagwamīno ikuyoba

ikuti lululu ulu, umwēne ikwītika ukuti lumo ntubalilo utu tukwisa, ukuti abāndu bisakupāpigwāga, amīno gikumela mu njila yiliyōsa. Ikyēne kyo kyākulya iki uswe tukulya, kyākūlya ikipāpikane.

⁹³ Ngimba umwe mubalīle *Reader's Digest*, umwēsi ugu gwākīndāga, isya Billy Graham, undūmbilīli unjīndikīgwa? Ngimba umwe mukumpilikīsyā umwēne? Une ngummwīputīla umwēne lilino ukukīnda akabalilo kōsa. Akabalilo kāko umwēne āyobāga ku bala abasyumbutūsyā kōlāla, na bōsa bo abo, ikilo kimo, ukukilāmbalīka ikyēne pa bapūti. Ikindukimo kibonike ku mwēne. Limo mwa masiku aga, une ngusūbūla umwēne ikukētāga ubwīmīlo bwāke pāpo umwēne alipo, kētēsya, lilino ikubilikila ukufumila ku Sodomu, akāya akapyūtīgwe kala. Kangi lilino kētēsya iki mu *Reader's Digest*, Billy isile ukuya monywa fiyo mpaka umwēne alinkutolīgwa nukuya ni ngomano. Kangi abēne bālimbūlīle umwēne umwēne āfīmbilīsigwāga ukubopabopa, ukubōmba ilijāndo, na fyōsa bo ifyo. Popāpo umwēne ikubopabopa i mailo ilisiku lyōsa, une ngusūbūla iyēne yo yīyo, pamo ikindukimo, ukwēgapo ilijāndo.

⁹⁴ Umūndu abolīle. Uluko lwa būndu lōsa lubwāpulīgwe. Kilikyōsa kili bo mūmo ikyēne kyāyīlīle bo gukāli umōgēsyo. Ikyēne kyo kyōsa kisyūmbutulīgwe, ukusyumbutūsānia, ukukīndāna ukufuma mbubāmbē ubugolofu ubu Kyāla ābyēle ifyēne mula. Ubutulwanongwa, ukwisila mu sayansi nu busyōbi, buniōngēsye uluko lōsa lwa būndu.

⁹⁵ Ngimba umwe mubalīle kangi akapāngo ka pāsi itolo kala, mūmo akēne kātīle, “Mmasiku aga, ukuti abalīndwāna banini na balumīāna bali mbukusi bwābo ubwapakatīkati, ukufwana nu bubūmbē bwamumbili, pakati pa fyīnja malongo mabili na malongo-mabili-na-fihano mbukusi”? Inogona isya ikyene.

⁹⁶ Mukukēta kwa minogono ikilo kimo, une nāsōswīle undīndwāna unkusi fyīnja malongo-mabili-na-fibili, ali ngolombe, ndinkumbilikīla umwēne nkilūdīlo. Kangi ikyo kyo iki ungānga gwāke ālimbūlīle umwēne.

⁹⁷ Muketile, ulwēne lugwīle, lōnangīke, lulōngolīle-ku-gehana luko lwa bubole. Une mmenye ikyo kikupilikīgwa kikaya kyalwīho, lōli ikyēne kyo Kyalibāngēlli, muketile, ukuti ikyēne kyo kyabwanalōli; kangi u luko ulu ulu uswe tukwītūgalāmo, ingulilo ya bāndu iyi.

⁹⁸ Lilino kētēsya umwīsyūgu, ukupāpīsānia ing'ombe, ukupāpīsānia ifimela; kangi sayansi ikwisa itolo ukugomokela ukusyumbutuka, i sayansi yilayila iyi yikubōmba ikyēne, yikuyoba, “Ikyo kyo iki kikōnānga u luko lōsa lwa būndu.” Ugwe bala ikyēne mūmo une ngubōmbēla. Ena, ngimba nongwa ya fiki abēne batikwīmīka ikyēne? Iyēne yo nongwa yakuti abēne bakabagīla ukukyīmīka ikyēne. Lisyu kya Kyāla liyobīle ikyēne kikuyāga injila yila. Lōli linga abēne bikwīnogōna ku

miniti yimoyēne, abēne bo fyōmbo, bo yu Yudasi Gwamusikario, ukubika katikati ikīndu iki Kyāla āyobīle kikubonekāga. Ikyēne kikubōmba ikyēne katikati pa lwālo lwābo ulwa sayansi.

⁹⁹ Ukwīsīla mu bufukulefukule kwasayansi, mu butēndēko bulabula umwēne asyōbīle Eva, umwēne kāngi asyōbīle ikipānga, iki kula Eva āli kyo kyākwīmīlīla. Lilino, lilino Adamu i kyākwīmīlīla kula kāngi, pamo Eva, ndigi, ugwa kipānga, kētēsya iki ikyēne kyābōmbīle. Ukwīsīla mu kwēmbēla kwa bumanyi, umwēne ikuyōnga ukukilania u mpaka pakati pa butalūsye nu busōbi, ukwīsīla mu kupilikīla ubuniōngafu bwa Sētāno, pamo ubuniongasye, bwa Lisyu ilyapabwāndīlo lya Kyāla.

¹⁰⁰ Kangi lilino ifipānga umwīsīyūgu fisili ukuya finiōngasīgwe. Lilino une ndikuyoba isya bāndu, pabēnepabēne. Une nguyōba isya kīsū kya kipānga. Kimo kiniōngasīgwe injila yimo, kangi kimo kiniōngasīgwe mu yīngi, kangi, ukwīsīla mu sayansi. Mu luko lulalula ulu umwēne ābōmbīle. Umwēne abōmbīle indīlisyo syāke, Sētāno abōmbīle, isya Yesaya 14:12.

¹⁰¹ Uswe tulībalāga akabalilo kanini. Mwa Buku gwa Yesaya, unko uswe twande pa ntu gwa 14, amanandi ga 12.

Mūmo ugwe ugwīlīle ukufuma ku mwanya, O Lusīfala, mwanundumyana ugwa lubunju! mūmo ugwe ugwīsīgwe pāsī ku mfu, gwe gwātēndīke ubōnywa ku fikolo!

Uyu yo Yesaya ikumbona umwēne mu mboniboni, muketile, mu ngulilo iyi yikwīsāga.

Kabuno ugwe uyobile mu ndūmbūla yāko, une nisakufyūkāga kumwanya, une nguya pakufyūsya ikikota kyāngu pamwanya pa ndōndwa sya Kyāla: *une nisakuwītūgāsya nīne pamwanya pa kyāmba kya kilūndīlo . . . imbafu ku kulūlu:*

¹⁰² Ulubīngīlīlo lwa Sētāno, ukufuma ku Edeni, kwālī ko kutēndēka u Edeni gwāke mwēne gwāmwēne; nukwīfyūsya mwēne pamwanya, ukuti indondwa sya Kyāla sibagīle ukummwīpūta umwēne, abānabalumīāna babagīle ukummwīpūta umwēne. Kangi umwēne nalōlīlōlī abōmbīle ikyēne lilino, kangi akabalilo kāko umwēne abōmbīle iki nukukitwāla ikyēne nkati nkipānga. Iki, une ndikubūkāga mbusolofu. Aligwēsa gwa umwe mukupilikisya amatepi gala mumēnye isya ikyēne. Iyo—iyo yo katikati sala uswe tukwītugalamo, kangi ikyēne yo Sētāno uyu abōmbīle ikyēne ukwīsīla mu mbātiko syabumanyili, ikyakufwāna ikinunupo, *iki* ikinunupo, *kila* ikinunupo. Kangi kisita kumanya, akabalilo kōsa, abēne bikwēnda itolo ukutalula nkati mbufwe. Bagogīgw’amaso, bikulōngosya abafwamaso, abalōngōsi abafwamaso aba fikolo, abalōngōsi abafwamaso ba sayansi, abalōngōsi abafwamaso aba kipānga, abafwamaso ukulōngosya

abafwamaso. Yeso ayobíle, “Baleka abène pabène, abène bōsa bisakugwíla nkibwína.”

¹⁰³ Apa kētésya uluko lwa ba Edeni babili kifuki fiyo fikwēgelelána palikimo, mpaka kifuki ukusyōba balabala a Basaligwa. Matai 24:24 ukuti ukwene kwisakuyilaga mu njila yila. Lōli une ngulōnda uswe ukwíma pa tubalilo tunini nukwínogonela aba Edeni babili aba, kangí ikĩndu kimokyēne fiyofiyo, mūmo i Bāngéli likutubūlila uswe ukuti i Lisyu lya Kyāla nalōli lyatwēle u Edeni yula, kangí mūmo i Lisyu lya Kyāla likutusokela uswe ukuti u Edeni uyūngi abāgile ukuti ikwísaga.

¹⁰⁴ Lilino, uswe ukongelelāpo tumēnye ukuti apēne pikufimbilisigwa ukuyapo Edeni uyūngi, linga uswe tubagile kángi ukupilikisya ku nsololi, Pauli, mu Batesaloniki Gwakibili untu gwa 2. Une mbagíle ukubala Ilyēne linga umwe mukulōnda.

Umwēne yūyo ikwífyúsa mwēne; *ilisiku lila litisa kwísa*, ilya Ntwa, mpaka *unnyāmbála gwa butulwanongwa yula ayége nsetuligwe*, . . .

. . .umwēne yūyo ikwitūgásya mu tempeli ya Kyāla, ikwífyúsya *mwēne pamwanya pa kyōsa iki kikubilikigwa Kyāla*, ukuti umwēne ngati Kyāla ikwípūtígwa ngati Kyāla.

¹⁰⁵ Inogona isya ikyo! Lilino Yesaya 14, u nsololi ayobíle ukuti umwēne ālimbwéne “Lisifala, mu ndūmbúla yāke,” ukwísila mu mboniboni pāsi pa bupūtígwe bwa Kyāla, “ikuyoba umwēne ikubōmbága ikyo.” Mwa Yesaya, ifyínja ba mia lwēle bo akísa Pauli, pamo kifuki ifyo.

¹⁰⁶ Lilino apa, ifyínja ba mia lwēle kunkyēni, Pauli ikumbona umwēne, ikwísa ku bwímilo bwāke. Kēta, ikyēne kikubūkíla ku ntu, Edeni gwāke; u Edeni gwāke gwasayansi, ni kīsu kyāke ikyasayansi, ni kipānga-nsīngilígwa kyasayansi kyāke, fyōsa pāsi pa—pa lisyu lya “bumanyi,” amaseminali amakalumba, amadigri amakulumba, imbātíko syabumanyili.

¹⁰⁷ Pilikisya, nkūndwe, kalūmbu, aligwēsa gwa uswe isakwēndága unsebwē gula ugu Florence ālyēndilémo. Une ngubalálúsya umwe, mu Ngamu ya Yeso, ukwinogonela Iki. Komma ikunyīnogonéla une. Une nu nkūndwe gwīnu. Ikyo—ikyo kikaya ikyēne. Inogonéla i Lisyu ili une nguyobelāpo, isya i Bāngéli lya Kyāla. Kangi kēta ukukĩndilíla, nubupelelesye lisisimikisigwe mu Lisyu lya Kyāla Lyēne, mu ngulilo uswe tukwītūgalámo, kūko uswe tuliko.

¹⁰⁸ Imbātiko isi syo nalōlilōli ndwananakristi, mu syēne. Lilino, umwēne ikufimbilisigwa ukuya nagwe Edeni yumo, umwēne ayobíle umwēne ikubōmbága ikyēne. Apa lilipo i Lisyu ilipepe ilya Kyāla likuyoba umwēne ikubōmbága ikyēne, kangí apa uswe tukukēta papapa mōsa kangí tukumbona umwēne ikubōmba ikyēne. Umwēne abōmbíle ikyēne nu

nsīngilígwa gwāke ugwamahala, gwasayansi, gwakipānga-
kipāgúke. Umwēne ikuyaga pakwēga untu, limo mwa masiku
aga, mu World Council of Churches iki kisakutēdekígwa. Fyōsa
fisakuyaga nu mwēne.

¹⁰⁹ Ukugela abāndu, komma panongwa yakuti abēne bo bāndu
babibi; abēne babyāligwe mu lukīndi lula ulugoloke, ngati
kilōmbe, lōli Sētāno ābyēle ulusāngani, lukubilikígwa sayansi,
ukufukulafukula, ubumanyili, amadigri ga dokotala. Utubalilo
tumo abēne batisa nukukwītíkísyā ugwe nkigemo pene pāpo
ugwe ubagīle ukutwāla pānja i digri ya dokotala ukufuma
ku seminale yimo kubuyo bumo. Ikyēne kyo kyōsa kisobi!
Komma abāndu; iyēne yo mbātiko iyi yo nsōbi. Kangi lilino
ngimba ikyēne kibōmbīle fiki? Ikyēne kyo kyōsa kikutalula
kula kāngi, kangi kutwēle ikīsu kyōsa ikya pāsi (ukwisila mu
kipāmbō kya bupāpisanio, buniōngāfu bwa Luyungu lwa Kyāla
lwapabwandílo) ukubūka ku bufuluganio ubūngi ubwāngísi.

¹¹⁰ Lōli une nhobwīke fiyo ukuti Kyāla ikwinogóna fiyo isya
uswe kāngi, mpaka Umwēne abagīle nalilino ukwēnda pa kisyo
kya bwitūgasye. Umwēne āfīngīle Umwēne ikubōmbāga ikyēne,
nukubilikíla akatímo akanīni aka kisakuyaga Nsīngilígwa
Gwāke.

¹¹¹ Kētésya apa kangi lilino, mūmo kiyīlīle nubupelelesye
ifipānga ifi fikwēgeléla, pamo abaEdeni aba.

¹¹² Kyāla, ukwisila mu Luyūngu lwa Lisyu Lyake! Kangi kilipo
ikindu kimokyēne ntiga iki kibagīle ukunyenenyemusya i Lisyu,
kangi ikyo yo Mbepo, kabuno Ikyēne yo Mpapo-Būmi ku Lisyu.
Kangi akabalilo kāko u Būmi mu Lisyu bukūwāgāna nu Būmi bwa
Mbepo, Ilyēne likutwāla panja kilikyōsa u Luyūngu luli.

¹¹³ Lilino kētésya iki kyābonīke. Mu ngunda gwa Edeni
bwāli bukabi bwa Kyāla ubwa busitakumanya, kangi kila
kyāli kimo mwa—mwa ngulilo. Ingulilo yākwānda yāli
nsitakumanya, abāndu bakāménye nubutulwanóngwa nabumo.
Abēne bakāménye kalikōsa aka butulwanóngwa. Bosa babili
Adamu na Eva bāli bwāsi, lōli abēne bāfīsīgwe ukufuma ku
bwāsi bwābo, ukwisila mu kikīngo mbepo pa fisyo fyābo. Abene
bakāmenyemo siku ukuti abene bāli bwāsi, panongwa yakuti
abene bāfīsīgwe. Kabuno, ikikīngo kya Kyāla mu minogonelo
gābo gēne, abēne bakāméne iki kyo kyāli kitalusye kangi kisōbi.
Kangi abēne bosa babili bīmīle pala bwāsi, bānāngísye ukuti
ubumanyi bukāli bukālīsīle ku bēne, muketile, ukuti abēne bāli
ngelebune. Babili bala bāli ngelebune kangi abēne bakakiménye
ikyēne mma.

¹¹⁴ Lilino linga umwe mukusyūmbutuka, linga umwe
mukulōnda, pamo ukusimba ikyēne pāsi, ku Busetuli, unto gwa
3. U Mbepo Mwikemo ikulagusya mu ngulilo yabumalikisyo iyi,
ku Ngulilo ya Kipānga Kyapentekosti kya Laodikiya mmasiku

agabumalikisyo, Umwene alinkuti, “Ugwe gwe uli ngelebune, kangi mfwamaso, kangi utikumanya icyène mma.”

¹¹⁵ Apo lulipo u Luyūngu lwa Kyāla, pāsi pa busitakumanya, pāsi pa kikingo kya Mbepo Mwikémo, ukubakīnga abène ukufuma ku butulwanóngwa.

¹¹⁶ Kangi lilino mu ngulilo ya kipānga kyakubumalikisyo, uswe tukwāga apa ukuti abène bali ngelebune kāngi, kangi batikumanya icyène. Lōli icyène kikaya kikīngo kya Mbepo Mwikémo. Ikyène kyo kikīngo iki Sētáno ālingisyémo pamwanya pa Eva kunyuma kula, ikikīngo kya kinyōnywo, ikikīngo kya kinyōnywo. Abène bo babwāpūfu fiyo mpaka abène batikumanya ukuti abène bali ngelebune, abakikūlu bītu pa lukīndi, bafwele ibūndu, amadiresi gabulógwe.

¹¹⁷ Umūndu yumo ālindumīle une akapatu ka kalatasi ya nōngwa ilisiku limo, iya diresi ilipya ili lilyo abène bisakufwālāga, une ngwinogōna, ama inchi kalongo na mana ukufuma mu nsana, pamo ikindukimo. Kangi une nguswīga linga abītu—linga abāndu ba kīkūlu bītu nalōli bikusyāgānia ukuti ikyo kyo kikīngo kya kinyonywo?

¹¹⁸ Lilino ugwe—ugwe ubagile ukuyoba, “Une mbagile ukusimikīsyā kwa Kyāla, ukuti une ne nsitakumanya isya bulogwe bulibōsa ku ndume gwāngu, pamo une—une...fyōsa ifi.”

¹¹⁹ Lōli pōpe, ku Bulōngi, ugwe kwisakubilikīgwa “ndogwe.” I Bāngéli lyāyobile lūlo. Yeso ātile, “Aligwēsa uyu ikuketa ku nkikulu ukunnyōnywa umwēne, atalile abōmbile ubulógwe nu mwēne mu ndūmbula yāke.”

¹²⁰ “Mfwamaso, gwangelebune, kangi utikumanya icyène!” Komma bala abapelekisa abakikūlu abanīni panja pala; kikayapo nakimo une ndinakyo ukulwāna na bēne. Ubwēne bo bubibi bula! Kangi ikipāngānio kya kipānga kikuboneka kikutoligwa ukukyāgānia icyène pamo ukwīma nukulwāna ni kyène; ukubaleka abène bikutumulako inywīli syābo, ukupaka ifyakupaka-paka, kangi ibūndu ni fīndu, pāsi pa ngamu ya Kikristi. Kyo kīndi kyakinyanyasi nki icyène kili! Muketile, abène bali ngelebune kāngi, mu Edeni gwa Sētáno, kangi batikumanya icyène mma. Abène batikukimanya icyène.

¹²¹ Une ngwītīka une ngukēta, lumo, ngukēta ukukilania apa, ifitubwi fyākōgēlāmo, abakikūlu bala panja pala lilino. Linga unkikūlu yula ikusyāgānia isi umwēne ikubōmba, lōli umwēne atikumanya icyène. Umwēne ali ngelebune. Umbili gwāke go nsinsya. Umwēne ikufūla imyēnda igi Kyāla ālimfwikīle umwēne nagyo, ku ngulilo iyi. Umwēne yo kingikingi ikutumulako ugwēne. Umwēne ali ngelebune, pāsi pa lisyu lya “bwīgūfu, ubumanyili bwapamwanyapo, bwīgūfu ubununupo, ulwīho lwapamwanyapo.” Unko une njege nsisimikīsyi ukuti iki kikwībīla nkati. Ikyène kyo kyōsa

kya mōhési, kangi kisakubongotolígwa pa Kwisa kwa Ntwa Yeso. Ikyēne kisakubongotolígwa, akapatu kalikōsa ka ikyēne. Katisakuyapo nakamo nakandu akākusyāla.

¹²² Kangi, o, mwīnāngu, ukukilania ikīsa, bo ugwe kupilikisya kwa une muno mu Phoenix, inogona isya fīndu ifyo! Ugwe uli apa pāsi pa fyēne. Lilino, Yeso āyobīle ukuti, “Abēne bisakusyōba a Basalígwa linga kyākubōmbígwa.”

¹²³ U mbepo gwākwānda āli u . . . ikikīngo kyākwānda kyāli kikīngo ikikēmo, Mbepo Mwikēmo, kangi umwēne akābagīle ukukēta panja pa Ikyo. Lōli akabalilo kākō—akabalilo kākō Sētāno ikwānda ikuyoba ku mwēne isya bumanyi, umwēne itolo alinkwēga ubukētēlo bunīni ku kīsu.

¹²⁴ Kangi ikyo kyo katikati iki umwānundīndwāna gwāke, i kipānga, abōmbīle. Ugwe kufimbilisígwa ukukēta, ugwe kufimbilisígwa ukufwāla ngati ndondwa yimo iyamafilimu, pamo abanyāmbāla abakeke bikufimbilisígwa ukubōmbēla ngati Elvis Preseley pamo—pamo Pat Boone, pamo—pamo bamo mwa bāndu bala, pāsi pa ngamu ya bwīpūti.

¹²⁵ Pat Boone yo gwa Kipanga of Kristi. Elvis yo gwa Pentekosti. Babili abasyētano bandu aba basopīle ikīsu mbufulugānia ububibipo ukukinda u Yudas Iskarioti abōmbīle ku bupēfyo bwa Yeso Kristi. Abēne bakamanya ikyēne. Abalumiāna bala bakamanya ikyo. Nakimo iki une ndinakyo ukulwāna na bala—bala abalumiāna, abanyāmbāla, ikyēne yo mbepo uyu ikugūtila nkyēne ikyēne.

¹²⁶ Itolo sōkāpo pala pa lubafu lula akabalilo kamokene, luleka ulusāngāni lula itolo lwāgége ubukolekesyo bumomwēne ukusyūngutila ilibuba lya kilōmbe kila, akabalilo kamo, kētésya iki kikuboneka; ikilōmbe kila kikīndīle. O, ena, ulwēne lubōmbīle lummwāgīle umwēne. Kangi iyo yo njila ulwēne lwisakubōmbēla ikyēne. Ulwēne lwisakubōmbāga ikyēne akabalilo kōsa. Eva āfimbilisígwe ukwēga itolo akakētēle kamokēne ku kīsu.

¹²⁷ Kangi unko une njobe ikindukimo kwa ugwe, nkūndwe kangi kalūmbu. Mwa Mwikemo Yohani, untu gwa 2 kangi ukwanda pa linandi lya 15, uswe tubagile ukubala Ilyene, linga ugwe kulonda, i Bāngēli likuyoba:

. . . *Linga uswe tukiganīle ikīsu*, pamo ifīndu ifya kīsu, ikyene yo nōngwa yakuti *u lugāno lwa Kyāla lukaya nukuyamo mwa uswe*.

¹²⁸ Lilino, i lisyu pala likaya *kīsu* kya pāsi; ilyēne lyo lisyu lya kiGiriki, lyo *kosmos*, iki kokuti “ulubātiko lwa kīsu.” Linga uswe tufiganile ifyalululu fya kīsu kya pāsi, ikīsu, linga uswe tunganīle ubwēndēlo bwa lisiku, linga uswe tukwīnogōna “aka ko kabalilo akanyāfu, o, uswe tuli nafyo ifīndu fyōsa ofo,” linga ugwe kwīnogona ifyo, iyēne yo nōngwa yakuti ukwīnogōna kwāko ko kusōbi. Ukwēne kuniōngasígwe nu mōhési. “Kabuno linga ugwe

kulugana ulubātiko lwa kīsu, ni fīndu ifya kīsu kyamwīsyūgu, iyene yo nongwa yakuti ulugano lwa Kyāla lukayaono na mwa ugwe umma.” Kumbukilāga ikyo. O Kyala! Keta iki uswe tukukētámo!

¹²⁹ Apa une ngulōnda ukwīma itolo i miniti nukubabūla umwe akapāngo akanini. Une nāpilīke u ntīmi ukufuma Mbwīte Bwakisukyōsa Bwākwānda. Abēne bāsopīle. . .

¹³⁰ Bo Sētāno ku bwāndīlo, akabalilo kako umwēne ālisile mu ngunda gwa Edeni. Umwēne akābagīle ukufukulīla mmwanya i Mbeyu sila. Umwēne akābagīle ukusyōnānga isyēne mma. Lōli umwēne asinyāfīle nu mwāfi, kangi ugwēne gulinkuniōngasya i Mbeyu, iyēne yikātwele pānja uluko lwāke ulutalusī. Ugwēne gulinkuniōngāsyā i Mbeyo yapabwāndīlo.

¹³¹ Kangi ikyo kyo iki imbātīko syōsa isi isya bwīputipūti. Abēne bo bakāli banabalumiana ba banabalīndwāna ba Kyāla, lōli ikyēne kyo kiniōngasīgwe. Abēne bikubūka ku kipānga, ukunyōnywa ukubōmba ikitalusye. U mayi atikwīngilāmo siku ubwamanyi ukuya nkīkūlu umbībi. U ndumbilili atikubūkāmo siku ukukīndilīla mu sukūlu itolo ukuya u—u—u nyāmbāla umbībi. Ugwe utikwīngīla ikipānga, nukuponia ifiboko, ukubīka ingamu yāke pa būku, pamo kilikyōsa iki ugwe kubomba mu kipanga kyāko, ukuya mūndu yumo umbībi. Ugwe kubōmba ikyo ukuya mūndu unnunu. Lōli ubwēne bo busyōbi, ubwēne bo buniōngāsye ubu bukubōmba ikyēne. Sētāno ānyāfīle ikyēne. Muketile? Kyāla akālīmo siku ni kipāngānio. Kikāyapo nikīndu nakimo kulikōsa kyāgīgwe mu Masyu ga Kyāla.

¹³² Kyāla yo kipāngānio kyītu, uswe twīpāngēnie mu Mwēne, u Mbili, mwa Kyāla, ku Mwānya. Uko ko kotalusya. Ingamu syitu sili mwa Būku gwa Būmi gwa Kang’osi. Kētésya.

¹³³ Lōli, muketile, une mmenye ikyēne kyo kikafu fiyo, lōli une—une ngulōnda umwe ukwikāsya itolo pakabalilo katalipo linga umwe mukubōmbāga. Nkabalilo ka bwīte bwapakīsu kyōsa. . . Nhobokela une panongwa ya kusōkāpo pa kimanyisyo kyāngu.

¹³⁴ Lōli ukutēndēka ifūndo iyi, une—une ngulōnda ukubāpa umwe ubulīngānio bwa iki Sētāno ābōmbīle mu Edeni: ānyāfīle ubunyāfīle ubugāsi ubwa mwāfi. Ngimba mukulōnda ukumanya iki ubunyāfīle bwāli? Une mbagīle ukubabūla umwe. Une ndinabo ififuluganie fya ubwēne, amasyu mabili: kisitakwītika, iki kyo kilikubutali nu lwītīko, alinkunyāfīla ukusitakwītika, ukwīlāmwa. Kangi sayansi yilinkwīsusya ubuyo bwāke. Kūko imbako yiliko, iyi yābūkīle mu Luyungu, Sētāno alinkwīsusya imbako yila nu bumanyi na sayansi nu bwīgūfu, kangi ikyēne kiniōngēsye kyōsa, ikipeligwa kyōsa ikya Kyāla.

¹³⁵ Une mmenye umwe mukwīnogōna une ngubatwāla umwe pa lusāmba, lōli une ndi pa lusāmba na nūmwē. Kangi uswe twēsa tuli apa ukugela ukukyāga iki uswe tubagīle ukubōmba. Uswe

tutikuyoba ifindu ifyo ukuya bakindáne. Uswe tukufimbilisigwa ukuya babwanalóli.

¹³⁶ Uswe, aligwésa gwa uswe, twísile ukusuluka ku bumalíkisyo bwa nsebwe, kúko uswe tukuyaga ukupa akapāngo ka lisyu lililyōsa. Lululu lilino, uswe tumenye ukuti amasyu gítu. . . Akabalilo káko uswe tukupāpígwa, ingúto yítu innini iyākwānda yikubūka yōsa pa tepi. Iyēne yisakukínigwa ukugomokelámo kāngi pi Siku lya Bulōngi. Gyōpe ni myēnda igi ugwe kufwāla gisakunāngisígwa mu kisyo kyāko, pi Siku lya Bulōngi. Yōpe sayansi akyāgile ikyo, ukwísila mu senema. Muketile, senema yitukupela i pīcha mma, iyēne yikugolosya itolo iyēne. Ilāngi ya myēnda, akabalilo kalikōsa ugwe kwēnda, ilinogóno lililyōsa mu linogonelo lyāke, lyo nalolilóli likyūngígwe mu busimbilo bwa Kyāla. Kangi ikíndu ikinywāmu kila kisakulāmbalikigwāga pankyēni pa ugwe, galigōsa ga gala amadiresi agabulogwe ugwe gwāfwéle; akabalilo kalikōsa ugwe gwābūkile ku lilūka lya batumulunywīli, ukutumula inywīli sila isi Kyāla akupele ugwe. Ikyēne kikuyaga pakuya. Ugwe kwisakwāmula panongwa ya ikyēne. Ugwe ukabagila ukutēndéka ukwēnda palapala pala, itolo gōpe na mīNogóno ga ndūmbula yāko akabalilo káko ugwe kubōmba ikyēne, kisakukínigwa palapala pankyēni pa ugwe. Ngimba kwisakubopága bulebule? “Ngimba uswe twisakubopága bulebule linga uswe tukutāga ubupoki ubukulumba bo ubu?” Muketile? Uswe tutisakubopága mma. Ubwēndélo bulibōsa, kangi amīnogóno ga ndūmbula, gasimbígwe mulamula mu bugelelo ubūngi, yōpe ni lāngi ya myēnda ugwe kufwāla. Senema, isenema ya lāngi yikusisimikisya iyēne palapala itolo, yikukwābila ikyēne pāNja nukunāngisya ikyēne, muketile, kangi ikyo kyo itolo mu lugelelo lumolwēne ukufuma mu itatu isi uswe tukwītugalámo. Muketile?

¹³⁷ Lilino mūmo u mwāfi untíkile i kipānga, utíkile i kīsu! Umwāfi gwa Sētáno pa Mbeyu, gūbike imbako my yēne nukuyitēndéka iyēne ukuya nniōngasigwe. Nubwīngi nubwīngi, umwēne ikwīyubíka nbusolofu mu ndūmbula sya kipānga, kangi mu ndūmbula sya bāndu na filifyōsa, sayansi, sayansi. Mpaka ubwēne bwísile ukuya buyo kúko uluko lwa bündu, ukwísila mu kupāpísigwa. . . Une ngwītika imbeyu yililyōsa yikufimbilisígwa ukutwāla pānja isya luko lwāke. Kangi u luko lwa bündu, kangi ifimela, na fyōsa ukupāpisanígwa, fitutwēle uswe ku buyo; mu kulya ifyākúlya fyítu, iki, imibili gyítu, gitēndíke ikipāpisanígwa, ikyēne kibíkile mi minogonelo gítu gōsa. . . Lilino, linga imibili gyítu gikugwa, ukufuma ku malongo mabili ukubūka ku malongo mabili na fihāno mbukusi, panongwa ya tumbakāsya utuniōngasígwe, ukwísila mu fyākulya ifipāpisanígwe, ngimba imbakāsya sya bōngo sitikuniōngasígwa? Ngimba sila sikaya mbakāsya, syōpe? Iyo yo nōngwa aba Pūsi bikubopa ukukínda ulukíndi apa, ni ngili

imbyāno; akabalilo kāko aba Pūsi abakikīkūlu, aba Elvitta, kangī bīngi ba abēne, bo mūmo uswe twābagīle ukubabilikīla ingamu, pānja apa ngelebune mwāsinda pankyēni pa bāndu, mbwinogonelo bakīndīle, bukayapo kāngi ubwinogonelo bwa bwīfyūsi pamo inyīho.

¹³⁸ Ku kapāngo kāngo akanini. U ntīmī alinkuyoba umwēne āfumile pakuya kula pāsi ku kipatala, kangī alinkuti abalumiāna bīngi balambalēle nkihēma, bamo. . .Umwēne āfumile itolo pakufuma pānja. Umwēne alinkuyoba umwēne ābūkīle pānja apa, kangī unkulūmba yumo ālimbūlīle umwēne, alinkuti, “Ntīmī, uswe tukulōnda ukwitoga pānja, ukwēga ubukētēlo ku migūnda pānja pala.” Abēne bāsopīle iyi imbepo ya mbilipili na kolorini, mūmo abēne bābōmbīle mmasiku gala.

¹³⁹ Kangī alinkuti, “Une nāfikīle pānja pala, Nkundwe Branham,” alinkuti, “kikālipo ni kipapa pa mpiki nakimokyēne, likālipo ni lyāni lya līsu limolyēne. Apēne pālī pa lubūnju lwa Pāsa.” Umwēne alinkuti, “Pala pālipo ikitānki kimo ikyaiyolo ikyōnangike pāsi pala, unkulūmba āfimbilisigwāga ukwēga ubusīmbe bwa ifyēne, nukukēta linga kyālipo ikindu kilikyōsa kyābagīle ukubōmbīgwa pa fyēne, kifuki ku makulumba Matēngele ga Argonne.” Alinkuti, “Akabalilo kako une nimege pala pa nimwene,” alinkuti, “Une naaketile mmwanya, alinkuti, ‘O Kyāla, iyi yo njila ukwene kukuyilaga.’” Uko ko kutalusya, ukwēne ko kōsa kukwīsa. Ukwēne kwāmo mōsa mupīle, nabumo nubūmi nakumo napanandi, ilīsu lipīle; u mpiki, ni mbepo sila, imipiki gigogīgwe, kilikyōsa kyāgogīgwe, kinīōngasīgwe, kinamīle pāsi, kūko ifipolopolo ni fīndu fyakisosomwīle ikyēne.

¹⁴⁰ Linga ikyo kyo kibonekelo ikya kisu umwisyugu, kūko Sētāno ikunyāfila ubusitakwītīka bwāke, ukupāpīsānia kwāke, u sayansi gwāke, ubumanyi bwāke! Mpaka, iki ikyēne kyālī ku bwāndīlo, akabalilo kāko Kyāla ābīkīle Adamu na Eva mu ngūnda, u paradiso ummogi yula unsita bufwe, kisita bubine, kisita busulumanie, kangī kilikyōsa kipelelesye ndubātīko, kēta iki DDT gwa Sētāno abōmbīle! Umwēne ali mbufuluganie. Kikayapo nakimo iki kisyēle mu kyēne.

¹⁴¹ Umwēne alinkuti, “Une ndinkwānda ukukūta. Une ndinkwēnda ukugomokela, une nakwābilīgwe ku lyālābwe.” Alinkuti, “Une itolo nābūkīle ku bwa kula nukulikēta i lyālābwe lila, ndikulīgūta ilyēne ukuligalabusya. Pāsi kūsi kwa lyālābwe lyālīko ililuba ilyēlu ilinini likukula, ikindu kyēne ikyābūmi iki kisyēle, panongwa yakuti akēne kākīngīgwe ni lyālābwe.”

¹⁴² Kyāla, Lyālābwe lyāngu, tukīnga uswe umwīsyūgu, O Kyāla, akabalilo kāko imyāfi gila gikunyāfilīgwa kulikōsa mu ngamu ya sayansi nu bumanyili. Tukīnga uswe. Ngyūnga une mpaka ilisiku lila, O Kyāla, lo lwīputo lwāngu. Lilino une ngusūbila ukuti uswe, aligwēsa, tuli pasi pa Lyālābwe lila, Kristi.

143 Une itolo nālumbilife ilisiku ilingi, mwe bīngi ba umwe mwāpīlīke ubwēne. Une nāsulukilāga ku matēngéle, ngufwīma, kangi une nākwābilīgwe kukusyūmbutuka. Kangi une ndinkukēta, kangi pala pālāmbalēle ikikātoni kya sogōta ikisitakāndu pamo ikibokosi, pamo iki umwe mukukibilikīla ikyēne. kangi iyēne yo kampani, une ndikwīpīlīka mma une ngōlelēge ingamu yābo, lōli i kampani ya ngāambo yāli . . . abēne bali ni fūndo, “Ikisūjīlo kya nnyāmbāla ugwākwīnogōna, ulōnjo lwa nnyāmbāla unkwēsa.”

144 Une ndinkwānda ukukīndilīla nkyēne ukusuluka pa—pa nīni ukukīndilīlāpo kmatēngéle, kangi i Kindukimo kilinkungwāba une, “Gomokela ku kabokosi ka sogōta.”

145 Une ndinkwinogona, “Tāta Gwakumwanya, une ngubuka kulakula apa ku mpiki gula kūko abālukoti bala bāyobelīgwe mukwīsa ukuyapo na Ugwe, ulubūnju lumo. Nōngwa ya fiki Ugwe ubagīle ukumbilikīla une ukugomokela?”

146 Kangi i Kindukimo kilinkuyoba, “Ugwe uli nabo ubulūmbilīli ubu bukūsa Pandūngu. Untu gwāko gusīmbīgwe pa kyēne.”

Une ndinkwīnogōna, “Pa kabokosi ka sogōta?” Une ndinkubūka ukugomokela.

147 Kangi une ndinkwānda ukwīnogona, “Ikisūjīlo kya nnyāmbāla gwakwīnogōna,” bo busyōbi buki! Linga u nnyāmbāla āli nnyāmbāla gwakwīnogōna, umwēne āngāli atikukwēsa na panandi mma. Lōli, umwe muketile, abāndu bikumila ikyo.

148 Une ngusūbīla ikyēne kyāli ifyīnja fibili ifi fikīndīlepo, akabalilo kāko une nāli mu yimo mwa ngomāno ingulumba, une nābūkīle ku ikibonekesyo kya kīsu kyōsa akabalilo kāko ikyēne kyāli ku Kiloboko Kyākubwīngilīlo. Kangi abēne bāli nu kipīcha kya Yul Brynner kangi bīngi ba bēne bālīko. Kangi abasayansi, bīngi ba bēne, bāli nkiyūmba kilakila, ukufwāna nu bubībi bwa kukwēsa. Mūmo abēne bikukwāba ilyōsi līla ukukilania utusāngalābwe, kangi balinkwēga akanīni kūsūlo kwa Q kangi nukwēgako u nikotīni ukufuma kula nukukabīka akēne pa nyuma ya mbēba, nukumbīka umwēne mwibokosi, mmasiku mahano na mabili umwēne āliswīle na kansa umwēne alinkutoligwa nu kwēnda. Muketile? Umwēne alinkuti . . . Alinkukwāba ikyēne ukwīsīla mmisi.

Alinkuti, “Ikisūjīlo!”

149 Alinkuti, “Ikisūjīlo? Kikayapo nakimo bo ikyo.” Alinkuti, “Ugwe . . .” Lilino, uyu yo sayansi bēne. Abēne bāyobīle, “Ugwe ukubagīla ukuya ni lyōsi mpaka ugwe uye ni līto. Ilīto lyo likupela ilyōsi.”

150 Kangi ikīndu kyēne iki ikyēne kili, bo bukomu ubwākūlisya isogōta nyingipo, akabalilo kāko kila . . .Linga . . .Une

ndikusũbila umwe mukwĩnogóna une ne gwãmahélu pamo mũmilisi. U mōhési yula mu nnyãmbála, yũla ikuntëndéka umwēne ukukwēsa, ukwĩgoga mwēne. Akabalilo kãko umwēne—umwēne ikukōnda nikotini ukufuma ku sogóta yimoyēne, yila yisakuntwãlĩla ikinyonywo kyãke, lilino i kampani yikwĩsapo nu bukomu bwãbusyōbi ubu, nukuyoba, “Ikisũjĩlo kya nnyãmbála ugwãkwĩnogóna.” Umwēne ikufĩmbilísigwa ukukwēsa isogóta sina pamo sihana, ukupela ilĩto ilyakufwãna mwa ugwe (ukumwĩkutĩsya umwēne) bo mũmo ugwe gwãbōmbelága na yimoyēne. Abamerika ukũlisya ubufwe ku bakũndwe bãbo na bãkalũmbu! Une ndikukupilikisya ikyēne.

¹⁵¹ Lōli napãpo, nkati mula, une nãlinogwĩne, “Kilipo i Kisũjĩlo kya nnyãmbála ugwãkwĩnogóna iki kyo kitalusyē.”

¹⁵² Lilino, linga u nnyãmbala ãkwēsága, kumbbukilága, ikyēne kikutwãla ubugōnje bwa nnyãmbála gwãkukwēsa. Polelo, linga ugwe ukabagĩla ukuya ni kinyo-...ukwĩkutĩsya ikinyonywo kya kukwēsa kumokwēne mpaka ugwe kuya nako ukukwēsa pala, ugwe kuya...kufimbilísigwa ukutwãlapo ubugōnje, popãpo, ugwe kukwēsa isogóta sina, pamo sihãno, kangi kuhōmba nyĩngipo panongwa ya ukwēne ukukĩnda mũmo ugwe gwãbagile, ugwe itolo kukwēsa isogóta yimoyēne iyãbwĩla. Muketile, ubwēne bo bukomu, ubukomu bwãkulisya; ukusyōba abãndu, Abamerika. Akabalilo kãko une ngwĩnogóna isya Valley Forge, George Washington; na babili mwa batatu ba basikali bãke, kangi kisita filato pa malũndi gãbo, pisĩku ilitalalifu lĩla, ukutëndéka uswe ukuya bukãbi ubu uswe tuli! Kangi polélo Abamerika ukũlisya Ummerika, unkundwe na kalũmbu gwãke, pãsi pa bukōmu bwãbutũngũlu, panongwa ya kinyonywo ikyakinyanyasi, unsisi gwa bubĩbi bōsa. Ikyũmilwa kya hela, lugãnot. Ikĩndu kyōsa kibũkĩle mbulemafu, kisita kumanya ukuti ikĩndu kyōsa iki kisakupyũtĩgwa! Lōli linga ugwe utikukwēsa mma, ugwe ukubagĩla ukuya nu bugōnje.

¹⁵³ Polelo une ndinkwĩnogóna, “Kilipo i Kisũjĩlo kya nnyãmbála gwãkwĩnogóna.” I Kisũjĩlo kya nnyãmbála gwãkwĩnogóna! Kangi une ndinkwēga untu gwãngu ukufuma “I Kisũjĩlo kya nnyãmbála gwãkwĩnogóna kikutwãla ubugōnje bwa nnyãmbála umwĩkemo.”

¹⁵⁴ Popãpo une ndinkwĩnogóna ukuti ifipãnga-fipãgũke fyĩtu fibōmbĩle kikĩngi ikilũndiko kya ikyo, ukubēga abãndu nkati nukwĩbikĩlã bēne Bakristi aba itolo bo njila yiliyōsa. Nongwa ya fiki? Abēne bikwĩngisya bĩngipo mu kipãnga-kipãgũke kyãbo pamo ikipãnganio. Uswe tukwĩngisyamo bĩngipo nkati mula panongwa yakuti uswe tukubĩtikĩsya abēne ukwĩsa nkati pãpa pa *iki*, *kila*, kangi *ikĩngi*, kangi kilikyōsa. “Ikyo kitukutëndéka nubukĩndãne nabumo, itolo ukuti abēne babĩke ingamu yãbo pa bũku nukuyoba abēne yo Nkristi. Ikyo kyo kyosa. O, ‘nu lwitiko ugwe upokĩgwe.’ Ugwe kufimbilísigwa ukwitika.” U mōhési ikubōmba ikĩndu kilakila. Ena.

155 Ugwe kufimbilisígwa ukupāpígwa kabubili, kangi ikyo kikwísila mu Kisújilo kya Kyāla! Lilino kilipo i Kisújilo kya nnyāmbála ugwākwīnogóna. Une nkikolíle Ikyēne nkiboko kyāngu. Ikyēne kitisakutwāla ubugōnje bwakipānga-kipāgúke, lōli Ikyēne nalōlilōli kisakwīkutísya ubugōnje bwa nnyāmbála umwíkemo, umwe mumenye.

156 Ngimba unkíkúlu untumuligwa-nywīli abagíle bulebule ukwísila mu Kisújilo iki? Ngimba abagíle bulebule unkíkúlu afwēle ibūndu ukwísila mu Kyēne, pamo isulubali, akabalilo káko i Bāngéli likuyoba, “Ikyene kyo mwiko kwa Kyāla, ku nkíkúlu ukufwala umwenda ugu guliti bo nu gwa nnyambala”? Kangi ngimba abagíle bulebule unyāmbála uyu ikwīnogóna kalikōsa aka mwēne, ukusōka pānja apa nukufwāla bo bakíkúlu, ukusileka inywīli ukukula mōsa ngati nkíkúlu, pāsi mfisíge fyāke, ni ndefu syāmumbafu, nukuniēngána mōsa bo *ulo*? Umwēne ikufwāla imyēnda yānkati mwa nkasi gwāke. Umwēne unkíkúlu ikufwāla imyēnda yāke ya nnyāmbála igyāpānja. I kisújilo kya nnyāmbála ugwākwīnogóna? Unnyāmbála gwākwīnogóna atisakubōmba ikyo, pamo unkíkúlu ugwākwīnogóna atisakubōmba ikyēne. Ilisyu lya Kyāla litisakwītíkisyā ikyēne kikīndemo.

157 Kikayapo ikindu na kimokyene iki kibagile ukwisila mu Lisyu lila. Uyo yo Mbepo Mwikémo, kangi Ikyēne kikutwāla i Lisyu mwa ugwe, kangi Ikyēne kikutwāla ubugōnje bwa nnyāmbála umwíkemo.

158 Keta umwísyúgu, u Pūsi-gwakikíkúlu pa lukīndi, nganigwa, ububūmbígwe ubumogi ubu Kyāla āpēle ku mwēne, kangi Sētáno ikubōmbéla ubwēne. Kangi umwēne isakufwāla mwabulogwe fiyo, kisita kumanya ukuti undungu ukufuma umwísyúgu umwēne abagíle ukubolága mu lipūmba.

159 Ukwisa pāsi pa lukīndi apa pakayapatali mma. Une nālūmbililága pa lukomano-lukulūmba mu Assemblies of God yimo kula ku Kiloboko Kyakubwīngilílo, mu lukománo pānja ku Southwestern Bible School. Kangi u nkíkúlu unnīni ukwēnda ukusuluka unswebwe, u nnīni . . . imyēnda iminīni afwēle, ilyābi, kilikyōsa umwe mukukibilikíla ikyēne, kangi akangúbo kapayikígwe pānja, ni kitili kya ntimang’ombe na mabuti. Une nāfyúkága pa nsebwe. Une ndinkwīnogóna, “Mpelakisa unnīni umwīnítu, umwāníke gwa māma na tāta yúmo, ābíkígwe apa ukuya mwanundīndwána gwa Kyāla, kangi isile ukuya fūnya kipīngo gwa mōhési.” Une ndinkwīnogóna, “Une ngusūbíla une itolo ngusyūmbutukága nukugomokela, nukwakukabūla akāníke kala.” Umwēne ābonekága ukuya kifuki ubukusi bwa Sarah gwāngu apo, ifyīnja kalongo na fihano na fibili, ifyīnja kalongo na fihano na kimokyēne mbukusi, pamo ikindukimo. Une ndinkwinogona, “Umma, une kinunupo ndingabōmbága ikyo mma. Une itolo mbūke pamwanya apa pa nsebwe nukwakummwīputíla umwēne. Linga umundu yumo

ālimbwéne une ngwīma nukuyoba ku mwēne, une kinunupo ndingabōmbāga ikyēne.”

¹⁶⁰ Lilino, kangi pilikisya, bānabalumiāna ba Kyāla, umwe mukufika mbuyo bulabula, abaYezebeli aba aba lisiku ili bikukina kuli umwe, lōli u nnyāmbāla gwākwīnogōna isakwīnogōna tāsi ikyākwānda. Umwēne abagīle ukuya mmogi, ikyēne kibagīle ukuya, “Une mbagīle ukutēndēka ubwīkyēle nu mwēne,” lōli ikyēne kisakuhōmbigwāga kuli ugwe nu mōyo gwāko, ndumiāna; bamo mwa umwe balīndwāna, ku aba Bāpūsi! I Kisūjīlo kya nnyāmbāla gwākwīnogōna kikutwāla ubugōnje bwa nnyāmbāla umwīkēmo.

¹⁶¹ Umwe mwe banyāmbāla abēgi, akabalilo kāko umwe mubakēta abakīkūlu bala pa lukīndi, umwe mwe bānabalumiāna ba Kyāla, ngimba umwe mutikusyāgania isi syābonīke pa buyo mula mbwāndīlo bwākwānda? Akabalilo kāko sayansi yātēndīke abakīkūlu bamogi fiyo nkīsu kya mōgēsyo, mpaka abānabalumiāna ba Kyāla balinkwēga abānabalīndwāna ba bāndu (komma abānabalīndwāna ba Kyāla), kangi Kyāla akālībwēmo siku ikyēne. Abēne bālyōnangile ikīndu kyōsa; sayansi, kimogipo. Ikyēne kyālisibile ukuya. . .Umwe kētēsya ubumogi bwa bakīkūlu bukufyūka amasiku aga, kyo kimanyilo kya bumalikisyo; Kyāla asisimikisye ikyēne. Popāpo, bōmbēla i Kisūjīlo ikya nnyāmbāla ugwākwīnogōna, ugwe kwisakuya nabo ubugōnjelo bwa nnyāmbāla umwīkēmo. Ikyēne kisakukuhōmbēsya ugwe akāya kāko. Ikyēne kisakukuhōmbēsya ugwe ubuyo bwāko ku mbōmbo. Ikyēne kisakukuhōmbēsya ugwe kilikyōsa ugwe ulinakyo; palubafu pa ikyo, u mōyo gwāko! Ikyēne kisakubōngotōla akāya kāko. Ikyēne kibagīle ukubīkapo unnyāmbāla uyūngi ukuswīla abāna bāko, pamo unkīkūlu uyūngi ukuswīla abāna bāko.

¹⁶² Ega i Kisūjīlo kya nnyāmbāla ugwākwīnogōna, ikyēne kisakutwāla ubugōnje bwa nkīkūlu umwīkēmo. Akabalilo kāko ugwe kwāndako ukubūka ku lilūka ilyakutumul’inywīli, pamo ikindukimo ikīngi, kangi abēne bikukubūla ugwe, “Ugwe kuyaga pakuya nu ntu umbābe, ugwe umenye.” Ega i Kisūjīlo jya nkīkūlu ugwākwīnogōna, iki i Bāngēli lyāyobīle, muketile, polelo syūmbutuka ukufuma ku kyēne. Muketile? Komma ugwe ukubōmba ikyēne.

¹⁶³ Une ne nkundwe gwīnu, kangi une mbaganile umwe. Nakimo une ndinakyo ukulwāna na umwe. Kyāla ikumanya. Kangi ikyo kyo iki kikutēndēka une ukuyoba ifīndu ifi une ngubōmba, kyo panongwa ya—ya lugāno lwa Kyāla kuli umwe. Līnga u nnyāmbāla ābagīle ukubūka pānja kangi abēne batisakukubūla ugwe, u ntīmī gwīnu ikubaleka umwe ukwitūgāsya ukusyūngutīla nukubōmbela lūla, umwēne akabagāna umwe mma. Umwēne akabagīla ukubagāna umwe. Une ngabagīla ukulōnda u luko lwa lugāna lula ku bakīkūlu.

Une ngulōnda ukuya nabo ubugōnje ubwīkémō kuli kalūmbu gwāngu. Une ngulōnda umwēne nalōlilōli ukuya kalūmbu gwāngu. Komma umunduyumo abagīle ukuyoba, umunduyumo ukuyoba isya umwēne ukuya mmogesīgwe fīyo kangī mūmo umwēne ayīlīle, kangī bala abēhe babulogwe, “Umwēne ikubūka ku bwāngu . . .” Ha. Umma. Une ngundōnda umwēne mwēhe!

¹⁶⁴ O Ntwa, ngyūnga une pasi pa Lyālábwe. Ena. Mu Baefesi 5:26, injila yēne ntiga ugwe ubagīle ukwīsa ukukīndīlīla i Lyālabwe lila, uko ko, “Ukusukīgwa ma mīsi ga lupāgūlo ni Līsyu.” Uko ko kotalusya.

¹⁶⁵ Lilino, komma ukundeka Sētāno ukunyāfīla ugwe nu bumanyili bwāke. Umma, umma. Ubwēne bwīsakugoga ulusasano lwa ugwe. Komma ukundeka Sētāno ege ikyo, “Mulimōsa, une nīngīle ikipānga iki māma gwāngu ālingīle, iki tāta gwāngu, umbūya gwāngu.” Komma ukundeka u mōhēsi akunyāfīlēge ugwe na ikyo. I Bāngēli litalīle liyobīle, pa Ngulilo sya Fipānga Fihano-na-fibili, ni fīndu pala, ikyēne kyo kyōsa kibūkīle ku mbeyu! Uko ko kotalusya. Ikīndu kyōsa kibolile. Ikīndu kyōsa kyo kilōnda ikinūnge. Komma ukundeka umwēne akunyāfīlēge ugwe, ikuyoba, “Mulimōsa, ulwēne lo kayīlo kapamwanyapo. Uswe tumanyile kīngipo ukukīnda mūmo uswe twālisibilīle mmasiku gaiyolo.” Komma ukundeka u mōhēsi abike ikyo pamwanya pa ugwe. Une mbanāngīsye umwe ulubātīko lōsa ulwa bwīgūfu, ubumanyili na sayansi. Umwene ali nakyo ikylene mulamula nkipanga, kangī komma ugwe ukupilikila ku ikyo. Kyūnga untu gwāko pānja pa senema sila isyaiyolo isyakinyanyasi ni findu!

¹⁶⁶ Kangi untu gwītu gukuyoba, “Mungayaga ba kufwāna lōli muyēge umwe bākwanduka.” Komma ukubūka nkati nukuyoba, “Une nāsisimikīsīgwe, Pandungu.” Umma. Būka nkati kangī yaga mwānduke lululu lilino, ukwāndūka ukufuma iki ugwe uli, ukubūka ku iki Kyāla ikulōnda ugwe ukuya.

¹⁶⁷ Lilino, ikyēne kikwēgēla uluko lwa mbeyu iyi yili mwa ugwe. Linga imbeyu ya yāmahālahāla, yābumānyimānyi yibīkīgwe mwa ugwe, kilipo ikīndu kimokyēne ntiga iyēne yibagīle ukubōmba, ukuniōngasya ugwe, ikyo kyo kyōsa, ku mwanundumiāna nu mwanundīndwāna gwa Kyāla. Ikyo kyo kindu kyēne ntiga iyēne yibagīle ukubōmba. Abāndu umwīsyūgu, bo une ngukēta pānja, abēne bikubōmbēla ngati abēne batikwītīka nukwītīka mma ukuti aliko Kyāla.

¹⁶⁸ Nhobokela ubuyobelo ubu. Linga yumo ikwīpilika afulasīgwe na iki, une ndikulōnda ikyēne mma. Pa Ndungu mibili igi gikīndilepo une nābilikīgwe, nu mwanundīndwāna gwāngu mwēne, ukwisa mula mu kyumba kya senema nukuketelela ubwīmbe bwa bwīputi. Ikyēne yo lubunju lwa Pandungu. Une nalōndaga ukumpilika u Oral Roberts pa bulumbili bwāke, une nababūlile abēne ukuti unko mmanyē

une. Alinkuti, “Ugwe pilika ulu, ulu lo lwimbo ulukulumba lukwimba.” Umwanundumiána gwāngu imile pala, alimbulile isya ulwene, yope. Kangi une ndikusanusya i senema yila . . .

¹⁶⁹ Uswe tukugōnéla ukufuma ku nkīkūlu uyu alinayo i senema mu nyumba yāke. Une ndikulondámo siku ukuya nayo yimo mu nyumba yāngu. Umma, nkulumba. Une nsikulonda ikindu kila mu nyumba yāngu umma. Une ngubagilága ukukitusulila ikylene ni ndusu. Une ndikulonda nakimo ikyakubōmba ni kindu ikibibi kila. Umma nkulumba! Lōli ēgīle i . . .

¹⁷⁰ Unko une mbabūle umwe isya umwe baArizona apa. Umwe mukuketa ubulinganio bula ilisiku ilingi, ubwa masukulu, bule umwe? Malongo lwele mwa mia-yumo ga bāna muno masukulu ga Arizona bikukubilwa nu kusalapo kwa minogono, malongo-mahano-na-limo-na-bahano-na-babili mwa mia-yumo ba abēne yali nongwa ya kuketelēla i senema. Bule isya ikyo?

¹⁷¹ Ugwe kinunupo bōmbela i ndusu yāko! Muketile? Lilino, komma ukummwītikīsyā u mōhēsī ukukunyāffla ugwe na ikyo. Umma, nkulumba. Lilino abāndu, mūmo une njōbile, abāndu bikubōmbela ngati abēne batikufimbilisigwa ukwīsa ku Bulōngi.

¹⁷² Abalumiána na balīndwána aba, abene bali ni kikolo kimo ikya Bamwenye, kangi ni kilundiko kya findu fifingi. Une ngwīnogóna umwinitu ikubilikigwa Tata. Pool yo ntu gwa kyēne. Kangi linga une ngētilémo siku amahelu ga lilino ga nyimbo, iyene yali yo njila abene bakikolīle ikyēne; ikibugutila kya Bapūsi bimile pala, bikuyugánia amaboko gabo mmwanya-na-pasi.

¹⁷³ Une naloliloli ngupālisya unnyāmbála unkeke yula apa ulubunju ulu, uyu īmbile, kyabonekaga kyabwifyusi, ngati nnyambala gwanalolilōli. Une—une nkiganile kila. Akabalilo kako umwe—umwe banyambala bakilusi utubalilo tumo apa mukukyega ikibugutila kya Bapūsi aba babo bikwima apa, nukutwionga nukuywēga, nukukindilila nkyeni, nukukola umuyi gwabo mpaka abene bikuya bluu nkisyō; kangi uko kukaya kwimba mma, uko ko itolo kutēndēka ikilundiko kya njwēgo gwasayansi. *Ukwimba* bo “bukobelo ukufuma mu ndumbula.”

¹⁷⁴ Kangi une ndinkwinogona, “Kyo kipelakisa nki! Kyo kikosyasoni nki! Popapo mumo pasi pa ngamu ya bwiputi, abene bikubombela ngati akayako Kyala mma!” Umundu yumo alinkuyoba, ilisiku limo, ku ndumiana uyu ikwēnda nu mwanundīndwána gwāngu. U ndumiána Gwakikristi āyōbile, ikupa ikylene ubuyobelo ubukomu ukufwana na Adamu na Eva, alinkuyoba, “Eva ikwendendeka mu ngūnda. Alinkuyoba, ‘Bana, umwe mukuketa umpiki gula pala?’ Alinkuti, ‘Apo po pāpo unna gwinu ālile uswe ukusokela panja pa nyumba na kukāya.’” Mubagile umwe ukwinogonela, ābagile ukuya

Nkristi ugwanalōlilōli, uyu ābagile ukulwēga ulufingo ni Lisyu lya Kyala nukusopela ikyene panja ku kibaga kya ngulube! Abēne bikubōmbela ngati abēne batikufimbilisigwa ukwisa ku Bulongi. Loli Kyala isakutwala isyakubutitu syosa ku Bulongi. Abene bikubombela ngati akayako nu Kyala mma.

¹⁷⁵ Une ndikulonda ukubakolela abene batoyofu, panongwa yakuti i Bangeli lyayobile u ntoyofu. . . kikaya kitalusye. Yeso ayobile ikyene kikaya. “Komma ukunkolela nu mundu nayumo ukuya ntoyofu.” Loli mu Masalimo 14:1, “Untoyofu ikuyoba mu ndumbula yake, ‘Akayako Kyala nayumo.’” Muketile? Abene—abene bakaya. . . Une ndikulonda ukubabilikila abene batoyofu, loli abene bikubombela ngati abene bali. Abene bikubombela ngati ikyene.

¹⁷⁶ Polelo, umwe muketile kuko uswe tulipo umwisyugu, bo, “Akayapo nayumo na Kyala.” “Une ndi ni kipanga!” Kangi abene bosa, ikindu kyosa, i Bangeli, lyo sunga inywamu. “Ikipanga kyitu bamenye kuko abene bikubuka!” Ena. . . [Ubuyo busitakandu pa tepi—Nsimbi.]. . . kulakula ukutalula ku gehena, katikati. Palapala pa nsebwe gwabo, palapala ukusuluka ukindilila mu sayansi nu bumanyili, ama seminale gafyakayala ni findu, itolo ukubaputula abene palapala ukusuluka pa nsebwe. U Mbepo Mwikémo akaya nu lusako nalumo ukupa ubusetuli pa nakimo; i seminale yibōmbile yibwāgile ubwēne butēndekigwe mōsa.

¹⁷⁷ U Mbepo Mwikemo yo abagilege ukulongosya uswe; komma i seminale, komma ababishopu na baketi-pamwanya, na fyosa bo ifyo. U Mbepo Mwikemo yo Ndongosi gwitu.

¹⁷⁸ Kaini āli luko lwa mūndu bo yula. Umwēne āli mūndu mwīputipūti fiyo nalōli. Lilino, linga ukuya mwīpūti kyo kyōsa ugwe kufimbilisigwa ukuya nako, polelo Kyāla āli nsitabugolofu ukuntāga Kaini. Panongwa yakuti, umwēne āli mwīpūti pūti, umwēne āli itolo mwīpūtipūti kangi gwanalōli bo yu Abelō āli. Lilino kumbukilāga, umwēne inogonāga isya Kyāla, umwēne ammwīputāga Kyāla, umwēne āli ni kipānga, umwēne āyēngile ikigémo, umwēne ātēndike ilikemo, umwēne ipūtāga, umwēne ipūtilāga, lōli umwēne āpīkigwe. Kali yāli njilanki. . . Esau āli lūla, yōpe. Muketile?

¹⁷⁹ Ubwīpūtilo, muketile, iyo yo bukuyulusi bwa Sētāno; komma ukugoga ikīndu kyōsa, lōli itolo ukubwāpūla ikyēne. Ikyo kyo kyōsa. Umwēne atisakugoga ikindu kyōsa. O, komma abakomyunisti; umma, umma, undwananakristi akaya kikomyunisti. I Bāngéli lyāyobile, “Ikyēne kyābagile ukusyoba a Basaligwa linga syaali syakubombigwa.” Komma ukukētésya ikikīngo kya kisulu, lōli ikikesefu kila. Uu-huu.

¹⁸⁰ Lōli, kētésya, Kaini ikwīsa ukwīpūtila, lōli umwēne āli nu luyūngu ulusōbi nkati mwa mwēne, uluyūngu lwa liyoka. Ubugāsi bwa liyoka bwāgāsile pamwanya pa mwēne, kabuno

umwēne āli luyūngu lwa nkikūlu. Umwēne āmenye ubwigāne ubupelelesye bwa Kyāla, lōli umwēne ākānīle ukubōmba ubwēne. Ngimba umwe mumenye ikyo? Sētāno amenye ubwigāne bwa Kyāla, lōli itolo ikukāna ukubōmba ubwēne.

¹⁸¹ Kētēsya, umwēne ākētīle Kyāla ikusisimikisya indumi ya Abelo. Lilino une ngulōnda umwe ukwīnogōna, bōmbēla i Kisūjīlo kya nnyāmbāla gwākwinogōna lilino ku miniti. Indumi indalusye iya Abelo, iyi Kyāla āsisimikisye ukuya Bwānalōli! Ngimba umwe mukukwāba lilino? Uu-huu. Indumi ya Abelo yālyambililīgwe, kangī Kaini ākibwēne ikyēne kangī āmenye ukuti Kyāla āsisimikisye indumi yila ndalusye. Lōli umwēne alinkutolīgwa itolo ukubōmba iyēne. Ubwītufyo bwāke bulinkunkyūnga umwēne ukufuma ku yēne. Uko ko kotalusya, ulwītufyo lwāke lwālinkyūngīle umwe ukufuma kukubōmba iyēne. Umwēne ālimbwēne Kyāla ikusisimikisya indumi.

¹⁸² Momūmo ikyēne kikifwāna ukuya lilino, kīkafu fiyo ku bāndu ukwīyūfya bēne ku Lisyu lya Kyāla. Abēne—abēne—abēne itolo batikulōnda ukubomba ikyene. Abene bikukwiyufyaga bene ku kimanyisyo kya kipānga, naloliloli, loli komma ku Lisyu lya Kyāla.

¹⁸³ Linga ugwe kulōnda ukukyāga iki, ugwe būka ku... Une ndinalyo a Masimbo, ago go gāgo une ngugomokelako apa. Bwāndilo 4:6 na 7, Kyāla āyobīle kwa Kaini, ātīle, “Nongwa ya fiki ikisyo kyāko kīgwiile? Nongwa ya fiki ugwe gwīswīle nu bugāsi, kwēndendeka kusyūngutīla? Ugwe upilīke itolo indumi iyi yikukalalīse ugwe.” Alinkuti, “Ena, nongwa ya fiki umwe mukubōmba ikyo? Nongwa ya fiki ifisyo finu figwīle, panongwa yakuti une ngālisīle ku kipānga kyīnu? Popāpo nongwa ya fiki umwe mwābōmbīle ikyēne?”

Ngimba umwe mukubōmbēla i Kisūjīlo kya nnyāmbāla gwākwinogōna? Muketile?

¹⁸⁴ Pamo, “Nongwa ya fiki mukābōmbīle... Nongwa ya fiki ugwe kuboneka bo ulo?” Alinkuti, “Linga ugwe kubōmba kanunu, būka ukubōmba bo yu nkūndwe gwāko ikubōmbēla pala, Une nisakukwāmbililāga ugwe nukukusaya ugwe. Une nisakukubōmbelāga ugwe ikīndu kilakila.” Lōli umwēne itolo alinkutolīgwa ukubōmba ikyēne. Umwēne alinkuti, “Lilino, linga ugwe utikubōmba, ubutulwanongwa bwa kusitakwītīka bulāmbalēle pa kifigo.”

¹⁸⁵ Lilino akabalilo kāko abēne bikutubūla uswe, “Amasiku ga fika gakīndile,” abēne bikukibona ikyēne nubupelelesye fiyo kīmīlīgwe kangī kisisimikisīgwe, umwe muketile, fyosa ifīndu ifi ifi Kyāla āfīngīle ukubōmba mmasiku ga bumalikisyo, ifya Busetuli 10 na Malaki 4, ifīndu fyōsa ifi nalōli nubupelelesye fimililīgwe, ngimba kyo fiki kitamisye, bakundwe? Ngimba kyo fiki kisobile, muketile?

¹⁸⁶ Linga abene batikubomba; ubusitakwitika, iki kyo butulwanonga. Bulipo itolo bumobwene ubutulwanongwa, ubo bo, kusutikwitika. Uko ko kotalusya. Ugwe utikutagigwa panongwa yakuti ugwe kunwa, kukwesa, kulya ingambo, kufwala ibundu, kubomba kyo kiliku ugwe kubomba. Umma, ikyo kitikukutaga ugwe. Iyene yo nongwa yakuti ugwe utikwitika mma. Linga ugwe gwalitikite, angali ugwe utikubomba ikyo mma. Muketile? Umwitiki atikubomba ikyo mma. Umwene ikwega i Kisujilo kya nnyambala gwakwinogona, muketile, muketile, pamo i Kisujilo kya nkikulu gwakwinogona, iki pamo ikyo. Umma ndaga. Loli, umwe muketile, ubutulwanongwa bulambalele pa kifigo.

¹⁸⁷ Lilino ketesya iki kila kyabombile kwa Kaini, kangi ikyene kisakuyaga kilakila umwisyugu. Ikyene kyatendike Kaini ukusokapo, untulwanongwa gwabwigane bwake. Umwene ali nsitakupilikila nubwigane. Umundu aligwesa isakuyaga injila yilayila. Ukusitakupilikila nubwigane ukufuma umwene ukuketa indumi ya Abelo naloliloli yisisimikisigwe na Kyala, ukuti iyene yali bo bwanaloli, kangi alinkupika ukubomba iyene. Abombile kilakila akabalilo kala. Polelo umwene alinkukilania umpaka.

¹⁸⁸ Gulipo u mpaka ugwe ubagile ukukilania. Umwe mumenye ikyo, bule umwe? Lilino, balumbilili, posa apa na panja mu i—i kisu kya telefoni kuko ubufumusye ubu bukwisa mosa nkisu, ngimba umwe mukusyagania isyo? Akabalilo kako umwe mukukibona ikyene mu Lisimbo, kangi umwe mutikubomba ikyene, Kyala atisa bwila...Umwene isa... O, umwe mwisakukindililaga, ukuya basigwa. Momumo aligwesa ntiga gwa Israeli, abene balitugele nbutaluse mu lulangalanga, nukuksya abana, ifibyaligwa, nukusayigwa, na filifyosa, loli “aligwesa gwa bene Mwasyepwa ukupaguligwa ukufuma kwa Kyala.” Yeso ayobile lulo. O, ena, Kyala isakukusaya ugwe nukukindilila nkyeni, loli ugwe ukindle. Naloliloli. Ikyo kyo iki i Bangeli likuyoba lilino, ikyo kyo iki Umwene aayobile. Ketesya, ugwe ubagile ukukilania u mpaka ugwakupagulania. Ngimba umwe mukwitika ikyo? Kaini abombile.

¹⁸⁹ Unko—unko uswe itolo tusanukile kula apa i miniti, une ndinayo Bahiburi 10:26. Unko uswe tukete linga une mbagile ukukyaga kila nakalinga itolo. Ili Buku lya Bahiburi, untu gwa 10 kangi i...une ngwitika, ilinandi lya 26. Une nakilembile ikyene apa. Itolo i miniti, linga umwe mwisakwikasyaga n aune, kangi unko uswe itolo tubali Ilyene i miniti. Umma ndaga, apa uswe tulipo.

Kabuno linga uswe tukutulwa inongwa nubwigane ukufuma papo uswe...twalyambilile ubumanyi bwa bwanaloli, pala patikusyalapo ni likemo nalimo ilya butulwanongwa,

*Loli bumo ubusisya ubuketelo ukulondesya ubulongi
kangi i lyoyo lyamoto, ugu gwisakupyuta undugu.*

¹⁹⁰ Ikyo kyo ISI SYO LIKUTI ILISYU LYA KYĀLA ILĪKĒMO. Linga uswe tutikwitika nubwigane ukufuma papo uswe tulibwene Ilyene nukulipilika Ilyene, Polelo uswe tukilenie umpaka. Pala patisakuyamo siku kangu uluhobokelo panongwa ya ubwene, ugwe ukilenie umpaka.

“O,” ugwe kuyoba, “Kyala pope isakunsayaga une.” O, ena.

¹⁹¹ Kumbukilaga Israeli, *abakifukimpaka*, akabalilo kako Kyala apele ulufingo, kula ku Kisu Ikikemo, i . . . mu kisu, ikyene kyali kinunu, ikya lupyu nu luki, kangu akabalilo kako Mose atumile Kalebu na Yoshua, na batendeli, ukukilania kula, ukutendela ikisu, nukutwala ukugomokela ubuketi ubusisimikisigwe, abakalongo ba bene balinkuti, “Uswe tukabagila ukubomba ikyene, uswe tukabagila, keta ubukafu kula, uswe twisakuyaga bumilisi, uswe tuli nato utundu utunini utu ukulwila nato, keta ifi abene bali nafyo, uswe—uswe tukabagila ukubomba ikyene, uswe tukutoligwa ukubomba ikyene.”

¹⁹² Yoshua na Kalebu bāyobile, “Uswe tuli bakinda babagili ukubomba ikyene, Kyala atendike ulufingo.”

¹⁹³ Kangu, kumbukilaga, abene basanukile nyuma. Pala pali pa Kadesh-baneya. Kangu abene balinkusanukila nyuma nukuya bembeli ndulangalanga. Kangu aligwesa gwa bene balinkufwa, kangu bo Kwasyepwa bayongile. Yeso ayobile lulo.

¹⁹⁴ Komma ukukilania umpaka ugwakupagulania gula, muketile. “Akabalilo kako ugwe umenye ukubomba ikinunu, kangu utikubomba ikyene mma, kwa ugwe ubwene bo butulwanongwa.”

¹⁹⁵ Israeli abombile kilakila. Ukufuma papo abene balimbwene Mose ikusisimikisigwa, kangu nukundeka Balamu ukubanyafila abene, u Luyungu lula ulupala ulusisimikisigwe. Ntimi, komma ugwe (nasiku) ukuyoba nakimo ukulwana ni Lisyu ili. Keta Balamu, umwene ali nsololi, kangu umwene aketile u Luyungu lwa Kyala lulisimikisigwe. Loli pasi pa kipanga-kipaguke kyake mwene ikikulumba iki umwene itugasya ngamo, Moabu aketile ikibugutifa kila ikya bembeli kikwisa ukwisila mu kisu, umwene alinkunyafila ikyene, nukuyoba, “Mulimosa, gulila i miniti. Uswe twesa twe Bakristi. Uswe twesa twe bitiki. Fiki, aba tata bitu kangu aba tata binu bo bafwene. Ngimba uswe tukaya bana ba Loti? Ngimba Loti akali ntani gwa Abraham? Ngimba uswe tukaya mosa bamobene? Unko uswe twegane yumo nu nnine.”

¹⁹⁶ Kangu Israeli, mumo Eva mu ngunda gwa Edeni, alimmwitikisye Setano ukunyafila umwene, umwe kangu alinkunyafila Israeli ukwisila mwa nsololi unyobi. Akabalilo kako, unsololi ugwanaloliloli ali na bene, ni Lisyu ilisimikisigwe. Loli ukwisila mu kwilogonela kwa bumanyi bwabwamahala, umwene alinkubanyafila abene. Inogona isya

ikyene. Lilino, ikyene kikabokeligwemo siku, ubutulwanongwa bukahobokeligwemo siku.

¹⁹⁷ Imbeyu silinkubola mulamula mu njila ya mbombo, pa nsebwe ukubuka ku kisu ikifingigwe. Aligwesa gwa bene alinkupyutigwa nukubola, kulakula ukutalula ku kipanga, mu njila ya mbombo, ukukonga Kyala. Kangi ukumwitikisya Setano abanyafile ubunyafile bula ubwamahala pa bene, bwabumanya, bwinogonelo bwamahala, bikuyoba, “Fiki, uswe twesa tuli bana bamobene, uswe twe bana ba Kyāla.” Umwe mukaya mma! Loli umwene alinkummwitikisya u mmanyisi unyobi yula pala ukunyafila abene nu bwinogonelo bwamahala ubu umwene ali nabo ubwa Ilyene.

¹⁹⁸ Kangi itolo mumo Ecumenical Council iyi yo iyi yikubomba lilino, muketile, ikindu kilakila, “Fiki, uswe twisa twesa ukwilunganisya palikimo mu kipanganio kimokyene ikikulumba.” Ikibugutila kyinu kyosa kyo kya mohesi. Ikyene kyo kisimbo kya kinyamana, mu i Bangeli. Une ngwisakufimbilisigwaga ukuya nu būku pa kyene, lululu ulu, u Ntwa itikisyege.

¹⁹⁹ Ketesya, nkabalilo ka Noah, bikuketa i Lisyu likuyengigwa, ukwelela. Lilino unko une ndendeke ubuyobelo ubunini apa, i Lisyu ukuya libikigwe palikimo ukuya lyakunduligwa ukufuma ku mfu ukubuka mmyanya. Ukuketa ubuyengi bwa kindu; loli nu bwinogonelo bwabo ubwamahala, balinkuseka mu kisyo kya nsololi, Noa, akabalilo kako umwene asololaga ku kabalilo kabumalikisyo. Loli iki kyabombile. . . Ubuyengo bula bwatendekigwe ni Lisyu lya Kyala, kibikigwe umpulya nkati na panja, nu lwiputo lwa lwitiko. Akabalilo kako ifula yikwisa, bosa ubwinogonelo bwamahala bwa bwiputi bulinkufwa nukubola palapala mu i. . . mulamula mu fipanga, palapala pa kisu. Kangi ikyombo kilinkwelela pamwanya pa ikyene kyosa. Imbeyu inyafile mwasayansi yili nkubola palapala mu bulongi.

²⁰⁰ Uswe tukugela ukubomba, mulimosa, ngimba uswe tukugela ukukasya ifipanga fyitu pamo uswe tukugela ukukasya i Lisyu lya Kyala? Ngimba uswe tukugela ukubomba fiki? Ngimba uswe tukubombelo kuli fiki? Ngimba uswe tukugela ukugomokesya abandu ku Iki? Ngimba kyo fiki u Eva unkulumba uyu ikugela ukubomba apa mmasiku agabumalikisyo aga, iki kipanga Eva?

²⁰¹ Une nguyaga pakuleka lululu ulu, nkundwe, 'nongwa yakuti ukwene ku—ukwene kukwisa ukuya kwilile. Itolo mbapo une itolo amaminiti kalongo na mahano agakongelelapo, kangi une nisakwima pa gangu—gangu a Masimbo apa. [U nkundwe ikuyoba, “Naloliloli, nkindililaga nkyeni.”—Nsimbi.] Ena. Umma ndaga. Une mmenye. Mulimosa, abandu lumo bikulonda ukufika nkati mula nu kupyagila iki mosa. Loli une

itolo nguboneka ngati ikylene kikafu kwa une ukuleka. Une nje mwengo. Umma ndaga.

²⁰² Keta, unkulumba ugwasayansi, ugwabumanyili, Eva umpaposhane umwisyugu, ikukoleligwa kipanga, ngimba umwene ikugela ukubomba fiki? Ngimba umwene ikugela ukunfuyusa I Lisyu lya Kyala, nukuleka abandu ukubomba mu njila abene bikubombela? Abene batikubombela i Kisujilo kya nnyambala gwakwinozona mma, pamo, i Kisujilo kya Kyala. Keta iki abene bikutwala. Abene bikwifyusa bene. Ikipanga kyo, mu luyungu lwake uluniongafu ulwa lubatiko lwa bumanyi, lutendike uluko lwa bundu losa ukuya mwasayansi basitakumanya isya Lisyu lya Kyala. Lilino une nisakukolako ku buyobelo ubo, une ndisakubakolelelaga pa bene akabalilo katali mma, ukufika pa kumalisya. Mwasayansi basitakumanya! Akabalilo kako Kyala, papapa apa pa kisu, ukubomba ifindu ifi Umwene ikubomba, ukwisila mu Lisyu Lyake ilifingigwe, kangi abene bikusula Ilyene nukusokapo panongwa yakuti abene mwasayansi basitakumanya. Mwasayansi basitakumanya!

²⁰³ Une nasekelelaga polelo panongwa ya Nkundwe Williams apa, asimbile pamwana apa pa kapatu ka kalatasi, “Ugwe ubagile ukwitugasya pa kyene pamusi gosa,” ikindikimo. Loli, une ngupalisya ikyo, ikyo kyo naloli kinunu. Muketile?

²⁰⁴ Loli abandu bo—bo nubwigane bikutulwa inongwa. Ikyene kitwile u—u bubatiko bosa ubwa kipanga kisu umwisyugu mbutulwanonga ubwabwigane ukulwana na Kyala. Nongwa ya fiki, ubwifyusi bwa paliposa bwisakukusisimikisya kwa ugwe ukuti Ilyene lya litalusye. Umma ndaga. Ikiingo kyakinyonywo kyagogile amaso gake, ku Lisyu lya Kyala, kangi umwene ikwiyaga mwene ali ngelebune kangi. Umwe mumenye, Kyala, mu Busetuli 3, ayobile, “Isaga, ulaga amafuya gamo agammaso ukufuma kwa Une, ukuti amaso ginu gabagila ukwiguka.” Muketile, Amafutagamaso go Lisyu Lyake.

²⁰⁵ Umwe mumenye, abene bikuyoba, “Mulimosa, unnyambala uyu afundile ifyinja malongo mana, ukuti ege idigri yake. Umwene yo B.L.D., D.D., na kyosa iki.”

²⁰⁶ Umwe mumenye iki Yeso ayobile isya ikyo? Umwene ayobile, “Unko u nnyambala ipike mwene.” Pauli abombile.

Ugwe kuyoba, “Ikyo kitikusanusya ikyo.”

²⁰⁷ Mulimosa, nongwa ya fiki Pauli alyandisye ikyene, polelo? Umwene ayobile, “Une ngisamo siku kwa umwe na masyu galuhaho aga mahala ga mundu, panongwa yakuti umwe mwabagile ukuyenga isubilo syinu pa ikyo. Loli une nalisile kwa umwe mu maka na bubonesyo bwa Mbepo Mwikemo, ukuti ilisyu lyinu angali likuya. . . u lwitiko lwinu angali lukuyengigwa pa Lisyu lya Kyala, komma ububonekesyo bwa mahala.”

²⁰⁸ Ikyene kikuboneka ukuti abandu batagile ubwifyusi bwabo ubwapaliposa kangi ukwiyima. Abene bakaya mumo

abēne bālisibīle ukuya. Ukwene kwālisibīle ukuya, akabalilo kākō unsololi āyobile, “ISI SYO IKUTI U NTWA,” abāndu batetemāga. Ena, abene naloliloli bābōmbāga. Abāndu bayuganisigwāga, kabuno abēne batilāga. Lōli lilino abēne batāgile ukutīla kwābo kōsa ukwa Ikyēne. Abēne batikutīla Kyāla.

209 Solomoni āyobile, “U—u lutēnde lwa Kyāla bo bwāndīlo bwa mahala,” itolo ubwāndīlo bwa ikyēne.

210 Lōli unsolōli abagīle ukuyoba ISI SYO IKUTI U NTWA; abāndu bikuyoba “butoyofu!” Muketie, lukayapo nu lusūbīlo lumolwēne ku bēne. Ikyēne kyo, abēne bikuyoba, “Fiki, uswe tuli bamahala. Uswe twe baminogono, uswe tutikufimbilisigwa ukwēga u luko lwa kīndu kila mma! Uswe tumenye ifi uswe tukuyobelāpo!”

211 Ubwēne bo bōpo bwambupīngāmu ubwaiyolo, ukuti, “Abatoyofu bisakwēnda ni filato fyamisumali, pāpo a Bāndūmi bikutīla ukunyātūka.” Nalolilōli.

212 Lilino, ngimba ulwāndūko lo fiki? (Nakalinga.) Ngimba uswe tukulwāga bulebule ulwēne? Ngimba ulwāndūko lukubōmba fiki? Kyala ikubomba ulwēne ukwisila mwa Mbepo gwa Lisyu Lyāke. Umwene ikwāndūla. Umwēne ikubyāls u Luyūngu Lwāke, ikusopāmo u Mbepo Gwāke pa Lwēne, kangi Ulwēne lukutwāla pānja ikyakukōnga. Umbepo Gwāke u Mwīkēmo ikwāndūla i Lisyu Luyūngu nkati ukusisimikisigwa mu luko Lwāke.

213 Lo luko luki ulwa luyūngu ugwe guli, ikyo kikubonesya itolo iki kili mwa ugwe. Ugwe ukabagila ukufisa ulwēne. Kilikyosa iki ugwe guli nkati, ikyene kikubonesya pānja. Ugwe itolo ukabagila ukukyūnga ukufuma ku lwēne. Ugwe ukabagila ukutēndēka umpiki gula ukuya kalikosa lōli iki ikyēne kili. Muketile, ulwēne lo—ulwēne lo lukuyaga pakuya injila yila. U Mbepo Mwīkēmo ikwāndūla imbeyu isi sili nkati mu lwēne. Kali lo luko luki lwa luyungu ulwēne luli, Umwēne isakwāndūla ulwēne. Linga ulwēne lo lubībi, ulwēne lwisakutwāla pānja ububībi. Linga ulwēne lo nsyōbi, ulwēne lwisakutwāla u nsyōbi. Linga ulwēne lo lwanaloliloli Lisyu lya Kyāla, Umwēne isakutwāla pānja ugwanaloliloli mwanundumiana nu mwanundīndwāna gwa Kyāla, ukwisila mu Kisūjīlo kya nnyāmbāla ugwakwīnogōna. Akabalilo kākō u Luyūngu lukutupuka, Umwēne ikwisila mu Lula, Umwēne ikutwāla u mwanundumiana kangi u mwanundīndwāna gwa Kyāla.

214 Ilisiku limo akabalilo kākō ikīsu kyālāmbalēle mu ngīsi ya bufuluganīke, Kyāla...Lilino pilikisya kifuki, 'nongwa yakuti uswe tutikuyaga pakuyoba...itolo pabutalipo panini panāndi. Kēta. Ilisiku limo akabalilo kākō ikīsu kyāli kāngi mu luko lōsa ulwa bwīputīlo, ukusoka amaboko, indeko,

ukufwāla imiselekesye imikīndāne ni fitili, na fyōsa bo ifyo, ikyēne kyālāmbalēle nkatikakati mwa bufuluganie lōsa. U gwānalólilólí Israeli gwa Kyāla āniongasígwe fiyo ukufuma ku ndagilo ni ngomelesyo sya Kyāla, Yeso āyobīle, “Umwe, ni nyīho syīnu, mukupela i Lisyu lya Kyāla ukuya lisitambombo ku bāndu, ukwisila mu nyīho syīnu.” Kangi kete bala abapūti abīkēmo, abēne bakubabilikila abēne; kangi Yeso alinkuti, “Umwe yomwe ba tata gwīnu, u setano, ni imbombo isi umwe mukubomba.” Muketile, ikyo kyo katikati iki Umwene āyobīle.

²¹⁵ Lilino akabalilo kāko ikīsu kyālāmbalēle mu luko lula ulwa lutamio, Mbepo gwa Kyāla alinkwēnda kāngi pa Luyūngu lumo ulu lwasūngulígwe ngāni. Umwēne alinkusanusya nu kwāndūla Yesaya 9:6 ugwa lufīngo Lwāke; Umwēne, Kyāla, alinkutēndekígwa mu mbili gwa būndu, ukupoka ubufuluganike bula nkabalilo. Akabalilo kāko unnyāmbāla āpelígwe mu kifwani kya Kyāla, apa ikwīsa Kyāla, ukwisila mwa nsololi ukukētēla ngāni ikyēne. . . Lilino kumbukila i Lisyu, unsololi ākētīle ngāni ikyēne, itolo u nsololi yulayula uyu ālimbwēne Sētāno mmasiku agabumalikisyo aga, muketile, isya mbatīko syāke isyabumanyili ni findu umwēne alinafyo, imbātiko syabwīputilo. U nsololi yulayula, Yesaya 9:6, āyobīle, “Kwa uswe u Mwāna apāpígwe, kwa uswe u Mwanundumiāna apēgígwe; kangi i Ngamu Yāke isakukoleligwaga ‘Mfundī, Mwanawamwalafyale gwa Lutengano, Kyāla Gwamaka, Tāta Gwabwīlanabwila. Kangi isya bulagili Bwāke butisakuyako ubumalikisyo.” Kangi i Lisyu lila lyo Lisyu lya Kyāla. Kangi Mbepo ālyēndīle pa Lisyu lila, kangi Umwēne alinkubūmba mūnda mwa mfūnde. Ameni. “U Mwanundumiāna apāpígwe,” komma apelígwe, “apāpígwe.”

²¹⁶ Sētāno āgelile nukugēla kāngi, ukunyāfīla Ulwēne. Umwēne alinkumwēgēla Umwēne pamwanya kangi alinkuti, “Linga Ugwe gwe iki Ugwe kuyoba Ugwe guli, polelo bōmba lumo lwa lubūmbulusyo apa kuli une. Nāngisya une mūmo Ugwe ubagīle ukubōmbēla ikyēne. Sanusya iki, nkati, kangi ibwe ili ukuya nkati. Unko uswe tunyēle pāsī, panongwa yakuti i Lisimbo likuyoba Ugwe kwisakubōmba ikyēne.”

²¹⁷ Umwe mukubabona abōhēsī ababwīputīlo bala umwīsyūgu bakālī bikuyoba ikyo ikindu kilakila? “Linga kilipo ikindu kimo bo lubūmbulusyu Lwafyakyāla; apa alāmbalēle Nkundwe *Gwakuti-na-gwakuti*, unko uswe tukukēte ugwe kumbumbulusya umwēne.”

²¹⁸ Uyo yo mōhesi yulayula imile pa kipīngika kya Yeso, alinkuti, “Linga Ugwe uyege Mwanundumiāna gwa Kyāla, suluka pasi ukusōkāpo pa kipīngika.”

²¹⁹ I Lisyu lyāyobīle Umwene āli Mwanundumiana gwa Kyāla. U Mbepo asisimikisye ukuti Umwene āli Mwanundumiāna gwa Kyāla. Yesaya 9:6 āsisimikisígwe. Kangi ikilo kimo, mwe bīngi

ba umwe mbufumusye mwāpilike mūmo fikuti uswe tukupa a Masimbo malongo-mahano-na-limolyēne nukongelelāpo, kifuki, une ngusūbila, isya kususimikisya ukuti i Lisimbo lyāyōbile ukuti Yula āli yu Mwēne.

²²⁰ O, Sētāno āgelile nukugēla kāngi, ukubōmba kilikyōsa. Ikilo kimo, alāmbalēle kunyuma kwa sitima, umwēne ālīmbwēne Umwēne ali ntulo. Kangi umwēne alinkuyoba, “Une ngummonāngāga Umwēne lululu ulu.” Lōli umwēne alinkutolīgwe.

²²¹ Umwēne āgelile ukungēla Umwēne mukubōmba ikīndu ikisōbi, lōli umwēne alinkutolīgwa ukubōmba ikyēne. Nongwa ya fiki? Umwēne anyāfiligwe ni mbosya ya lusūngulilo ngāni. Abēne bakabagila ukusyōbigwa. Umma, umma. I Lisyu lyāyōbile Umwēne isakuyaga apa. Amenī. Kukauyako nu mōhēsī nayumo ikuntamiāga Umwēne, kangi nabamo na bānabalumiāna ba Kyāla, aba basūnguligwe ukwēga ubuyo Bwāke. Umwēne anyāfiligwe ni mbosya. U mwāfi gwa Sētāno, ba dokotala bafipānga-fipāgūke batikumpalamasya napanandi Umwēne mma. Umwēne ikwēnda mulamula mula, nakimo kikuyaka pakuntamia Umwēne, muketile. Ikyēne kikāli ni mbombo nayimo pa Mwēne.

²²² “Mulimōsa, une ngukupelāga Ugwe ukuya bishopu gwa kyōsa ikīsu. Une ndinabo ubulagili pamwanya pa kyēne. Linga Ugwe kwisa itolo ukunyīpūta une, gweisa ingila i kibugutila kyāngu, une nisa—unwe nisakukupela Ugwe ndagili. Une nisakusōkāpo, ukukuleka Ugwe pamwanya.”

²²³ Umwēne alinkuti, “Buka ku nyuma Yāngu, Sētāno. Ukwēne kusīmbigwe, ‘Ugwe kwisakummwīputa Kyāla, i Lisyu, kangi Umwēne ntigo ugwe kwisakumbōmbēla.’” Polelo ilisiku limo. . .

Pa Mūndu unkulumba uyu, une ngulōnda ukusyālāpo pāla pakabalilo.

²²⁴ Lōli ilisiku limo, u Mbepo ālyēndile pa Mwēne kangi; ’nongwa yakuti lyālipo i Lisyu limo lyāsīmbigwe isya Umwēne, lifumile kwa Kyāla, ukwisila mwa nsololi, “Kangi Umwēne ālongosigwe ku bugogelo, ngati kang’osi.” Kangi u Mbepo alinkwēnda pa Mwēne, nukundōngosya Umwēne, nukuntuma Umwēne ku kipīngika kya Kalvari. Pala Umwēne alinkufwa. Kangi kilikyōsa iki kyāyōbigwe isya Umwēne mbufwe Bwāke, kyābonike, ukutwāla u Bwēlu nu Būmi ku bōsa abasūnguligwe ngāni Luyūngu lwa Kyāla aba bāli pa kīsu. Umwēne ātwēle injila ya kubōmbēla ikyēne. Apa lulipo u Luyūngu, u Mbepo ikutwāla u Būmi; ukwāndūla abānabalumiāna na bānabalīndwāna ba Kyāla, ukufuma nkīsu mu bufuluganike bwangīsī ubu, nkati ukuya abānabalumiāna na bānabalīndwāna ba Kyāla.

²²⁵ Komma ukwitabania pa lisyu lila “ukusūnguligwa-ngāni.” Une mmenye umwe mukwītabānia. Lōli, pilikisya, Ilyēne likaya lisyu lyāngu mma. Ilyēne lyo limo mwa Masyu ga Kyāla. Umwe

mukulōnda ukubala ikyēne, bala Baefesi 1:5, iki, “Umwēne atusūngwīle-ngāni uswe ku bufwike bwa bānabalumiána ukwisila mwa Yeso Kristi.” Muketile?

²²⁶ Itolo unko une itolo nkibulutule ikyēne itolo mu miniti, itolo i miniti, ukukibulutula iki ukufuma mu linogonélo lyīnu. Kēta. Itolo mūmo ugwe gwāli mwa tāta gwāko, ku bwāndilo, uluyūndu imbeyu. Ngimba umwe mwāmēnye ikyo, aligwēsa gwa umwe? Ugwe gwāli mwa mbuya gwambuya-mbuya-mbuya gwāko, nūgwe, ngimba ugwe gwā, ēnye ikyo?

²²⁷ Bala mwa Būku gwa Bahiburi, kūka fikuti uswe tukwāga ukuti Levi āhōmbīle ifyakalōngo akabalilo kāko umwēne āli mu nsana gwa Abraham, ingulilo sina kunyuma ku mwēne. Akabalilo kāko Abraham āhōmbīle ifyakalōngo kwa Melekisedeki, ikyēne kyabalígwe ku mwisukulu gwamwisikulu-mwisukulu-mwisukulu ukusuluka pāsi ku mwēne, kangī umwēne āli akabalilo kāla mu nsana gwa Abraham. Mwakēta lelo umwe. Muketile?

²²⁸ Ugwe gwāli mu nsana gwa tāta gwāko, lōli tāta gwāko akābagile ukuya nu bulilanisi na ugwe mpaka ugwe gwālyāndwīke mu mbili gwa nyama.

²²⁹ Umwanangu kula āli mwa une. Une—une—une nālōndāga u mwanundumiana, loli umwene āli mwa une akabalilo kala. Muketile? Umwene āli mwa une akabalilo kala. Lōli ukwisila mu bwēgi, umwēne alyāndulígwe ukuya nnyāmbāla ngati une, kangī umwēne alinkuya bo une.

²³⁰ Kangī ugwe kwisa ukuya bo bapāpi bāko, uketile, ’nongwa yakuti ikyēne kyāli mwa ugwe, ukwanda itolo. Lilino linga uswe twe bānabalumiána ba Kyāla, ifyakumbagilila Fyāke. . . Iki, ugwe gwe kyakumbagilila kya gūso, komma unyoko; u gūso. Ulyūngū lukulāmbalāla mwa tāta. Muketile?—Kangī lilino u nyoko āli yo ntēli uyu ākupāpile ugwe, ukupīmba u luyungu lwa gūso. Muketile?

²³¹ Kangī i kīsu, mu mbili, kyo kyōpe kitēli iki kikipīmba u luyūngu lwa Kyāla. Muketile, itolo katikati. Komma ikīsu, mūmo kiyīlile ubukulumba ikīsu kili; ikyēne kyo mūmo ayīlile ubukulumba Kyāla uyu ākipeliōle ikyēne. Muketile? Muketile?

²³² Lilino linga ugwe gwe mwānundumiána kangī mwānundīndwāna ba Kyāla, polelo ugwe gwāli mwa Kyāla ku bwāndilo. Ugwe gwe kyākumbagilila Kyāke. Linga ugwe ukalimo mula akabalilo kala, polelo ugwe ukālīmo siku pamo utisakuyamo siku.

²³³ Nongwa yakuti, une ngabagila ukupīmba, ukufuma mu nsana gwāngu, umwānundumiána gwa nnyāmbāla uyu *apa* pamo u nnyāmbāla yula *pala*, une mbagile itolo ukupāpa abānabalumiána bangu nimwēne, kangī abēne babagile ukupīmba ubufwāne bwāngu. Haleluya. Umwe mukukibona ikyēne?

234 Abanabalumiana kangi banabalindwana bāli mwa Kyāla ku bwandilo. Lilino keta. Ugwe uli nabo u Būmi Bwāsyépwa, ugwe kuyoba. Uswe tukwitika ikyene, ukuti tuli nu Būmi Bwāsyépwa. Ena, bulipo itolo uluko lumolwēne ulwa Būmi Bwāsyépwa, kangi ubo yo Kyāla. Ikyo kyo kindu kyene iki kyo Kyāsyépwa, yo Kyāla. Polelo linga ugwe uli nabo u Būmi Bwasyépwa, u Būmi bula ubu buli mwa ugwe bwīla bwālimo, kangi ugwe gwāli mu nsana gwa Kyāla bo kukāli nukuyako i kīsu. Kangi akabalilo kako i Lisyu Lyene. . . Yeso Mwene ikukōlelīgwa Lisyu, kangi mwa Mwikemo Yohani 1, ātīle, “Pa bwandilo lyalipo i Lisyu, kangi i Lisyu lyāli na Kyāla, kangi i Lisyu āli yo Kyāla. Kangi i Lisyu lyapelīgwe ukuya mbili kangi nukwitugasya pakati pitu.” Polelo ugwe gwāli mu nsana gwa Yeso, kangi gwābūkile ku Kalvari nu Mwēne. Ugwe gwāfwīle nu Mwēne, kangi ugwe gwafyūkile nu Mwēne. Kangi umwīsyūgu gwitūgēsye mmabuyo Gammwanya mwa Umwēne, gwīsusīgwe nu Mbepo Gwāke, abānabalumiāna na bānabalīndwāna ba Kyāla. Ukufwa nu Mwēne, ufyusīgwe mmwanya nu Mwene. Naloliloli.

235 Lilino polelo, lilino, lilino ugwe ubagīle ukulilanila nu Mwēne. Ugwe ukābagile kunyuma kula, panongwa yakuti ugwe gwāli itolo i Lisyu nu Mwēne, u luyūngu. Loli lilino Umwene ībonīsyē mwa ugwe, kangi lilino Umwene ikulonda ugwe ukulilanila nu Mwēne. Polelo Umwēne āsulwike pāsi, ātēndekīgwe ukuya mbili ukuti Umwēne ābagīle ukulilanila nubupelelesye na ugwe. Mukububona ubulilanisi ubupelelesye? O, mwe, isyakubutītu sila insolofu isya Kyāla! Bo buswīgīsyē buki! Muketile, Kyāla akābagile ukulilanila mwa Mbepo, popāpo Kyāla alinkuya nnyāmbāla na uswe.

236 Yeso Kristi āli Kyāla Mwēne, ukwibonesya pabwelu, panongwa yakuti, Umwene ali Mwanundumiana ntiga panongwa yakuti Umwēne āpāpīgwe, lōli ikyēne kyāli itolo kyakwītūgasyāmo kya Umwēne ukuyāmo nu būmi. “Nayumo umūndu ambwēne Kyāla pa kabalilo kalikōsa, lōli yu ntiga u Mpāpīgwe gwa Tāta yo amfumwīsyē Umwēne.” Kyāla āliyēngile Mwēne inyūmba, umbili ukuyāmo nu būmi, ukusuluka pāsi ukuti ugwe gwābagile ukumpalamasya Umwēne. Timoti Gwākwānda 3:16, “Kisita matāti, kikulumba kyo kyākubutītu kya bunyakyāla; kabuno Kyāla abonike pabwelu mu mbili, akētīgwa na Bāndūmi, ālītīkīgwe, ālyāmbililīgwe ku Mwānya.” Muketile? Lilino Umwene. . .

237 Ugwe ukuya mbili, kangi Umwēne ukuya mbili, polēlo ugwe ubagīle ukulilanila lilino, ’nongwa yakuti Umwēne āli kyākubagilila kya lugāno kya Kyāla. Kyāla yo lugāno. Ngimba ikyo ko kutalusya? Kangi Yeso yo kyakubagilila kya lugāno kya Kyāla. Kangi akabalilo kāko ikyakubagilila kya lugāno kyabonesīgwe, iki, yula āli Kyāla Mwēne; fyosa ifyakubambagilila ifi fyatulikīgwe pa Mwēne, fisāga ku Mwēne, “Bōsa aba Tāta ambele Une, bisakwisaga kwa Une.” Nalōli,

abène bafĩmbilisigwága ukuya basũngulĩgwe ngāni. Linga ukwēne kukāli mma, ugwe utisakuyáko kula. Ikyo kyo kyēne. Nalōlilōli.

²³⁸ Lilino uswe tubagile ukulĩlanila, kwāli kwĩsĩla mu—mu bukabi bwa Lisyu Lyāke, kangi mu kĩkyo umwe muli kiyabo kyāke. Ugwe guli kiyabo kya Lisyu; 'nongwa yakuti Umwene āli Lisyu ku bwāndilo, ugwe guli Lisyu lilino. Muketile? Une ngulũmbilila ikilo iki, pamo Pandungu pamo limo mwa masiku akabalilo kāko une ngwĩngĩla, isya iki i Lisyu lili, muketile. Kangi lilino ugwe guli kiyabo kya Lisyu.

²³⁹ Pilikisya. Kilipo ikĩndu kimokyēne une ngabagila ukubōmba. Une ngabagila ukwitũfya pa basyũka bāngu. Umma, une nĩsĩle ukwisila mu bufuluganike ububĩbi. U tāta gwāngu āli nnyāmbāla gwa kiIrishi. U māma gwāngu āli kiMwēnyemo, sinda Mwēnye; unna gwāke āli Mwēnye, āmbililāga i pensioni. Lilino, bōsa ba abēne, bākinwēlwa, kifuki bōsa ba abēne bāfwĩle ni filato bāfwēle, bikulwa, balwĩla—ni—ndusu, na fyosa bo ifyo. Une ngabagila ukwitũfya pa nakimo isya ikyo, 'nongwa yakuti abasyũka bāngu nu mpiki gwa kikolo kyāngu go mbĩbi.

²⁴⁰ Lōli, nkundwe, kilipo ikĩndu kimokyēne ntiga une mbagile ukwitũfya, une mbagile ukwitũfya pa Ntwa gwāngu Yeso Yũyo andabwĩle une. Kangi na maka Gāke agakwāndula ābyēle uluyũngu, ukwĩsĩla mu kusũngulila ngāni, kangu une ndinkukibona Ikyāne. Ngimba une ne mwāne gwa ywāni? Ena. Une mbagile ukwitũfya pa Mwēne. Kangi une nitũgēsye ifyĩnja malongo matatu-na-fitatu pa bũmi bwāngu, ngwitũfya pa Mwēne. Linga Umwēne ābagile ukukyũngĩla une ifĩngi malongo-matatu-na-fitatu ifyĩnja, une ngugelaga ukwitũfya ukōngelelāpo pa Mwēne. Muketile? Une mbagile ukwitũfya pa Nsyũka gwāngu, haleluya, Umwēne yũyo ālindabwĩle une nukubyāla uluyũngu lwa Bũmi nkati *munu*, nukundeka une ngetele pāsi pa Lisyu ili, ātũmile pāsi u Mbepo Gwāke kangi alĩnkuti, “Apa Ikyene kili. Yoba *iki*, kangi ikyene kikubonekaga pala. Bōmba *ikyō*.” Kangi o, mwe, une mbagile ukwitũfya pa Mwene! Ngimba Umwene ābombile bulebule ikyene? Ukwĩsĩla ukusuka kwa mĩsi ukwĩsĩla mu Lisyu, amĩsi ga lupāgukāno. Ngunyōnywa uswe twābagile ukulĩngānia ikyēne.

²⁴¹ Ukusũngulĩgwa ngāni ukwanalōli kwisakwitũgāsya ni Lisyu panongwa yakiuti abēne bali kiyabo kya Lisyu lila.

²⁴² O, ndondwa isyakwēmbēla, ngimba ko kabalilo katali kaki umwe mukwēmbēla? Umwe baMethodisti, baBaptisti, baPuresbeteri, bāpānja, kilikyosa umwe mubagile ukuya, ndondwa isyakwēmbēla, ukufuma kukipānga ukubuka ku kipānga, ukufuma ku mbānda ukubuka ku buyo, kangi i senema ukubuka ku senema, kĩsu ku kĩsu, nongwa ya fiki umwe mutikwĩsa kuno? Umwēne ikusyũkile ukuya nubulilānisi na ugwe. Umwēne isyũkile ugwe. Umwēne ikulōnda ukwāndũla

ugwe ukwīšila mu kupela ubupya kāngi ubwa linogonelo lyāko, komma ku kipānga pamo ku kipānga-kipāgūke, lōli ku Lisyu Lyāke, iki, ugwe guli kiyabo linga kinyonywo kila kili mwa ugwe.

*Basayigwa bo bene aba bikuya ni njala ni kyumilwa
kuli ubugolofu: kabuno abene bisakwikutisigwaga.*
(Muketile? A-ha.)

²⁴³ Kangi Umwēne atumile amaka Gāke agākṵāndūla, ukutwāla ugwe pānja pa buniongafu ubu ubwa bwīputi ubu ugwe gulimo. Mu buniongafu ubufuluganike ubu būbo uswe tulimo, Kyāla atumile amaka Gāke agākṵāndūla, i Lisyu Lyāke, limililigwe, lisisimikisigwe, ukukutwāla ugwe panja pa buniongafu bwabwīpūti ubwa kusitakumanya ubu ugwe kwēndāmo, “bangelebune, bafwamwaso, bapelakisa, kangi batikumanya ikyēne.” Inogona isya ikyēne, bīnāngu.

²⁴⁴ Umwe mumenye, Kyāla ātumile amaka Gāke agakṵāndūla ukufwānisya i Lisyu Lyāke, kangi alinkusanusya umbili gōsa ugwa Sarah na Abraham. Ukwāndūla u nnyāmbāla unkāngāle kangi unkīkūlu unkāngāle, panongwa yakuti Umwēne āfīngile Umwēne ayaga pakubōmba ikyēne.

²⁴⁵ Kangi iki Kyāla ikufinga ukubōmba, ikyo Umwēne ikubōmbāga. Kikayapo nakimo, kilikyosa . . . Ikindu kilikyosa ikiniongasigwe, Kyāla akabagila ukubomba akandu nakamo na kēne. Loli Umwene isakwimaga ni Lisyu Lyāke, kangi Umwene isakutumāga u Mbepo Gwake! “Une ne Ntwa mbyele Ilyēne. Une ngwisakonelalaga amisi pamusi na pakilo, kisita, asuke yumo abagile ukunnyaka ikylene ukufuma ku kiboko Kyangu.” I Bāngēli likuyoba ikyo.

²⁴⁶ O, ndondwa isyakwēmbēla, umwe ni kinyonywo mu ndumbula syīnu! Ugwe kufimbilisigwa ukuya nakyo ikyēne, pamo ugwe āngāli utikwītugasya apa ulubunju ulu. Kangi ugwe āngali ukuyamo mfipānga fila ni fyūmba, ni findu ugwe ulimo, panja nu kukilania ikīsu, linga i Kindukimo kikakutwēle ugwe nkati mula. Umundu yumo āyobile kwa ugwe. Komma ukukīndila ukōngelelāpo mma. Kulipo ukusuka kwa mīsi ni Lisyu, kūko kwīsa kukutyēndēka ugwe mwēlu bo matalala. O, bānabalumiāna ba Kyāla, pilikisya! Komma ukusyālikila mu buniongafu bula. Sōka pānja pa ikyēne. Abraham ālitike Kyāla, kangi alinkukōlēla kalikosa kakulwana . . .

²⁴⁷ Ugwe kuyoba, “Ngimba une mbagile bulebule ukutēndēka ubwitugasilo? Ngimba une mbagile bulebule ukubōmba *iki?*” Iyo yo mbombo ya Kyāla. “Ngimba une bulebule? Abīnāngu bisakungānāga une.”

²⁴⁸ Kyāla āyobile, “Umwēne yūyo isakutāga ugwīse gwāke mwēne, unyina, unkasi, undume, utwāya, inyumba; Une nisakubapa abēne utwāya na manyumba, une nisakubapa abēne abatāta kangi abamāma kangi abakūndwe na bākalūmbu, mu

kĩsu iki, kangi u Bũmi Bwasyēpwa nkĩsu iki kikwĩsa.” Ulwēne lo lufingo, mwĩnāngu. Ilyo, o, ilyo libagile ukōnelelĩgwa! Ulufingo lulilōsa Kyāla ikutēndeka lukwĩsa ukubonekako. U Luyūngu lulilōsa ulwa Kyāla lo lufingo.

²⁴⁹ Kangi, kalūmbu, leka ukutumula inywili isyo, panongwa yakuti ikyēne kyo kĩndu kihesya pankyeni pa Kyāla. Sōkako kukufwāla imyēnda gila, ikyēne yo mwĩko ku Mwēne!

²⁵⁰ Umwe bakundwe, umwe banyāmbāla, leka ukupākisya ifipānga-fipāgũke ifi, mu kubōmbēla ifindu, akangi ukubitikisya abakasi bĩne ukubōmba ifindu bo ifyo. Ikyēne kikaya kinu ku Bakristi.

²⁵¹ Gomokela ku Lisyu! Ega i Lisyu lila, Ilyēne lisakukulāga. Ilyēne libagile ukukula. Amaka ga Kyāla agakwāndūla aga gālitwēle Ilyēne kukwānda itolo, Umwēne yo itolo pa nsebwe Gwāke ukugomokela, ukwēga Ilyēne ukugomokesya kangi lilino. Umwēne ikubũka kulakula ukugomokela kangi kũko ikyēne kyāli.

²⁵² Enoki alyāndulike, ukufuma ku bufwe, na maka ga Kyāla agakwāndūla. Ngimba Kyāla ābōmbile kila panongwa ya fiki? Panongwa ya kwēgelēla kwa kunyakilĩgwa kwa Kipānga uku kukwĩsa. Ena. Eliya āli lulalula.

²⁵³ Umbili gwa Yeso ulinkunyenemusigwa ukufuma pākuti ugwēne gwāfwile. Kangi mu lipumba, umbili gwa Yeso gwanyenyemusigwe ni Lisyu lya Kyāla; nukwāndulĩgwa, ukufuma ku kifwano, ikifwani ikitalale, ukubuka ku nsyũke, mwimikĩgwa Mwanundumiana gwa Kyāla. Panongwa yakuti unsololi, Masalimo 16:10, linga umwe mukulōnda ukusimba ilyēne, 16:10, lyāyobile, “Une ndisakuleka u moyo Gwake mu gehena, kangi somma Une ukwitikisya u Mwikemo Gwangu Yumo ukuketa ububole.” O Kyala!

²⁵⁴ I Lisyu lila libagile ukwisa kukuboneka, Ilyene lyo Lisyu lya Kyāla! Byāla Ilyēne mu ndũmbūla yāko, linga ugwe kulōnda ukubũka ku Bunyakiligo. Linga umwe mukulōnda ukuya Bakristi babwanalolili, bika i Lisyu ili. Mũmo une ngwitika ikyēne āli Ezekieli, Kyāla āyobile, “Ega ikiniembano kila kangi ilya ikyēne kyōsa,” ukuti unsololi ni Lisyu fibagile ukuya kimo. Kangi ulufingo lulilōsa nkati mula lukufimbilisigwa ukwibonesya pabwelo lwēne, panongwa ulwēne lo Luyūngu lwapabwāndilo lwa Kyāla. Komma ukummwītikisya yumo umanyili umfundakyāla panja apa ukugela ukupopa Ilyēne ukufuma mwa umwe. Komma ukummwītikisya umwēne ukunyāfīla umwe na sayansi nu bumanyi gwamumbili bula, kangu ubumanyili. Itika Kyāla!

²⁵⁵ Abraham akālyēgile ubufukulefukule kwasayansi ubwa lisiku lyāke, ikuyoba, “Une ne nkāngāle fiyo ukuya nu mwāna, une mbũkile kubutali fiyo. Une mbōmbile *iki, kila*, pamo i *kingi*.” Lōli umwēne ākōlile kalikōsa aka kāli kakīndāne, ku

Lisyu lya Kyāla, ukuya ngati akēne kakāli. Kangi umwēne akapepelwile ku lufingo lwa Kyāla, ukwisila mu busitakwītika; lōli āli gwamwaka, ukupa ulutufyo kwa Kyāla. Umwene āménye ukuti Kyala abagile ukubomba kila iki Umwēne āfingile.

²⁵⁶ O, bānabalumiána abēmbeli, baniongasígwe nu lusāngáni lwa kīsu iki! Abakalumbu abēmbéli, ukuti amabuyo na kafwālilo ka mwīsyúgu ifya kīsu iki fikukwābile ugwe! Kangi, gwempala kalumbu, ugwe ubagile ukuninogonela une kyaiyolo, lōli limo mwa masiku aga akabalilo kāko ugwe kwāgana na iki Florence Shakarian ālyāgēne nakyo ikilo kimo; umwēne ālitūgēsya mu kyūmba iki, yōpe, mbuyo ubu, bo umwe mumanyile. Akabalilo kāko umwe mukwāgana na ikyo, umwe mwisakusyāgānia ukuti, komma une, lōli i Lisyu ili lyo litalusye. Sōkako ku malūka ga kutumula-nywīli, amalūka ga myēnda igyamwīsyúgu. Sōkako ku fīndu fila.

²⁵⁷ Yoba, “Nongwa ya fiki ugwe utikubamanyīsyā abēne ifīndu ifikulumba, mūmo ubagile ukuya *iki*?” Itolo anda na ba ABC bāko, kangi polelo uswe tukwīsaga ku aljebura. Muketile? Itolo anda ukumanyila, “ubu bo bubōmbélo bwāko bwakupilikisígwa.”

Une ngulamba kwa umwe lēlo, bakundwe, ukwisila mi fisa fya Kyāla, *ukuti umwe mutwālēge umbili gyīnu ukuya likemo lyābūmi, mwīkēmo, kangi mwitikisígwe kwa Kyāla, ubu bo bubōmbélo bwīnu ubupilikisígwe.*

²⁵⁸ Ugwe itolo bōmba “ububōmbélo bwāko ubupilikisígwe,” Kyāla isakupākisyāga ifi fisyele ifya ikyēne; muketile, itolo ukwīnogonela ifīndu ifi ugwe ubagile ukwinogonela pagwīmwenē kangi bōmba. Ngimba ikyēne kikaya. . . Ngimba ikyēne kikaya kisitakupilikisígwe u nkīkūlu ukwīfūla mwēne lōsa, nukubūka panja apa kangi ukubōmbéla bo lula, akabalilo kāko i Bāngéli likukemela ikyēne? Ngimba ikyēne kikaya kisitakupilikisígwa u nnyāmbāla ukwīsōpa mwēne nkati mu fimanyisyo bo ifyo bo mūmo uswe tulinafyo umwīsyúgu, kangi ifīndu fyōsa ifi apa, kangi fyōsa ifīndu fya seminale, ni fīndu bo ifyo, akabalilo kāko ikyēne kyo kutali ni Lisyu lya Kyāla? Muketile?

²⁵⁹ Imilomo gya Yesaya, umwēne āli mundu gwābwīla ugwa milomo imibwāpufu. Umwēne alinkuti, “Ntwa, une ndi nkati mbāndu ababwāpufu, kangi une ndinagyo imilomo imibwāpufu. Aheli kwa une panongwa yakuti une numbwēne Kyāla.” Kangi u Gwāndūmi alinkusuluka pāsi, alinkwēga u Moto, u Moto Mwīkēmo ukufuma ku kigemo kya Kyāla, nukwāndūla imilomo gyāke; ukufuma ku milomo gwa nnyāmbāla umwēmbéli, ukubuka ku milomo gya nsololi ali na ISI SYO IKUTI U NTWA. A maka ga Kyāla agakwāndūla!

²⁶⁰ Abaloba`nswi mia yumo na malongo mabili, kangi—kangi abanīni abaiyolo abagulīsyā ba myēnda, aba kīkūlu, kangi bala

balinkwibungania bene mu kyumba kyapamwanya nukwigala ififigo, bamo mwa bene kisita bumanyi bwakufwana nukusimba ingamu syabo bene. Kyala alinkubandula abene ukufuma ku baloba'nswi, ukuya baloba banu; ukufuma ku banyambala na bakikulu aba mu ngindi, ukubuka ku bikemo ba Kyala, kisitakubola. A maka agakwandula ga Kyala!

²⁶¹ Pauli, ugwapanga gwa ntwaya, gwa kiPresbeteri, kiMethodisti, kiBaptisti, kiPentekosti, pamo ikindikimo; ukusula ndukindi umwene alinkubuka, nu mbepo unkulumba uyu ugwakulwana mwa umwene, ukuti umwene amenyepo ukukinda aligwesa gwa bene. Umwene atupukile ukufuma pasi pa Gamalieli, yumo mwa bamanyisi abakinde aba balimo nkisu. Ngimba kyo fiki kyabonike pa nsebwe gwake ukusulukila ku Damasko, ukubaga ikibugutila kya bandu aba bitikaga i Lisyu lya Kyala? Pa nsebwe gwake pasi pala, alinkutikigwa pasi, kangu umwene apilike i Ndumi. Kangu Iyene yilinkummwandula umwene ukufuma ku mwingila kipanga nu mbuka ku kipanga; ukubuka ku nsololi gwa Kyala, uyu asimbile i Lisyu lya Kyala, mu Lwitikano Ulupya. Ukufuma ku mwingila kipanga ukubuka ku mwikemo!

²⁶² O, ndondwa inyembeli, unko uswe tuleke. Mwanundumi ana umwembeli, u Luyungu ulwembeli ulu lukubuka ukufuma pa buyo ukubuka ku buyo, mbuniongafu ubu; syumbutuka, ulubunju ulu, bana. Ngulamba mbilika une ukuya yo—ukuya yo nnyambala uyu ikugela ukwima pakati pa bumi na bafwe.

²⁶³ Panja ukukilania ikisu kuko ubufumusye bukufika linga umwe mukali mwilungisye, umwe mwe mwebelile mbuyo, ngulamba itugasya itolo iminiti ukongelapo. Une mmenye ukwene kwilile kuno mu Tuscon pamo, ngusuma uluhobokelolwino une, Phoenix, akene ko maminiti malongo mabili bo kakali ukufuka pantu. Kangu une ndinabo abandu aba apa ulubunju losa. Une njile na umwe ukusokako ku mbombo ni findu. Loli keta, mpala mwina ngu, ugwe ubagile ukuya kubutali na Kyala kwasypwa. Ngulamba gomokela ulubunju ulu. Ngimba ugwe utikubombaga? Yilipo i fwasi pa Nyibuko.

Nkibaga iyolo fiyo, une mmenye icyene
naloliloli kyo lulo,
U Bonda apapigwe ukubopa abandu ukufuma
ku butulwanongwa.
Yohani alinkumbona Umwene pa lulobokelo,
Kang'osi gwa bwilanabwila,
O, Kristi, u Nkomelelwa gwa Kalivari.

O, une nunganile u Nyambala ukufuma ku
Galilai, ukufuma ku Galilai,
Kabuno Umwene abombile fingi fiyo kuli une.

Umwēne ānswīle imbībi syāngu syōsa, abīKīle
u Mbepo Mwikémo nkati;

O, une nunganíle, une nunganíle u Nyāmbála
yula ukufuma ku Galilai.

Ugwasōngo ābūkīle ukwīpúta mu tempeli kula
ilisiku limo,

Umwene alinkukūta, “O Ntwa, yaga ni kisa
kwa une!”

Umwēne alinkuhobokelígwa ububībi bulibōsa,
kangi ulutēngáno ulusolofu lulinkubīkígwa
nkati;

Umwēne alinkuti, “Isaga musambone
u Nnyāmbála uyu ugwa ku Galilai.”
(Kutalusya.)

Abalemale bālinkutēndekígwa ukwēnda,
abākinūnu balinkutēndékígwa ukuyoba,

Amaka gala gāyobígwe nu lugáno pa sūmbi;

Abafwamaso balinkutēndekígwa ukukēta, une
mmenye ikyēne kyābagīle itolo ukuya

Kīsa kya Nnyāmbála yula ugwa ku Galilai.

264 Egelesya ikyo nu butumígwe umwīsyúgu.

Unkīkúlu pa kisiba, Umwēne imbībi syāke
syōsa nalōli ālimbūlīle,

Mūmo abanyāmbála bahano umwēne āli nabo
akabalilo kala.

Umwēne āhobokelígwe imbībi syōsya, kangi
ulutēngáno ulusolofu lwābīkígwe nkati;

Umwēne alinkutukūta, “Isaga musambone u
Nnyāmbála uyu ugwa ku Galilai!”

265 Nkīkúlu, Umwene abagīle ukubōmba ikindu kilakila.
Umwene abalile indumbula yako ulubunju ulu. Nnyāmbála,
Umwēne abalile indumbula yāko. O, gwāpánja, unko uswe
twīpūte!

O, une nunganíle, une nunganíle u Nyāmbála
yula ukufuma ku Galilai,

Kabuno Umwene abombile fīngi fiyo kuli une.

Umwēne ānswīle imbībi syāngu syōsa, abīKīle
u Mbepo Mwikémo nkati;

O, une nunganíle, une nunganíle u Nyāmbála
yula ukufuma ku Galilai.

266 Ngimba ugwe utikunganaga umwēne, palikimo na une,
ulubunju ulu? O, mwēndandīsu, ntulwanóngwa mwēmbeli,
apa pamo pánja kūko ugwe ubagīle ukuya, ngimba uswe
kumwītikisyága u Ntwa gwāngu ulubūnju ulu? Umwene yo
Lisyu, kangi i Lisyu litwāligwe kwa ugwe. Ngimba ugwe
utikumwītikisyaga Umwēne ulubunju ulu? Ngimba umwe
mubagīle itolo ukufyūsya amaboko ginu pamo ukwīma pa

malundi gĩnu, pamo ikindukimo, nu kwípúta, yoba, “Une ngulõnda ukumwítíkísyá Umwēne papapa apa. Nkũndwe, une nĩganĩle. Une ngulõnda lululu lilino ukummwítíkísyá Umwēne.” Ngimba umwe mukwĩmililága pa malũndi gĩnu, aligwesa uyu ālõndága ukwiputililígwa, kangĩ yoba, “Une yone...” ukwiputililígwa, ndigi, “Une ne monangi. Une ngulõnda...” Kyāla akusaye ugwe, nkulumba. Umunduyumo uyungi? Aligwesa ipúta lilino, i miniti yimo itolo.

O, nkibaga iyolo fiyo, (Ikyēne kyāli mbufuluganie, umwe mumenye, ikĩsu kyāli.)
kangĩ une mmenye ikyēne kyāli momumo,
A Kāna akanini kápāpígwe ukupoka abāndu ukufuma ku mbibi.

Bo u Yohani ālimbwēne Umwēne pa kiloboko, Umwēne āli Kang’osi yula gwa bwilanabwila, (Yulayula Yula umwĩsyúgu.)

O, Umwene yo Kristi, u Nkomelelígwe gwa Kalivari.

²⁶⁷ Ngimba ugwe utikunganága Umwēne umwĩsyúgu ni ndũmbula yāko yōsa, ukuti ugwe ubagile ukusōkamo nkayilo aka akankĩsu aka ugwe gwitũgésyemo? Umwe bakĩkũlu, umwe banyāmbála, o, ngimba panongwa ya fiki umwe mwitũgésye apa akabalilo kōsa aka? Ikyēne ikyēne kikubũka ukunāngĩsyá kilipo ikindukimo pāsi nkati myĩnu, kilipo ikindukimo mula kili ni njala ni kĩmilwa. Umwe mukābagile ukwitũgásya apa isala ibili pamo matatu aga, mwitũgésye mu liyũmba ili bo ulu; kilipo ikindukimo. Ngimba umwe mutisa itolo ikupilikisya ku kyēne umwĩsyúgu? Unko ifyākabalilo aka na sayansi, ni fĩndu fyōsa ifya nkĩsu, filifwāga ukufuma ku lĩnogóno lyĩnu lululu ulu, nkundwe pamo kalumbu mpala.

Ifipānga fikwĩbũngania, ifĩsu ifikulumba fikubongotokana, Israeli ikusũmuka ntulo, Ifimanyilo ifi abasololi bāyobile-ngāni; Amasiku ga Bāpánja gasyēle panini, nu butolwe bumalike; “Gomoka, O mwe babalanile, ku myĩnu.”

Ilisiku lya kutabuligwa lili kifuki,
Indumbula sya bāndu sikutolígwa panongwa ya lutēnde;
Yāga bĩsusígwe nu Mbepo, yāga ni nyāle syĩnu sipupūtígwe kangĩ swee,
Keta mmwānya! Ukutabuligwa kwĩnu kuli kifuki.

Abasololi abasyóbe bikusyóba, Ubwānalóli bwa Kyāla abēne bikupĩka,
Ukuti Yeso u Kristi yo Kyala gwĩtu.

²⁶⁸ Lilino, ikyo kyo bwānalóli. Ugwe umenye ikyo, twēsa ba uswe, ilisiku bosa ili uswe tukwitugasya. Loli Umwene āyobīle:

Ukwēne kwisakuyaga Bwēlu kifuki kabalilo
ka namayolo,
Injila ya ku Lwīmíko ugwe naloliloli
gwisakuyāga.

²⁶⁹ Iyo Iyo lisiku uswe tukwitūgásyámo lululu lilino. U Bwēlu bwisakumulika itolo ku namayolo akabalilo kāko ingisi yikwisamo, akabalilo akīle, indondwa ya namayolo.

Indondwa ya bwīláno na namayolo,
Kangi ukufuma apo i ngīsi!
Ukwēne kulingayāga ngako ubusulumanie
bwa kulagana,
Akabalilo kāko une ndi pabwīkīlo bwa
bumalikisyo;

Kabuno fyōsa pānja fipāpígwe ukufuma mu
kabalilo ni fwāsi,
Kangi imyōgésyo gili mbimbilága une
kubutali,
Lōli une ngulōnda ukumbona u Mwēndesi
gwāngu kisyo ku kisyo
Akabalilo kāko une ngilēnie ikitapwa.

Ungambūlága une, mu mbalilo syabukūte,
Ukuti ubūmi bo itolo njosi insitakāndu!
Kangi umoyo go mfwāno ugu guli ntulo,
Kangi ifīndu fikaya ma ifi ifyēne fikubonekela.

Ena, ubūmi bo bwanaloliloli! Kangi ubūmi bo
bwēngo!
Kangi ilipūmba kyo kikaya kyakumalikīla
kyāke mma;
Kabuno ulufūmbi ugwe guli, ku lufūmbi ugwe
kugomokelága,
Gakayobígwe mma isya moyo.

Amabūmi ga bāndu abakulumba gōsa
gikutukūmbusya uswe
Kangi uswe tubagīle ukutēndéka imibūmi
gyītu ukuya gyapamwanya ukukīnda,
Kangi, ukulekana, kukuleka kunyuma kwa
uswe,
Amakato pa misānga gya kabalilo;

Amakato, ukuti lumo uyūngi,
Akabalilo kāko ikwēlēla pamwanya pa njila
ingulumba iya būmi imbelakisa,
Ukundwe uyu ali mwēne kangi ikumilwa,
Bo ikukēta, isakwinogonāga kabili.

Unko uswe tuyege mmwanya, polelo, kangi
 tubõmbége,
 Ni ndũmbúla panongwa ya busukulike
 bulibõsa;
 Mulingayága ngati ng'ombe insitakuyoba, iyi
 yikugutígwa!
 Yaga kalyoto mu busukulike!

²⁷⁰ Gwempala Kyála, abène bo Bâko. Une mbabwène abanyãmbála babili bikwĩma pa malundi gãbo, Tãta. Une ngusũma, Kyála, ukuti Ugwe kwisakubêgága abène lilino. Abène bikulõnda ukuya banabalumiana Bâko. Abène basumukile mmwanya ukufuma ku busitakumanya bwa bũmi ubu abène bĩtũgésye, kangi lilino abène bikulõnda ukupupwígwa, nukuya bapya, nu lõsyo lwa Mbepo Mwíkemo pa Mbeyo yila iyi yibyãligwe mu ndumbula syãbo ilisiku ili. Gwasyepwa Kyála, Mpeli gwa fĩndu fyõsa, Gwe gwãpelile i Lisyu Lyãko, kangi Une ngwitika ukuti Ugwe gwa banyambala aba babagile ukubomba iki ulubunju ulu. Une ngusũma, Ntwa, ukuti Ugwe kõneléga i Lisyu lila, pamusi na pakilo, kangi nasiku ukundeka Sêtáno ukunyaka ikyène ukufumu ku maboko Gãko. Kiliyãga ikyène mpiki ugu utubalilo tumo, mwa Paradiso gwa Kyála, akabalilo kãko ikyène kyõsa kitwãligwe kangi ukugomokésya, kabuno i Lisyu Lyãko likabagila ukutoligwa, ikyène kisakuyaga kãngi. Kabuno i kĩsu iki . . .

²⁷¹ Kangi kula kutisakuya ngako uluko ulu ulwa bwígufu nkĩsu iki kikwĩsa. Kula kutisa kuyako amagali pamo nakimo iki sayansi yitëndikemo siku. Kula kutisa kuyako ifĩndu bo ifi nkĩsu iki kyo kikwĩsa. Lõli ubwène bwisakuyága luko lwa bwígufu bwa Kyála Mwène ubu Umwène isakupãngania mu bulagili bwãlwĩmiko. Kabuno, mu bwígufu ubu bulimo ububine, ubufwe, ubusulumanie, amapũmba, kangi nukufũmbwa. Lõli mu Kitãngalála iki kyo kikwĩsága, bukayako ubufwe nabumo, nabumo ubusulumanie, nabumo ububine, nabuma ubukãngále. O Kyála, ukwène kwisakuyaga kõsa kupya kula, mbwígufu Bwãko.

²⁷² Kyála, twãndulága uswe umwĩsyũgu, ukwĩsila mmaka Gãko, ukwisila mu kwãndusya mbupya bwa lĩnogono lyĩtu, ukupĩnduka ukufuma ku tõmbo utwãpasi utwa kĩsu iki lilino, ukubũka ku Lisyu lya Kyála. Kangi uswe tuli yaga bapya kangi ukwĩsila mu maka gãkwãndula ga Kyála pamwanya pa Mbeyu iyi yili mu ndũmbúla yĩtu, ukuti uswe tukwĩtika, ku fipeligwa ifi fikubilikigwa banabalũmiána na banabalĩndwana ba Kyála. Ulu lo lwĩpũto lwãngu kwa Ugwe, Tãta, panongwa ya bãndu, mu Ngamu ya Yeso. Amenii.

²⁷³ Lilino kwa umwe mwe muli pãnja mbufumusye bwa rediyo, kulikõsa kũko umwe muliko, une ngulõnda umwe ukwãmbilila Kristi pãnja apa, ukuya Mpoki gwĩne gwapamwenepamwene, kangi ukwĩsusigwa nu Mbepo Mwíkemo. A Masyu aga

gayobĩgwe ulubũnju ulu, Agēne gāligwĩlāga mu ndũmbula yĩnu. Kangi mula muli ambililāga umwe Yeso. Kangi umwe kētēsya ubũmi bwĩnu, kangi umwe kēta iki umwe mukwītũgāsya ukufuma apo. Kangi ega i Kisũjilo kya nnyāmbāla gwākwinogóna apa. Ugwe kwĩbona gwĩmwēne kubōmba ikindukimo iki kikĩndéne ni Lisyu ili, sōkako ukufuma ku kyēne, nakalĩngo itolo. Muketile? Panongwa ya kuti, kilipo i Kisũjilo iki kikukyũnga ubufwe kubutali ukufuma kwa ugwe, ilyo lyo Lisyu lya Kyāla. Amasyu Gāke go Bũmi, kangi Agēne gisakukuyũngāga ugwe ukufuma ku bufwe.

²⁷⁴ Umwe bāndwe apa lilino nkyũmba kya buyobelo, une ndina umwe apa akabalilo katali. Une ngubapālĩsya umwe panongwa ya kuyapo kwĩnu. Une ngusũma ukuti Kyāla atisamo siku ukuleka i Mbeyu iyi ukufwa. Une ngusũbĩla umwe mutikwĩnogóna une ngwĩma apa itolo ukuyoba ifindu ifi ukuya nkĩndáne. Une nguyoba ikyēne panongwa ya lugáno; kangi ukumanya ukuti ikyēne kyo akabalilo kāko une ndi gwākufwa, mũmu une njĩlĩle lilino, ko kēne kabalilo une ndisakubagila ngamo siku ukulũmbilĩla ku bāndu. Kangi une nunganĩle Yeso Kristi. Umwēne yo Mpoki gwāngu. Kangi kumbukilāga, une āngali ndipānja pala pa lukĩndi linga ikyēne kikāli mma panongwa ya Mwēne. Une āngali ndipānja pala; abapāpi bāngu bōsa, abāndu bāngu bōsa, bāli batulwanongwa. Lōli Kyāla, na maka Gāke agākwāndúla, une mmenye ikyēne kyātēndĩke ikipelĩgwa ikikĩndáne ukufuma mwa une. Kangi une mbagĩle—une mbagĩle ukusakĩsya ikyēne kwa umwe, ukuya kinunu. Kāngi ikyēne kisakukyũnga mu sala ya butolwe. Kōpe ku bufwe, ku kifigo, ugwe ukaya nalo ulutēnde. “Kikayo nakimo kibagĩle ukutupāgũla uswe ukufuma ku lugáno lwa Kyāla, ulu luli mwa Kristi.” Kyāla alisayāfa aligwēsa gwa umwe, nukubapa umwe u Bũmi Bwasyēpwa.

²⁷⁵ Balinga muno bakaya nalo u Luyungu lwa Kyāla, u losyo lwa Mbepo Mwĩkēmo? Ngimba ubagĩle itolo ukufyusya ikiboko kyako, yoba, “Ngumbukilaga une, Nkundwe Branham, ukuti une nisakumwambilila u Mbepo Mwĩkēmo yula.” Lilino ugwe ega i Lisyu mu—mu ndumbula yako, kangi itikāga Ilyene. Lilino linga ugwe. . . Ugwe ubagĩle ukwĩkēta gwĩmwēne. Bũka kula nukukēta mu lindalasi, kangi ugwe ubagĩle ukukēta kũko ugwe uliko. Muketile, ugwe ubagĩle ukumanya.

²⁷⁶ Ugwe kuyoba, “Mulimosa, une ngĩnũsya ikiboko kyangu, panongwa yakuti une ngwitika une ndinayo.”

²⁷⁷ Ikēta kwa gwĩmwēne mu lindalasi, polelo ugwe kēta lo luko luki lwa mbepo uyu ikusyōba ugwe, muketile. Ukwinogóna kwa busyōbi! “Yilipo i njila iyi yikuboneka yākusalũsya ku mũndu, lōli ubumalikĩsyo bwa kula bo njila sya bufwe.” Ngimba ikyo kyābwanalōli?

Kula ku kipingika kuko u Mpoki gwangu
 āfwile,
 Kula panongwa ya busukígwe ku mbibi une
 nākūtíle;
 O, kula ku ndumbula yāngu i Lilopa
 lyāpakígwe;
 Lwimiko . . .

278 Itolo igala amāso gīnu, iminiti lilino, kangi itolo imba ulo ku Mwēne. Unko uswe itolo twīnusye amaboko gītu mmwanya.

Lwimiko ku Ngamu Yāke! (Ingamu Yāke
 imbala!)
 Lwimiko ku Ngamu Yāke!
 Kula ku ndumbula yāngu i Lilopa lyāpakígwe;
 Lwimiko ku Yāke . . .

279 Une ngulōnda umwe Bakristi ukuponania ikiboko kya yumo nu nnine, uyu apokígwe.

Une nubuswīgisyē fiyo mbokígwe ukufuma ku
 mbibi,
 Yeso nubunoge fiyo ikwitūgāsya nkati,
 Kula ku kipīngika kūko Umwēne ālinyēgīle
 une nkati;
 Lwimiko ku Ngamu Yāke!
 Lwimiko ku Ngamu Yāke! (Imbala Ingamu!)
 Lwimiko ku Ngamu Yāke!
 Kula ku ndumbula yāngu i Lilopa lyāpakígwe;
 Lwimiko ku Ngamu Yāke!

280 I Lilopa lili ni mbeyu ya Būmi mu Lyēne, umwe mumenye. Iki kyo kya ku bala bābo bakammanya Umwēne:

O, isaga ku Nyībúko iyi ingabi fiyo kangi
 nnoge;
 Tāga umoyo gwāko undondo ku malundi ga
 Mpoki;
 O, isopaga ngamo umwīsyúgu, kangi
 itēndekāga ukuya mmalikano lōsa;
 Lwimiko ku Ngamu Yāke!
 O, lwimiko ku . . .

Unko uswe twinamisye imitu gyītu lilino akabalilo kāko uswe tukwimba.

Lwimiko ku Ngamu Yake!
 Kula ku ndumbula yāngu i Lilopa lyāpakígwe;
 Lwimiko ku Ngamu Yāke!

281 Umwe mwikitiga Umwene? [Ikilundilo kikuyoba, “Ameni.”—Nsimbi.] Pauli āyobile, “Une ngwīmbāga mwa Mbepo. Une ngwīpūtāga mwa Mbepo.” Unko uswe twimbe ulwēne naloliloli nubutōfu kāngi, na maboko gītu gali mmwanya.

²⁸² Umwe mumenye, ulutamio lwa ikyēne, uswe bāndu Bapentekosti, uswe tutāgile ubusāngalufu bwītu, uswe tutāgile ifitima fyītu. Bo mūmo Billy Graham āyobīle ikilo kimo, “Abalūmbilīli bala, abakolala basyumbutuligwe, bikubūka kula Kwitōngo, bikukuba amaboko gābo, nukutika amalundi gābo mmwanya-na-pāsi pa mfu, nukwīkanyānga, abēne bāli nakyo ikindukimo abēne bāsangalukīle.” Mulimōsa, ena, une ndinakyo i Kindukimo une nsāngalukīle. Muketile? Muketile? Ena. Ena, uswe tutāgile ikitima kyītu.

²⁸³ Lilino unko uswe itolo tufyūsye amaboko gyītu. Komma ukupasya isya māsosi, agēne gatīsa kufulāsya nakimo, muketile. Ikyo kitikufulasya. “Umwēne yūyo ikusōka pānja kukubyāla, mmāsosi, kisita kwīlāmwa isakugomokelāga kāngi, ikutwāla imisigo imipala.” Umma ndaga.

Lwīmiko ku Ngamu Yāke! (Ingamu Imbala!)
 Lwīmiko ku Ngamu Yāke!
 Kula ku ndumbula yāngu i Lilopa lyāpakīgwe;
 Lwīmiko ku Ngamu Yāke!
 Lwīmiko ku Lwāke... (O Kyāla! Ntufye
 Kyala!)
 Lwīmiko ku Ngamu Yāke!

Yubika i Mbeyu, Ntwa, nkati mu ndumbula!

. . . ku ndumbula yāngu i Lilopa lyāpakīgwe;
 Lwīmiko ku Ngamu Yāke!

AMAKA GA KYÁLA UKWĀNDÚLA KYA65-0911
(God's Power To Transform)

Ubulumbilili ubu butwaligwe nu Nkundwe William Marrion Branham, ubu pakwanda bwatwaligwe nki Ngereza pa Mpyagilo kulubunju, Seputambala 11, 1965, panongwa ya fyakulya fyakulembusya fya ba Full Gospel Business Men's Fellowship International ku Ramada Inn mu Phoenix, Arizona, U.S.A., bwegigwe pa busimbe bwa tepi ya magneto kangi busimbigwe kisitakutumula mu ki Ngereza. Ukusimba ukwa mu Kyangonde ubu bwasanusigwe nu kuyabanisigwa na ba Voice of God Recordings.

KYANGONDE

©2023 VGR, ALL RIGHTS RESERVED

VOICE OF GOD RECORDINGS
P.O. BOX 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.
www.branham.org

Ukusasania isya kwegwelelakwegelela

Ukusoka isya kwegwelelakwegelela. Ubwabuke bosa bukanisigwe. Ilibuku ili libagile ukubindikisigwa mfikalatasi pa kompyuta ya kunyumba ukuti ufibombelege imbombo yuyugwe pamo ukubayabilako abangi, kisita kuhombigwa, fiyege fyombo fyakubombela imbombo pakusasania Inongwa inunu isya Yeso Kristi. Ilibuku ili likabagila ukuulisigwa, pamo ukubindigwa ukuti gayege mingimingi, pamo ukusanusigwa pa webusaiti, pamo ukubikigwa mmakina agakusungasunga, pamo ukusanusigwa mu ndimi isingi, pamo ukulibombela imbombo iyakusyagilamo ihela kisita kwitikisigwa mwakalata unsimbigwe ugwa Voice Of God Recordings®.

Linga kulonda upilike inyingi pamo ifyombo ifingi ifi filipo ulisimbilaga ku:

VOICE OF GOD RECORDINGS
P.O. Box 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.
www.branham.org